

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **2002**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:105:134818>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-01**

Repository / Repozitorij:

[Dr Med - University of Zagreb School of Medicine
Digital Repository](#)

Sadržaj

Dodiplomski studij medicine na engleskom jeziku već iduće godine	4
Državne nagrade za znanost	15

Proslava 80. obljetnice Interne klinike KBC-a Zagreb 19

ŠNZ "A. Štampar" - 75 godina u službi zdravlja	20
Međunarodna suradnja	21
Saga o Šalati	41
Prikazi knjiga	44
Studenti – skupovi i kongresi	49

Riječ dekana

Kolegice i kolege,

Dvije su godine iza nas. Sve ono što smo napravili, poticali, utvrđivali kao prioritete, treba stalno provjeravati i predočavati javnosti kako bismo procijenili do kuda smo stigli i što smo ostvarili. Istodobno takvi istupi trebaju biti poticaj što većem broju naših nastavnika na konstruktivnu akciju, pozitivni kritični pristup da u neposrednoj budućnosti naši pomaci budu što primjereniji i kvalitetniji.

U dodiplomskoj nastavi provedeno je ili je u tijeku nekoliko akcija. Povjerenstvo za upis u prvu godinu i test-ispite bilo je vrlo aktivno. Uz iznimno veliki broj radnih sastanaka, uspješno je proveden razredbeni postupak, obnovljena su pitanja za razredbeni postupak, centralizirano je «izvlačenje» testova i njihova obrada prema prihvaćenom Pravilniku, a novi PAR-test je na raspolaganju svim korisnicima. Iznimno pozitivnom akcijom smatrali smo Sporazum o provedbi razredbenog postupka na sva četiri Medicinska fakulteta u Hrvatskoj. Ove je godine u ljetnom razdoblju proveden razredbeni postupak na svim

Prof. dr. sc. Boris Labar, dekan

fakultetima istim testom u isto vrijeme. Unatoč pozitivnom ozračju i jednakomjernoj aktivnosti povjerenstava za razredbeni postupak svih fakulteta, relativno slabiji uspjeh na nekim fakultetima doveo je do, nadam se, privremenog odustajanja pojedinih fakulteta od zajedničkog postupka. Moramo razumjeti i biti strpljivi, ali istodobno odlučni i potpuno jasni da se razredbeni postupak i nadalje provodi u svim našim fakultetima istodobno. Plan i program dodiplomske nastave nastojali smo u hodu postupno mijenjati. Uvažavajući nove trendove suvremene edukacije, pokrenuli smo u suradnji s Harvard Medical International široku aktivnost i

RIJEČ UREDNIKA • Poštovani čitatelji, u velikoj sam nedoumici kako da Vam objasnim što izlazimo tako neredovito. U jednom od prošlih brojeva napisao sam da razlog nije u nedostatku događanja na našem Fakultetu već upravo obratno, tj. pre više toga se događa i to brzinom primjerenom stoljeću u kojem živimo. Nažalost kolege zaduženi za slanje priloga i svi Vi kao čitateljstvo ovog našeg časopisa niste brzi u spomenutom smislu. No potpuno Vas razumijem, jer znam kako nam se gomilaju obveze, a i pooštravaju kriteriji za magisterije, doktorate, izbore i reizbore - opet primjereno stoljeću u kojemu živimo. Međutim upravo zbog priloga u ovom broju ponosan sam na sve nas djelatnike Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Naime ovaj broj mef.hr je koncipiran tako da se pokaže međunarodna suradnja i otvorenost našeg fakulteta prema svijetu kao i otvorenost za primjenu svjetskih dostignuća u našoj sredini. Naime, ovoga puta smo pokušali dati sažet prikaz sudjelovanja naših djelatnika u radu međunarodnih stručnih i znanstvenih skupova ili domaćih skupova s međunarodnim sudjelovanjem u razdoblju od 1. lipnja 2001. godine do 30. rujna 2002. godine Prikaz je očito nepotpun, jer nažalost nismo uspjeli "iščupati" podatke od svih naših djelatnika, a također nažalost, zasada se ne vodi službena statistika o sudjelovanju na sastancima, simpozijima i kongresima. Želja nam je da s ovako koncipiranim brojem mef.hr pridonese proslavi 85. obljetnice osnutka našeg Fakulteta. Vivat, crescat, floreat Facultas Medica Universitatis Zagrabienensis!

Vaš Marko Pećina

provodili edukaciju nastavnika «kako učiti» u sustavu edukacije problemu usmjerene nastave. Organizirane su četiri interaktivne radionice za izobrazbu *tutora*. Nakon posjeta vodeće skupine liječnika Harvard Medical Internationala u travnju 2001. (Robert Crone, Harvey Makadon, Thomas Aretz i Dimitri Krainc), koji je organiziralo Ministarstvo zdravstva, započela je suradnja našeg fakulteta s Harvardom. Provedene su dosada dvije interaktivne radionice u organizaciji Harvarda i uz pomoć Ludwig Maximilian Sveučilišta iz Münchena. Sastancima je prisustvovalo oko 80 nastavnika našeg fakulteta. Naši su nastavnici pokazali iznimno zanimanje i aktivnost, te je vrlo brzo stvorena jezgra nastavnika koji su znanjem u potpunosti kompetentni da provode edukaciju temeljem načela problemu usmjerene nastave. Tijekom rujna su na fakultetu održane još dvije interaktivne radionice koje su isključivo organizirali kolege s našeg fakulteta. Radionice je pohađalo 70 nastavnika. U pripremi je novi zajednički sastanak s Harvardom dogovoren za studeni 2002. Ovaj tip edukacije nastavnika aktivno su potpomogli, kako je već navedeno, suradnici s Ludwig-Maximilian Sveučilišta iz Münchena. U tijeku su dogovori administracija naših fakulteta o budućoj suradnji, koja bi uključivala izmjenu nastavnika i nastavnih modula u problemu usmjerene nastave, suradnju u području poslijediplomske nastave i trajne izobrazbe liječnika i dr.

Početak veljače 2002. krenuli smo u vrlo intenzivne pripreme za uvođenje studija na engleskom jeziku. Nakon široke rasprave odredili smo koordinatora studija (doc. dr D. Ježek, dr. Dimitri Krainc), osnovali smo Savjet studija koji vodi prof. dr. I. Damjanov. Studij je 17. 9. 2002. godine prihvatio Senat Sveučilišta u Zagrebu i u tijeku su sve potrebne pripreme radnje kako bi studij započeo školske godine 2003/04.

Od prošle školske godine djeluje i Povjerenstvo za kontrolu provedbe nastave. Nakon što su članovi povjerenstva detaljno upoznali razinu problema na svim radilištima Fakulteta, predložili su dokumentaciju za evidenciju provedbe nastave, izradili su Pravilnik o kontroli provedbe nastave, koje je prihvatilo Fakultetsko vijeće, i izradili su Anketu o kvaliteti izvođenja nastave. Tijekom iduće školske godine očekuje se da će rad ovog povjerenstva primarno biti usmjeren na procjenu kvalitete sadržaja

nastave a ne samo na kontrolu njezine izvedbe.

Dva su temeljna koncepta odredila aktivnost na području poslijediplomske edukacije. Usvajanjem Pravilnika odredili smo «pravila igre». Uvođenjem ECTS bodovnog sustava stvorili smo pretpostavke za povezivanje svih oblika učenja u tzv mrežu cjeloživotnog učenja. To se ponajprije odnosi na znanstveni doktorski studij, stručne poslijediplomske studije i trajnu medicinsku izobrazbu. Središnji predmeti znanstvenog studija «ocijenjeni» su s 40 ECTS bodova, dok elektivni i svi ostali oblici poslijediplomskog usavršavanja donose pristupniku 20 ECTS bodova. Bitan je napredak postignut na području znanstvenog dokorskog studija. Iako to nije još uvijek njegovo formalno ime, dopustite mi da se njime poslužim jer je u tijeku postupak izmjene imena na Sveučilištu. Aktivnosti koje su provedene ili su u tijeku imale su cilj poboljšanje kvalitete poslijediplomske nastave. Ovdje navodim: 1. Utvrđeni su kriteriji za upis u studij (svi pristupnici prolaze strukturirani razredbeni postupak); 2. U tijeku je usvajanje nekoliko novih smjerova znanstvenog dokorskog studija i 3. Svjesni globalizacije u znanosti kao trajnog načela, okrenuti smo s jedne strane prepoznatljivim sveučilištima i fakultetima, željni konkretne suradnje kako bismo poboljšali kvalitetu i razinu naših studija. Ova se suradnja ogleda i u regionalnoj suradnji srednje i zapadne Europe. Istodobno «prepoznamo» i potičemo Zagreb kao Centar jugoistočne Europe, koji mora imati ulogu koordinatora i nositelja prijenosa znanja u manje razvijene regije.

U području trajne izobrazbe liječnika postoji značajan pomak. Jasno određenim postupkom i načinom provođenja, u posljednje dvije godine došlo je do značajnog porasta broja tečajeva (od 34 organiziranih tijekom 1999/2000 na 102 tijekom 2001/02 i vjerojatno 163 tijekom 2001/02). U neposrednoj budućnosti aktivnosti na području cjeloživotnog učenja treba usmjeriti u dva smjera: treba organizirati tečajeve od javnozdravstvenog prioriteta na lokalnim razinama diljem Hrvatske gdje za to postoji interes i potreba, te poticati organizaciju tečajeva prve kategorije na stranim jezicima.

U proteklom razdoblju na našem je fakultetu doktoriralo 65 liječnika, te magistriralo njih 95. Tijekom ove godine završen je natječaj Ministarstva znanost za znanstvene projekte. Nastavnici

Medicinskog fakulteta voditelji su 98 projekata. Usto se na Medicinskom fakultetu provodi i 13 međunarodnih znanstvenih projekata. Ministarstvo znanosti je tijekom 2001. godine osiguralo 2.891.000 kuna za potrebe znanstvene opreme. Ove godine su financijska sredstva za znanstvenu opremu gotovo udvostručena. Iako to ne zadovoljava niti 30% naših potreba, ipak ohrabruje jer se postupno iz državnih izvora počelo s ulaganjem u kapitalnu znanstvenu opremu.

Kada se govori o kadrovima, treba naglasiti nekoliko značajnih pomaka, ali i probleme koje još uvijek nismo riješili na zadovoljavajući način. Sistematizacija, kao temeljni akt koji određuje broj nastavnika na fakultetu i načelne okvire mogućnosti i brzine napredovanja, nije poticajna. Ona je ponajprije odraz skromnih financijskih mogućnosti. Provođeci striktno «pravila igre» temeljena na sistematizaciji i Statutu, te Pravilniku o izboru i napredovanju, morali smo s određenim brojem nastavnika raskinuti radni odnos jer nisu zadovoljavali uvjete za napredovanje. Nastavnici koji ispunjavaju uvjete za napredovanje često nisu bili birani u zvanja za koja ispunjavaju uvjete (npr. asistent u zvanje docenta), već je zbog «prenapučenosti» sistematizacije njihovo napredovanje je usporeno, što je razlog nezadovoljstvu i djeluje demotivativno na najproduktivnije kadrove Medicinskog fakulteta. Posljednjih je godina znatno smanjen broj nastavnika u naslovnim zvanjima. Potreba za što većim brojem nastavnika zbog znatnog povećanja obima poslijediplomske nastave i trajne izobrazbe liječnika te uvođenja studija na engleskom jeziku, više je nego očita, pa je u nadolazećem razdoblju, uz jasno određena načela primitka i postupka primitka, nužno povećati broj nastavnika i u naslovnim zvanjima. Pokušaj načelnog pristupa mlađim nastavnicima kroz sintagmu – *do znanstvenog asistenta/docenta svi su znanstveni novaci*, u nekim područjima pretkličke medicine doima se logičnom i opravdanom. Međutim, liječnici sa završenom specijalizacijom koji ne psjeduju odgovarajuće znanstveno zvanje, morali bi se i nadalje birati u zvanje asistenta. U tijeku je razgovor s Ministarstvom da se ova kadrovska specifičnost našeg fakulteta i dalje ostvaruje. Izrazito pozitivan pomak predstavlja primitak znanstvenih novaka – najboljih studenata u katedre i na specijalizacije iz kliničkih struka, čime se potiče primitak najbolje skupine studenata na fakultet.

U tijeku je priprema novog pravilnika za izbor i napredovanje nastavnika. Cilj pravilnika je doraditi i unaprijediti kriterije za izbor i napredovanje nastavnika na našem fakultetu, čime se bitno približavamo europskim standardima.

Osnivanjem Zaklade Miroslava Čačkovića nastojali smo otvoriti mogućnost da što veći broj mladih znanstvenih istraživača odlazi na stručna, znanstvena i nastavna usavršavanja u vodeće medicinske ustanove u svijetu. I ovom prilikom želim potaknuti što veći broj mladih nastavnika da ulažu u svoje znanje, a Zaklada će moći sudjelovati i potpomoći izobrazbu svojih nastavnika.

Hrvatski institut za istraživanje mozga u zgradi temeljnih medicinskih znanosti posljednjih je godina usmjerio aktivnost prema nabavci kapitalne opreme uz napore i nastojanja da Institut bude što je moguće više međunarodno prepoznat. Nabavljena je oprema za molekularnu biologiju, uređena je učionica s računalima, a u tijeku je nabavka konfokalnog mikroskopa. U Institutu se provodi 36 projekata i 4 poticajna projekta mladih istraživača. Institut sudje-

luje u 4 europske mreže izvrsnosti iz područja neuroznanosti. Na području znanstvenog doktorskog studija u tijeku je postupak prihvaćanja novog smjera poslijediplomske nastave iz neuroznanosti.

Posljednjih je godina Škola narodnog zdravlja «Andrija Štampar», pokrenula niz javnozdravstvenih akcija (npr. Reci da nepušenju) međunarodne programe edukacije i poslijediplomske studije. Upravo kreće tehnološka i građevinska obnova Škole, uz izgradnju Centra za Zdravstveni *magnagement* u Dubrovniku. Za ovaj projekt osigurana su sredstva u visini od 42.000.000 kn. U proteklom je razdoblju u Školu primljeno 11 znanstvenih novaka.

Centar za razmjenu međunarodnih programa i novih tehnologija pokrenuo je i vodio niz akcija od kojih navodimo samo najvažnije: Prijava Tempus projekta poslijediplomske regionalne mreže, suradnja s Harvard Medical International i Sveučilištem Ludwig Maximilian iz Münchena. Izrađena je monografija o fakultetu te osnovan Ured problemu usmjerene nastave. Odjel za iz-

davačku djelatnost pri Centru izdao je 20 knjiga, 3 broja našeg časopisa Mef.hr, a Odjel za organizaciju simpozija i kongresa sudjelovao je u organizaciji 2 kongresa, 3 međunarodna skupa i jedne interaktivne radionice za izobrazbu tutora.

U proteklom dvogodišnjem razdoblju je za opremu utrošeno 12.200.000 kn, a za investicijsko održavanje 12.500.000 kuna. Usvojeno je ili dopunjeno 27 Pravilnika, a u tijeku su postupci oko utvrđivanja statusa imovinsko-pravnih odnosa zgrade u Demetrovoj i stanova u fakultetskim zgradama na Šalati. U tijeku je izrada idejnog projekta Šalate kao biomedicinskog *kampus*a.

Naše sutra bit će i dalje usmjereno ponajprije na kadrove, njihovu kvalitetu i osposobljenost, jer je to pokretačka snaga stručne, znanstvene i nastavne prepoznatljivosti. Temeljni strateški pravac je što brža i kvalitetnija tranzicija u moderni fakultet na temeljima vlastite prošlosti i tradicije u europskom okruženju.

Boris Labar

INTERAKTIVNA RADIONICA IZ NASTAVNIH VJEŠTINA CASE-BASED TEACHING AND ASSESSMENT • Program edukacije tutora, Zagreb, 21. - 24. studeni 2002. • Voditelji radionice Tom Aretz, Dimitri Krainc, Frank Christ, Vesna Degoricija, Robert Likić, Martina Lovrić-Benčić, Gordana Pavleković, Mladenka Vrcić Keglević, Adriana Vince, s koordinatorima programa i polaznicima.

Dodiplomski studij medicine na engleskom jeziku već iduće godine

Na sjednici Senata Sveučilišta u Zagrebu održanoj 16. i 17. rujna 2002. godine prihvaćen je prijedlog nastavnog programa dodiplomskog Studija medicine na engleskom jeziku koji je predložio naš Fakultet. Radi se o prvom cjelokupnom programu dodiplomskog studija na stranom jeziku koji će se odvijati u okviru Sveučilišta u Zagrebu. Početak Studija bit će u akademskoj godini 2003./2004. Prijedlog spomenutog Studija rezultat je dvaju usporednih procesa koji su se u posljednje dvije godine odvijali (i još se odvijaju) u području osnovne djelatnosti Fakulteta, a to je dodiplomska nastava. Prvi proces je reforma nastavnog plana i programa na hrvatskom jeziku, a drugi je uvođenje novijih programa i oblika nastave (između ostalog, putem dodiplomskog Studija na engleskom jeziku i «radionica» koje se odvijaju u suradnji s Harvard Medical Internationalom i Hrvatskim društvom za medicinsku edukaciju).

Dodiplomski Studij medicine na engleskom jeziku počiva na 85.-godišnjoj međunarodnoj tradiciji koju ima naš Fakultet još od svojih osnivača-profesora, koji su studirali u Beču, Pragu i Budimpešti. Osim toga, Studij je imao svoje «prethodnike» u pojedinim oblicima

poslijediplomske nastave (npr. «Diabetology», «Ultrasound in Clinical Medicine» i dr.) koji se već godinama odvijaju na engleskom jeziku. Tu su također i brojna iskustva dodiplomske i poslijediplomske izobrazbe studenata - pripadnika naše hrvatske dijaspore te stranih studenata iz SAD, Europe, Afrike i Azije.

Tijekom stvaranja dodiplomskog Studija medicine na engleskom jeziku katedre Medicinskog fakulteta mogle su predložiti neka nova rješenja i oblike nastave koji nisu bili prisutni u tzv. «hrvatskom» curriculumu. Tako je jedan broj katedri ukazao na neprimjeren (i često nelogičan) položaj svojih predmeta u starom nastavnom planu i programu, što je studentima znatno otežavalo savladavanje nastavnog gradiva. Neki predmeti (kao npr. Fizika) su podijeljeni na dva dijela kako bi što bolje i uspješnije prenijeli studentima neophodna znanja i vještine, dok su pojedini srodni predmeti objedinjeni u integrirani turnusima (npr. integrirani turnusi iz interne medicine, zaraznih bolesti ili kirurgije). Svi ovi gore spomenuti turnusi imaju u sebi ugrađene module kao oblik problemu usmjerene nastave (Problem Based Learning, PBL) koji se počeo intenzivno razvijati na našem

Fakultetu. Predloženi su i neki novi kolegiji koji su svoje mjesto pretežito našli u 6. godini Studija (npr. «End of Life Care», «Geriatrics», «Problems of Addiction», «Back to Basic»). Ovi predmeti su dio nastojanja da se dodiplomski studij medicine osuvremeni novim, aktualnim sadržajima koji su rezultat suvremenog načina života i problema koji on nosi kao i populacijskih trendova s kojima se suočava i naša zemlja. Osim toga, predmeti kao «Back to Basic», «Geriatrics» te moduli su izrazito pogodni za međusobno prožimanje temeljnih, kliničkih i javno zdravstvenih medicinskih struka i disciplina.

Velika novost u curriculumu dodiplomskog Studija na engleskom jeziku je polaganje američkog nostrifikacijskog ispita (USMLE) na kraju 3. i 6. godine Studija. Svaki kolegij u pojedinoj godini Studija nosi odgovarajući broj ECTS bodova te ima propisanu satnicu predavanja, seminara, različitih oblika vježbi te način polaganja. U prve dvije godine predviđena je i nastava iz hrvatskog jezika kako bi strani studenti što bolje mogli komunicirati s pacijentima i savladati klinički i javno zdravstveni dio Studija. Treba naglasiti da je dodiplomski Studij medicine na engleskom jeziku u skladu sa zahtjevima i kriterijima Europske Unije vezanim uz izobrazbu liječnika te sadrži šest godina organizirane nastave s ukupno 5946 sati. Od toga na izborne predmete (kojih je prijavljeno više od 40!) otpada 540 sati nastave i 36 ECTS bodova. Studij ukupno nosi 386 ECTS bodova (najmanji mogući broj ECTS bodova u EU je 360). Tijekom rada na prijedlogu nastavnog programa Studija, određeni su voditelji Studija (u Hrvatskoj i SAD) te koordinatori pojedinih godina. Načinjen je popis gostujućih nastavnika koji će se nastojati proširiti našim istaknutim stručnjacima iz dijaspore ali i sveučilišnim nastavnicima iz uglednih inozemnih sveučilišta. Ustrojena je i WEB stranica Studija koja je pridružena glavnoj WEB stranici našeg Fakulteta (www.mef.hr). U tijeku je izrada prigodne promidžbene knjižice kao i niz aktivnosti vezane za boravak stranih studenata, polaznika Studija (npr. pitanje zdravstvenog osiguranja, smještaja, prehrane, boravišne dozvole i dr.). Osniva se i studentska referada Studija u okviru Centra za međunarodnu suradnju Fakulteta.

Na kraju treba reći ono najvažnije: dodiplomski Studij medicine na engleskom jeziku je prilika za daljnju internacionalizaciju i međunarodnu afirmaciju našeg Fakulteta. To je prilika da Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu prigrli studente medicine iz čitavog svijeta kao i brojne sveučilišne nastavnike svjetskog ugleda.

Davor Ježek

UNIVERSITY OF ZAGREB
MEDICAL SCHOOL, UNIVERSITY OF ZAGREB

General information

To find information about MEDICAL STUDIES IN ENGLISH please click here

ADDRESS: UNIVERSITY OF ZAGREB
MEDICAL SCHOOL
10 000 ZAGREB
Šalata 3
CROATIA

Dean's office: (+385) 01 45 66 909
Fax: (+385) 01 45 66 724
Dean's office e-mail: ddesp@mfz.hr

Center for International Relations: (+385) 01 45 66 903

Central Medical Library: (+385) 01 45 66 918

Location and Teaching Facilities

The central building of the Zagreb Medical School, situated at the Šalata 3 premises, houses the administration offices and departments of pre-medical and basic sciences, as well as some pre-clinical teaching facilities.

Osnovne obavijesti o studiju medicine na engleskom jeziku već su istaknute na fakultetskoj web-stranici

Promjene u nastavnom planu u akademskoj godini 2002./03.

Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, u suradnji sa Harvard Medical Internationalom i Medicinskim fakultetom Slita Ludwig Maximilians u Münchenu započeo je projekt reforme medicinske edukacije prije dvije godine kao rezultat te suradnje održano je nekoliko zajedničkih radnih sastanaka, kako bi se što veći broj nastavnika upoznao s novim modelom nastave, koji se zasniva na metodi problemski orijentirane nastave (PBL). Bit te nastave svodi se na rad u malim skupinama od 8-10 studenata i kroz edukacijski format osmišljenih kliničkih slučajeva. Uvođenjem novih interkatedarskih modula predstavlja model integracije me-

dicinskog curriculumu na načelima horizontalne i vertikalne povezanosti nastavnih sadržaja kroz koje studenti postaju svjesni relevantnosti usvojenih znanja, vještina i stavova.

Kao preduvjet za uvođenja tog tipa nastave u akademskoj godini 2002/03 uveden je turnusni tip provođenja nastave u prve dvije godine studija. Te promjene prihvatilo je Fakultetsko vijeće i već su se počele primjenjivati u praksi. Uvođenje tog tipa nastave preduvjet je da bi se kasnije, u tim godinama mogla primijeniti modulska nastava.

U tekućoj akademskoj godini uvedena su četiri modula, dva u zimskom i dva u ljetnom semestru. U zimskom se-

mestru odvijat će se modul *Anatomija, biologija i klinička medicina bolesti muskulo-skeletnog sustava* (koordinator modula prof. dr. sc. Slobodan Vukičević).

Koordinator drugog modula je prof. dr. sc. Nada Čikeš, koja je s prof. dr. sc. Božidarom Ćurkovićem pripremila modul *Muskuloskeletne bolesti*.

U ljetnom semestru održat će se također dva modula, prvi pod nazivom *Hitna stanja u medicini* s koordinatorom prof. dr. sc. Vladimirom Gašparovićem, te modul *Racionalna farmakoterapija*, s koordinatorom prof. dr. sc. Igorom Francetićem.

Smatramo da će ovaj tip nastave potaknuti timski rad, ali i osobnu odgovornost i inicijativu pri učenju, te je ujedno i odlična simulacija stvarne kliničke situacije.

Nikola Šprem

REFORMA MEDICINSKE IZOBRAZBE

Interaktivna radionica iz nastavnih vještina

Program edukacije tutora
Zagreb, 16. - 18. rujna 2002.
Zagreb, 23. - 25. rujna 2002.

Interaktivna radionice iz nastavnih vještina održana je u Zagrebu u dva termina, od 16.-18. i 23.- 25. rujna, na crti provedbe projekta reforme medicinske edukacije i razvoja novih modula.

Radionica je održana u organizaciji PBL ureda Medicinskog fakulteta (Drago Horvat - organizacijski voditelj), dok su za stručnu provedbu i koordinaciju nastavnih jedinica bili zaduženi doc.dr. Gordana Pavleković, doc.dr. Mladenka Vrcić-Keglević, dr.sc. Adrijana Vince, dr.sc. Martina Lovrić-Benčić, mr.sc. Vesna Degoricija, mr.sc. Radovan Radonić i dr. Fran Borovečki. Premda se po glavnini svojih sadržajnih elemenata nastavlja na radionicu održanu u Dubrovniku od 13. - 16. svibnja 2002. koju su vodili Tom Aretz i Dimitri Krianc s Harvard Medical Internmtional i Orsolya Genzel i Frank Christ s Ludwig Maximilians Sevučilišta u Münchenu, važno je napomenuti da je zagrebačka interaktivna radionica predstavlja i samostalni

uradak zagrebačkih voditelja koji su kreativno nadogradili harvardski model te proveli vlastitu ekstenzivnu evaluaciju prilagođenu specifičnim uvjetima i projekcijama na provođenje reforme curriculumu na Medicinskom fakultetu u Zagrebu.

Osnovni cilj ove radionice bio je da se kroz rad u malim grupama osposobi što veći broj nastavnika za izvođenje problemski orijentirane nastave, koji bi potom preuzeli ulogu tutora u novom obliku izvođenja nastave (*tutorijal*), vezanom za provedbu novokoncipiranih modula (*Muskuloskeletalne bolesti, Racionalna farmakoterapija, Urgentna medicina*).

Trodnevni program izobrazbe bio je koncipiran tako da se polaznici uvodno upoznaju s temeljnim načelima učenja utemeljenog na rješavanju problema. U svom teoretskom uvodu Gordana Pavleković je kritički prikazala PBL kao jednu od inovativnih nastavnih metoda, a ne kao panaceu za sve nastavne probleme. Polaznici su dobili uvid u osnovne razlike između tradicionalnog i inovativnog curriculumu, s posebnim naglaskom na uočavanje razlike između pro-

blem-based learning i problem-solving metode. Osnovni cilj uvodnog izlaganja bio je razviti pozitivan stav prema PBL metodi i motivirati polaznike na primjenu naučenoga u vlastitom radu.

U sljedećoj nastavnoj jedinici *Tutorijal u praksi* polaznici su imali prilike, mnogi po prvi puta, doživjeti rad u maloj grupi i to iz studentske, ali i iz perspektive budućih tutora - moderatora. Svaka grupa dobila je identični klinički slučaj, koji je ovisno o njenoj specifičnoj dinamici, uspjela u određenoj mjeri riješiti, odnosno proživjeti proces postavljanja problema i njegovog postupnog rješavanja. Kroz rad u tutorijalu polaznici su stekli iskustvo o ulozi tutora u provođenju PBL tutorijala, a razvili su i osjetljivost za prepoznavanje najčešćih problema te načine njihovog rješavanja u situacijama različite grupne dinamike.

Prvi dan radionice završio je *Uvodom u OSCE (Objective Structured Clinical Exam)* koji su koncipirali Vesna Degoricija i Radovan Radonić. Ta je tematska jedinica bila posvećena problemu objektivnog vrednovanja kliničkih vještina (koji dakako pretpostavljaju i specifična znanja i izgrađene stavove) studenata medicine koji se pokušava riješiti organiziranjem objektivnog strukturiranog kliničkog ispita. Svi polaznici/studenti morali su riješiti iste probleme, a uspjeh na ispitu ovisi o tome u kojoj su mjeri zadovoljeni unaprijed definirani bitni

elementi koje treba sadržavati odgovor studenta ili njegova demonstracija određene praktične vještine. Za tu priliku voditelji ove nastavne jedinice koncipirali su pet OSCE postaja od po 20 minuta koje su svi polaznici prošli prema unaprijed definiranom vremenskom slijedu i rasporedu prema grupama. Polaznici su po grupama prošli sljedeće OSCE postaje: Oživljavanje, Liječenje aritmija, Glavobolja, Hipertenzija i Postavljanje venskog puta.

Nakon OSCE postaja u nastavku narednog dana voditeljice nastavne teme Umijeće pisanja kliničkog slučaja, Martina Lovrić Benčić i Adriana Vince nastoje polaznicima izložiti osnovne postavke i načela pisanja kliničkog scenarija (slučaja) koji služi kao okosnica u sustavu PBL-a. Osnovni princip je smjestiti zadani medicinski sadržaj (ovisno o semestru) u zanimljiv i poticajan literarni okvir kratke priče. Kroz sadržaj priče studenti moraju razraditi i savladati precizno definirane i unaprijed planirane edukativne ciljeve: upoznavanje,

Zajednička fotografija sudionika radionice na kraju bogatog i napornog programa

razrada i usvajanje određenih sadržaja iz temeljnih znanosti, razrada patofizioloških mehanizama, te upoznavanje i povezivanje fabularnih elemenata s kliničkom slikom. Važno je da priča dje-

luje stimulatивно na grupu u smislu poticanja zajedničkih upita, odluka i zaključaka. Pri tome cilj dobre priče-scenarija nije što prije doći do točne dijagnoze, već kroz zajednički rad u grupi elaborirati sve prethodno postavljene edukativne zadatke. Osnovni zadatak dobre priče je zainteresirati studenta za učenje u grupi, kao i poticati dodatni individualni rad i usvajanje znanja vezanog uz konkretne kliničke primjere i entitete, što sve stimulira razvoj dugotrajnog pamćenja. Neobično je važno istaknuti da svaki dobro razrađen scenarij mora biti popraćen s preciznim uputama za tutore u kojima moraju biti jasno definirani obrazovni ciljevi s popisom osnovne i priručne literature, te da mora sadržavati i dodatne materijale relevantne za rješavanje specifičnog kliničkog problema (rentgenogrami, EKG snimke, separati i sl.).

Na kraju drugog dana radionice polaznici dobivaju zadatak koncipirati vlastiti klinički scenarij, dakako samo u njegovom uvodnom dijelu, ali s jasno definiranim edukativnim ciljevima čitave priče.

Naredni dan donosi promjenu perspektive i autori priče postaju tutori za svoj scenarij, te imaju priliku ispitati kako njihov slučaj funkcionira u okružju male grupe. Također se diskutira i o ulozi studenata i tutora u rješavanju slučaja, da bi na kraju grupa dala ocjenu o svom zajedničkom radu.

Tematska jedinica Nastavnik pod lupom - Microteaching (voditeljica Mladenka Vrcić Keglević) predstavlja posljednju grupnu aktivnost ove interaktivne radionice i u neku je ruku ogledalo rada svakog polaznika u kojem dominiraju teme autopercepcije, autorefleksije i samokritike s jedne strane, kao i grupne percepcije i kritika grupe - peer supervision s druge strane. Microteaching ili slikovito rečeno Nastavnik pod lupom je evaluativna aktivnost

Program edukacije tutora:

Voditelji: Fran Borovečki, Vesna Degoricija, Martina Lovrić Benčić, Gordana Pavleković, Radovan Radonić, Adriana Vince, Mladenka Vrcić-Keglević

16. - 18. rujna 2002.

Baudoin Tomislav
 Beader Nataša
 Bedeković Vladimir
 Bedenić Branka
 Crnčević-Urek Marija
 Dolanski Babić Sanja
 Ferenčak Goran
 Gamulin Ozren
 Jovanov Nataša
 Karadža Vjekoslav
 Kekić Branko
 Kogler Jana
 Kordić Rajko
 Kos Marina
 Kušan Marija
 Letilović Tomislav
 Lukić-Grlić Amarela
 Lukinović Škudar Vesna
 Marinović Branka
 Martić Krešimir
 Merčep Iveta
 Mlinarić-Galinović Gordana
 Muačević-Katanec Diana
 Mujkić-Klarić Aida
 Ožvačić Zlata
 Petrovečki Vedrana
 Sonicki Zdenko
 Širić Franjo

23. - 25. rujna 2002.

Bilušić Marinko
 Bolanča Ivan
 Bosnić Dubravka
 Brumen Vlatka
 Cerovečki Nekić Venija
 Čorušić Ante
 Doko-Jelinić Jagoda
 Jakovina Vidačak Sanja
 Jelušić Marija
 Jurić-Lekić Gordana
 Klinar Igor
 Kolak Juranko
 Kujundžić-Tiljak Mirjana
 Kupešić Sanja
 Lukić Krešimir
 Marić-Bešić Kristina
 Mayer Davor
 Morović-Vergles Jadranka
 Orešković Slavko
 Pašalić Daria
 Pjevač Neda
 Počanić Darko
 Pucarín Jasna
 Rajić Ljubica
 Senta Ankica
 Štarčević Boris
 Šeparović Hanževački Jadranka
 Šimić Goran
 Šimunjak Boris
 Troškot Rosana
 Žerjavić-Laktašić Nadica

koja pripada grupi aktivnosti čiji je cilj unapređenje kvalitete rada nastavnika, u ovom slučaju unapređenje kvalitete planiranja i izvođenja nastavnog predavanja. Svaki sudionik radionice imao je priliku prezentirati jedno predavanje na bilo koju temu u dužini od 7 minuta, koje se snima na video zapis u prisustvu svih članova grupe. Prema unaprijed pripremljenom upitniku svaki član grupe ima priliku evaluirati predavanje, analizirati rezultate evaluacije unutar grupe i ukazati kolegi predavaču koje su pozitivne strane njegovog izlaganja, te što bi eventualno trebalo izmijeniti s točno preciziranim prijedlozima poboljšanja. I sam predavač dobiva priliku

vidjeti video zapis predavanja i samoevaluirati svoje izlaganje. Ukratko, sudionici radionice imaju priliku primijeniti elemente metode vrednovanja sa strane parnjaka - peer supervision na primjeru nastavnog predavanja.

Od Iznimne važnosti za aktivno praćenje i snalaženje unutar specifičnih tematskih cjelina bio je i opsežan Priručnik kojeg su osmislili voditelji i organizatori radionice. Priručnik je koncipiran na način da svaka tematska jedinica sadrži sažetak rada i jasne edukativne ciljeve, dok se na kraju navodi i daje popratna literatura značajna za razumijevanje i praćenje određenih sadržaja. Priručnik završava s opsežnim pojmovni-

kom *Glossary of Medical Education Terms* koji sa svojim jasnim definicijama doprinosi što boljem razumijevanju osnovnih pojmova iz područja medicinske edukacije.

Trodnevni program edukacije tutora uspješno je završilo 59 nastavnika iz raznih temeljnih i kliničkih područja medicine kao i iz područja javnog zdravstva. Ovom prilikom zahvaljujemo pročelnicima katedara i predstojnicima zavoda koji su polaznicima radionice omogućili nesmetano pohađanje i oslobodili ih od svih obaveza u terminima predviđenim za održavanje radionice.

Drago Horvat

Evaluacija

Na kraju Interaktivne radionice provedena je usmena i pismena evaluacija (upitnikom s otvorenim i zatvorenim tipom pitanja). Prema odgovorima, polaznici su sadržaj i ciljeve rada radionice ocijenili vrlo korisnim, poticajnim za razmišljanje i rad, s jasno određenim ciljevima te zanimljivim, poučnim i za većinu relativno novim sadržajem. Izvedbu nastavnika ocijenili su vrlo visokim ocjenama, ističući njihovu stručnu pripremljenost, komunikativnost i entuzijazam koji su prenijeli i na polaznike. Odlično je ocijenjena i organizacija programa, uz preporuke kako je ovakvom edukacijom potrebno obuhvatiti sve nastavnike te osigurati nastavak edukacije onima koji su sad uspješno završili ovu trodnevnu interaktivnu radionicu specifično – ovisno o modulima, i uz dodatnu edukaciju iz drugih umijeća medicinske nastave.

Primjenom upitnika dobiveno je također i mišljenje polaznika o potrebi promjene kurikuluma, postojećih oblika nastave i potrebama uvođenja inovativnih načina rada kao što je PBL, mogućnostima tih promjena u nastavi na Medicinskom fakultetu u Zagrebu i osobnoj spremnosti na aktivno sudjelovanje u tim promjenama (tablice 1, 2 i 3). Za reformu nastave potrebno je osigurati preduvjete. Prema mišljenju polaznika, u tome je važnije osiguranje vrijeme za nastavni rad. To su osobito izrazili oni koji rade na klinikama. Važnija je i motivacija mladih nastavnika i njihova edukacija, nego li poduzimanje administrativnih mjera kao što su kontrola nastave ili formalne odluke na Fakultetu (tablica 4). To su jasne poruke mladih i perspektivnih nastavnika, spremnih na inovacije i nov kvalitetan nastavni rad.

Gordana Pavleковиć

Tablica 1. Mišljenje polaznika o potrebi provođenja promjena u kurikulumu, dosadašnjem načinu izvođenja nastave i uvođenju novih nastavnih oblika (PBL) (N= 58)

Promjene potrebno provesti	Kurikulum (% odgovora)	Poboljšanje dosadašnjih oblika nastave (% odgovora)	Uvođenje novih oblika nastave (PBL)
Nepotrebno	3,7	-	-
Djelomično	20,3	13,0	29,6
Potrebno	75,0	87,0	70,4

Tablica 2. Mišljenje polaznika o mogućnostima provođenja promjena u kurikulumu, dosadašnjem načinu izvođenja nastave i uvođenju novih nastavnih oblika (PBL) (N=58)

Promjene potrebno provesti	Kurikulum (% odgovora)	Poboljšanje dosadašnjih oblika nastave (% odgovora)	Uvođenje novih oblika nastave (PBL)
Teško	16,7	14,8	25,9
Djelomično	66,6	68,5	48,2
Lako	16,7	16,7	25,9

Tablica 3. Mišljenje polaznika o osobnoj spremnosti za sudjelovanje u provedbi promjena u kurikulumu, dosadašnjem načinu izvođenja nastave i uvođenju novih nastavnih oblika (PBL) (N=58)

Osobna spremnost na provođenje promjena	Kurikulum (% odgovora)	Poboljšanje dosadašnjih oblika nastave (% odgovora)	Uvođenje novih oblika nastave (PBL) (% odgovora)
Malo	22,3	7,4	11,1
Djelomično	24,0	27,8	31,5
Mnogo	53,7	64,8	57,4

Tablica 4. Mišljenje polaznika o preduvjetima koje bi trebalo poduzeti kako bi se promjene mogle provesti (rang od 1 – najvažnije do 10 – najmanje važno)

Preduvjet	Rang važnosti	% odgovora "Vrlo važno"
Osiguranje uvjeta za provedbu (vrijeme - opterećenje poslom)	1	83,3
Edukacija nastavnika iz inovativnih oblika nastave i nastavnih metoda	2/3	79,6
Motivacija mladih suradnika u nastavi	2/3	79,6
Stimuliranje nastavnika kroz odgovarajuće nastavne kriterije za napredovanje	4	77,7
Motivacija predstojnika katedara	5/6	75,9
Osiguranje uvjeta za provedbu (prostor, priručnici, AV sredstva)	5/6	75,9
Povećanje broja nastavnika (sistematizacija)	7	73,6
Podrška Uprave Fakulteta	8	72,2
Kontrola kvalitete nastave	9	57,4
Odluka Fakultetskog vijeća	10	46,2

Zaklada Miroslava Čačkovića

Zaklada Miroslav Čačković, nazvana po prvom dekanu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu koji je tu dužnost obnašao u dva navrata (1917 – 1919 i 1924 – 1925), osnovana je s ciljem nastavnog, znanstvenog i stručnog usavršavanja znanstvenih novaka, istraživača i asistenata.

Svoju djelatnost Zaklada započinje 3. rujna 2001. godine nakon dobivenog Rješenja Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave kojim se odobrava Statut Zaklade i postavljaju Zakladne tijela. Upravitelj Zaklade je prof. dr. sc. Boris Labar, a Zakladnu upravu čine mr. sc. Željko Čović, dr. sc. Zvonimir Marić, prof. dr. sc. Marko Mesarić (predsjednik Zakladne uprave), prof. dr. sc. Stjepan Orešković, prof. dr. sc. Josip Paladino, prof. dr. sc. Marko Pečina, dr. Sani Pogorilić, mr. Božo Prka, prof. dr. sc. Mihajlo Virag i Darko Bošnjak, dipl. iur. Prva sjednica Zakladne uprave održana je 4. listopada 2001. godine, kad je i donesena odluka o raspisu natječaja temeljem Pravilnika o mjerilima i postupku za dodjelu novčane potpore. Kao sjećanje na prvu sjednicu donesena je odluka da se taj dan obilježava kao Dan Zaklade Miroslav Čačković. Odluka o odobrenju novčanoj potpori donesena je na 2. sjednici Zakladne uprave, kad je odobreno 11 zahtijeva u ukupnom iznosu od 180.180,00 kn. Tada je također odlučeno da se trajno raspíše Javni poziv za dodjelu novčanih potpora, da će Zakladna uprava sastajati prema potrebi, a najmanje dva puta godišnje.

Nažalost, zbog iznenađujuće slabog odaziva, sljedeća sjednica Zakladne uprave održana je tek 11. rujna 2002. godine, kad je donesena odluka o dodjeli 5 novčanih potpora u ukupnom iznosu od 42.446,50 kn.

Svoj prvi rođendan Zaklada je proslavila 4. listopada 2002. godine skupom u dvorani Miroslava Čačkovića, na kojemu su korisnici novčane potpore kratko prikazali što su naučili za vrijeme usavršavanja. Nažalost njihovoj prezentaciji prisustvovao je mali broj nastavnika i suradnika Medicinskog fakulteta.

Dosadašnji korisnici novčane potpore iz sredstava Zaklade Miroslav Čačković:

1. dr. sc. Danka Grčević, asistent na Katedri za fiziologiju. Potporu je dobila za znanstveno usavršavanje u Oxfordu, Velika Britanija.
2. dr. sc. Vedran Katavić, asistent na Katedri za anatomiju. Potporu je dobio za sudjelovanje na Međunarod-

3. dr. sc. Goran Šimić, viši asistent na Zavodu za neuroznanost na Hrvatskom institutu za istraživanje mozga. Potporu je dobio za sudjelovanje na 7. Europskom kongresu iz neuropatologije u Helsinkiju, Finska.
4. mr. sc. Nataša Jovanov Milošević, asistent na Katedri za biologiju. Potporu je dobila za sudjelovanje na međunarodnom skupu INMED Conferences u La Ciotatu, Francuska.
5. mr. sc. Gordana Jurić, asistent na Katedri za patologiju, zaposlena na Zavodu za neuropatologiju na Rebru. Potporu je dobila za sudjelovanje na 7. Europskom neuropatološkom kongresu u Helsinkiju, Finska.
6. mr. sc. Nataša Kovačić, asistent na Katedri za anatomiju. Potporu je dobila za znanstveno usavršavanje na Odsjeku za patofiziologiju Medicinskog centra Sveučilišta u Beču, Austrija.
7. mr. sc. Željka Krsnik, asistent na Hrvatskom institutu za istraživanje mozga, s radnim mjestom na Zavodu za neuroznanost. Potporu je dobila za sudjelovanje na Međunarodnom skupu INMED Conferences u La Ciotatu, Francuska.
8. mr. sc. Milan Radoš, znanstveni novak na Hrvatskom institutu za istraživanje mozga, na projektu prof. dr. sc. Ivica Kostovića. Potporu je dobio za stručno usavršavanje iz neurofiziologije na Sveučilištu McGill u Montrealu, Kanada.
9. Zrinka Biloglav, dr. med., znanstveni novak na Katedri za medicinski statistiku, epidemiologiju i medicinsku informatiku (ŠNZ) na projektu prof. dr. sc. Ariane Vorko Jović. Potporu je dobila za tečaj genetičke epidemiologije na Medicinskom fakultetu u Edinburgu, Velika Britanija.
10. Ana Borovečki, dr. med., znanstveni novak na Katedri za medicinsku sociologiju i ekonomiku zdravstva

(ŠNZ) na projektu prof. dr. sc. Slave na Letice. Potporu je dobila za putovanje na 7. Međunarodni bioetički skup u Tsukubi, Japan.

11. Nadira Duraković, dr. med., znanstveni novak prof. dr. sc. Borisa Labara na Zavodu za hematologiju Interne Klinike (KBC Zagreb). Potporu je dobila za putovanje na Johns Hopkins Medical Institutions u SAD-u gdje se još uvijek nalazi na istraživačkoj stipendiji.
12. Aleksandar Džakula, dr. med., znanstveni novak na Katedri za socijalnu medicinu i organizaciju zdravstvene zaštite (ŠNZ) na projektu prof. dr. sc. Luke Kovačića. Potporu je dobio za sudjelovanje na 11. ETC-PHP Course Evidence Based Practice ina Public Health and Health Promotion u Valenciji, Španjolska.
13. Goran Ferenčak, dip. ing., znanstveni novak na Katedri za medicinsku kemiju, biokemiju i kliničku kemiju na projektu prof. dr. sc. Ane Stavljenić – Rukavina, zaposlen na Kliničkom zavodu za kliničku laboratorijsku dijagnostiku na Rebru. Potporu je dobio za sudjelovanje na znanstvenom skupu «From Genetic variations to Risk Prediction and Pharmacogenomics» na Santoriniju, Grčka te za sudjelovanje na 18. Međunarodnom kongresu kliničke kemije i laboratorijske medicine u Kyotu, Japan.
14. Ivan Krešimir Lukić, dr. med., mlađi asistent na Katedri za anatomiju, potporu je dobio za znanstveno usavršavanje u Farmingtonu, SAD.
15. Astrid Milić, dipl. ing., znanstveni novak na Katedri za neurologiju na projektu prof. dr. sc. Nine Canki – Klain. Potporu je dobila za studentski boravak u Marseillu, Francuska.
16. Matija Prka, dr. med., znanstveni novak na Katedri za ginekologiju na projektu prof. dr. sc. Asima Kurjaka. Potporu je dobio za jednomjesečni boravak na Klinici za ginekologiju u Londonu, Velika Britanija.

I na kraju, čestitajući još jednom dosadašnjim dobitnicima novčane potpore, pozivam sve znanstvene novake, istraživače i asistente Medicinskog fakulteta mlađe od 40 godina, da se natječu za dodjelu sredstava, jer Zaklada je i osnovana zbog Vas i promicanja Vašeg znanja.

Marko Mesarić

Dojmovi korisnika Zaklade

Uz novčanu pomoć Zaklade Miroslava Čačkovića (hvala!) od 13-16. srpnja 2002. sudjelovao sam na 7. Europskom kongresu iz Neuropatologije u Helsinkiju. Na kongresu su s našeg fakulteta također bili nazočni dr. Gordana Jurić, dr. Leo Pažanin, te dr. Danijela Kolenc. Skup se sastojao od predavanja pozvanih predavača, te kratkih usmenih izlaganja i postera blizu tisuću europskih neuropatologa. Moto skupa bila je finska poslovice "Opin sauna autuas aina" ili "Sauna učenja uvijek biva nagrađena". Tridesetak tema oko kojih su grupirana izlaganja obuhvaćala su gotovo sva područja neuropatologije, od nove klasifikacije tumora mozga do prionskih bolesti, a naslov mog postera bio je "Hippocampal atrophy in normal aging and Alzheimer's disease".

Od 21. srpnja do 3. kolovoza 2002. boravio sam kao pozvani sudionik tradicionalne Ljetne škole neuroznanosti u RIKEN Brain Science Institute u Tokyju. Prošle godine je na ovom skupu boravio doc. dr. Srećko Gajović, koji mi je i preporučio prijavu (hvala Srećko!). Naše sudjelovanje na ovom skupu smatram velikim uspjehom fakulteta, jer se 30 sudionika škole izabire prema znanstvenoj kvaliteti, a svake godine ima više od 350 kandidata iz cijeloga svijeta. Ovogodišnja tematika škole bila je obuhvaćena

naslovom "Seeing the brain in action", a predavanja su držali Winfried Denk, izumitelj višefotonske mikroskopije, James Fujimoto, izumitelj optičke koherentne tomografije, Rudolf Oldenburg, izumitelj dvopolarizacijskog rotacijskog mikroskopa, Toshio Yanagida, utemeljitelj nanobiologije, Amiram Grinvald, pionir optičkog snimanja moždane aktivnosti, Thomas Knopfel, vodeći znanstvenik za genetski programirane optičke pokazatelje aktivnosti neurona, Peter Bandettini, voditelj fMRI instituta pri National Institute of Mental Health, Atsushi Miyawaki, izumitelj yellow-GFP i drugih fluorescentnih markera kontroliranih specifičnim promotorima, Edward Kallaway i Daniel Storm, vodeći svjetski neurofiziolozi, Masahiro Sokabe, Antoine Triller,

Kang Cheng i mnogi drugi, kao i urednik časopisa "Neuron" Kenneth Blum.

Pored trosatnih i šestosatnih izlaganja vodećih svjetskih istraživača iz odabranih područja, škola se sastojala i od svakodnevnog poslijepodnevnog boravka u laboratorijima instituta prema izboru polaznika, te prikaza vlastitih istraživanja drugim polaznicima. Naslov mog izlaganja bio je "The pathogenesis of spinal muscular atrophy in humans is based on an inappropriate persistence of normally occurring motor neuron apoptosis". Zbog jedinstvene prilike da zajedno s vršnjacima iz cijelog svijeta dožive pravu znanost na njenim izvorima uz istovremeni dobar provod u noćnim klubovima Tokyja, te potpunog pokrića svih troškova putovanja i smještaja od strane RIKEN instituta, pozivam naše mlade znanstvenike da se prijave za sudjelovanje za sljedeću godinu. Informacije se nalaze na web adresi summer.brain.riken.go.jp, a prijave se primaju do konca veljače. U slučaju da poželite ostati kao mladi postdoc na RIKEN-u, mogu još spomenuti da se u sklopu instituta nalaze tri restorana, veliki vanjski bazen, nekoliko parkova, kao i teniska, košarkaška i baseball igrališta, a godišnja plaća iznosi nešto više od 6 milijuna jena, što je oko 39000 kuna mjesečno. Puno sreće!

Goran Šimić

Novi doktori medicine

Promocija 29. studenoga 2001.

Ante Bilić
Anđelina Bokić
Dražen Ciglar
Jasmina Čehić
Ana Fabris
Ines Graf
Elmedin Hadžiavdić
mislav herman
Petar-Krešimir Hodžić
Irena Ištvančić
Antonia Jakovčević
Edita Kondža
Helena Krolo
Martina Kronja
Igor Lončar
Tomas Matić
Marija Polić
Stela Popović
Lorka Poropat
Ivica Premužić
Domagoj Ivan Rašić
Soipi Šoip

Frano Vrdoljak
Mojca Židanik

Promocija 31. siječnja 2002.

Marina Bolanča
Igor Erceg
Martina Gorgijev
Zvonimir Katušić
Pavo Kostopeč
Valentina Lolić
Sanja Mateša
Mate Mustać
Renata Pošta
Ivan Rakovac
Rino Rančić
Robert Selmani
Ferdinand Slišurić
Ranko Šmiljanić
Vesna Šember
Ivan Šopf
Sandra Telebar
Helena Tesari
Anica Vincek

Leon Vrtarić
Jurica Vuković
Jasmina Zlatarac
Nikica Zokić
Sanja Živanović

Promocija 25. travnja 2002.

Jadranka Biškup
Jasmina Bulat
Bojan Fanfani
Anamarija Gulić
Mario Jelavić
Dubravko Kovač
Julijana Lebec
Biserka Mustać
Ivan Otić
Mario Piršić
Diana Prskalo
Maša Reljić
Božena Sanković
Ivica Skroza
Tomislav Smoljanović
Ivica Škvorc
Martina Šturlić
Josip Tadić
Tomislav Vuger
Nikolina Zdunić

Promociju novih doktora medicine vode dekan prof. dr. Boris Labar (u sredini) te prodekani prof. dr. Mara Dominis i prof. dr. Marko Mesar

Promocija 04. srpnja 2002.

Ivana Acan
Antun Bačić
Vladimir Banović
Matija Belavić
Goran Benko
Marko Bergovec
Vide Bilić
Ana Boban
Lidija Bogdanović
Željana Bučan
Gabrijela Budanec
Dražen Curman
Ksenija Dlaka
Trvtko Dolić
Vedran Đukić
Željko Đurić
Ina Filipović-Grčić
Dalibor Frančeski
Anita Galović
Maša Gnjidić (Malenica)
Vesna Gorajščan
Igor Gošev
Ozren Grgić
Aljoša Hočevar
Maja Hrabak
Tanja Jagodić
Tomislav Krčmar
Maja Svetlić

Promocija 04. srpnja 2002.

Dalibor Crvenković
Karlo Houra
Renata Ivanac
Dorijan Jagačić
Blanka Jakšić
Bernarda Jeličić
Marija Jeršek
Željka Jureković
Maja Juričić
Hana Jurić
Jamin Kashwa
Jelena Kašnar Šamprec
Tomislav Kifer
Darko Kljajić
Sonja Krstić
Ivana Kudelić
Vlatka Kupinić
Tomislav Kuzman
Željko Latković

Agata Maković
Nataša Matijević
Marija Medlobi
Ivana Mikačić
Marija Milković
Jelena Miočić
Daniela Novosel
Andreja Oršulić
Martina Rojnić
Mirko Šeb

Promocija 05. srpnja 2002.

Daniela Blagojević
Mirela Kovačić
Renata Nikolić
Giorgie Petković
Iva Popović
Sanja Pravdić
Vjekoslav Radeljić
Zurap Raifi
Hrvoje Šilovski
Tajana Stančerić
Višnja Tokić
Nikolina Tolj
Radmila Topić
Jasminka Topolnjak
Vjera Trutin
Dražen Tufeković
Helena Vicković
Marina Vitelić
Valentina Vrabec
Ozren Vrdoljak
Ante Vuković
Ana Wilhelm
Tajana Zah
Nino Zdeličan
Zrinka Žderić
Antonio Žilić

Promocija 18. srpnja 2002.

Martina Anić
Andrea Bočan
Jelena Bošnjak
Jadranka Bratanić
Ljiljana Cebalo
Katarina Celovec
Alma-Martina Cepika
Ksenija Črnjević
Tina Dušek
Marijana Galović
Ljiljana Grbac
Ivana Hirš

Sanda Janković
Verica Klasnić
Stjepan Lacković
Marko Ljubković
Jasna Marinović
Mihael Mišir
Samir Mujkić
Jure Murgić
Dubravka Petrašević
Sanja Poljarević

Promocija 18. srpnja 2002.

Mirjana Janeš
Branimir Murković
Krešimir Musić
Zvonimir Nakić
Nataša Paklar
Siniša Pešić
Pavao Planinić
Tanja Radivojević
Tamara Radošević
Mijo Repušić
Kristina Selthofer
Dragan Soldo
Nikolina Stojanović (Rijavec)
Iva Šegočić
Berislav Šušnjar
Helena Tošaj
Goran Vartušek
Ivana Vuco
Branka Vučinić
Dalibor Zdenčar
Lana Zlodi

Promocija 26. rujna 2002.

Nataša Andrijašević
Irina Cazin
Vedran Cesarec
Željko Djaković
Blanka Doko
Martina Elez
Igor Gavrić
Margareta Glasnović
Andrea Horvat
Ružica Jurakić
Kristina Katić
Martina Kolić
Lana Kovač
Aida Križaj
Ivan Lehman
Ivan Lerotić
Ljubica Luetić
Duška Mitar
Mladen Roko Rašin
Maja Stančić

Promocija 26. rujna 2002.

Jadranka Belan
Mihaela Car
Ana Didović
Ivana Marinac
Zdravko Mitrović
Martina Morić
Matej Mustapić
Iva Paldi
Željka Paleka
Marko Pavlović
Petar Pekić
Branka Petričević
Silva Pukšić
Lana Radauš
Iva Rančić
Lana Rnjak
Iva Šeparović
Nenad Vucelić
Anamarija Vukasović
Mirta Zekan
Danijela Žanić

IZ FAKULTETSKOG VIJEĆA ZA PITANJA POSLIJEDIPLOMSKE NASTAVE

Povećani zahtjevi za znanstvenom aktivnošću radi završetka doktorskog studija (tzv. III. bodovna skupina)

Fakultetsko vijeće za pitanja poslijediplomske nastave na svojoj sjednici održanoj 9. listopada 2002. usvojilo je nekoliko važnih zaključaka koji se odnose na Znanstveni poslijediplomski studij i na uvjete za završetak ovog studija, posebno na uvjete znanstvene aktivnosti koje svaki pristupnik mora zadovoljiti u znanstvenoj djelatnosti.

1) **Magistarski studij postaje DOKTORSKI STUDIJ «BIOMEDICINA I ZDRAVSTVO»** (na engleskome: Ph.D. PROGRAM BIOMEDICINE AND HEALTH SCIENCES jer je predviđeno da se studij odvija i na engleskome jeziku), o čemu treba hitno zatražiti odobrenje Sveučilišta u Zagrebu.

2) Dosadašnji Magistarski studij, dok god ga Zakon dopušta, u dokumentu o studiju treba tretirati ne kao poseban studij, već kao dopušteni prekid studija da bi se umjesto doktorata izradio magisterij znanosti.

3) Sukladno zaključku ad. 1. izjednačava se bodovanje III. bodovne skupine u magistarskom i doktorskome studiju (Magistarski više ne postoji). Ukida se uvjeti za upis u III. godinu studija.

4) odluka se primjenjuje na studente koji upisuju I. godinu u školskoj godini 2002/03. i na sve ne-redovite studente.

Promjene u III. bodovnoj skupini **ne odnose se** na studente koji su predali zahtjev prije odluke Vijeća, niti na redovite studente koji predaju zahtjev do kraja tekuće akademske godine.

Redoviti studenti, u smislu ovih zaključaka, jesu oni studenti koji su upisani u II. godinu poslijediplomskog studija, a prethodne školske godine su upisali prvu godinu poslijediplomskog studija.

Promjene se primjenjuju na sve ostale studente bez obzira pod kojim su uvjetima upisali studij, ako im nije pozitivno ocijenjena III. bodovna skupina, jer se računa da su redoviti studij prekinuli, a III. bodovna studija je dio redovitog

studija i redoviti studenti podnose zahtjev za bodovanje najkasnije na kraju akademske godine kad završavaju studija.

U doktorskome studiju treba najmanje 60 bodova (3x20 kad bi bili ravnomjer-

III. bodovna skupina

BODOVNE PODSKUPINE:

Skupina 1

	Ukupni broj autora	CC časopis		Drugi međunarodni indeksi		Nezavisni citati	
		Prvi autor	Koautor	Prvi autor	Koautor	Prvi autor	Koautor
Skupina 1a	1-2	30	20	15	13	1	
	3-6	20	15	13	8		
	7-12	12	8	8	5		
	>12	8	2	5	1		

Skupina 2

Ukupni broj autora	Recenzirani časopis/knjiga/zbornik		Sažetak na međunarodnom znanstvenom skupu		Sažetak na domaćem znanstvenom skupu	
	Prvi autor	Koautor	Prvi autor	Koautor	Prvi autor	Koautor
1-2	10	6	6	4	4	3
3-6	8	5	5	3	3	2
7-12	5	3	3	2	2	1
>12	3	1	2	1	1	0

Skupina 3 – Pasivni bodovi

	Broj bodova
Sudjelovanje u istraživačkom radu visokog učilišta ili znanstvenoi-straživačkog instituta u trajanju od najmanje godinu dana, uz potvrdu voditelja (dok se uspješnost toga rada odražava aktivnim bodovima)	4
Nazočnost na:	
- međunarodnom znanstvenom skupu	2
- domaćem znanstvenom skupu	1
- tečajevima trajnog usavršavanja I. kategorije	0,1 bod po satu
- unaprijed najavljenim, evaluiranim znanstvenim predavanjima	0,5

no raspoređeni tijekom tri godine studija), od čega najmanje 40 iz skupine 1a (radovi indeksirani u međunarodnim indeksnim časopisima i nezavisni citati). Od tih 40 bodova najmanje 20 bodova mora biti na temelju radova u CC ili nezavisnih citata. Pristupnik mora biti prvi autor najmanje jednog rada u CC-u koji je u vezi s temom doktorske disertacije. Kumulativni faktor utjecaja (impact factor) svih časopisa u kojima su radovi objavljeni mora iznositi najmanje 1,2 (otprilike kao tri rada u *Croatian Medical Journal*, dok jedan rad npr. u većini časopisa s nazivom *European...ili American...* donosi više od toga). Najviše 10 od preostalih 20 bodova može se nadomjestiti bodovima iz skupine 3 (pasivnim bodovima).

Potrebno je dakle:

- ukupno 60 bodova
- od toga najmanje 40 bodova iz skupine 1a
- unutar skupine 1a najmanje 20 bodova mora biti iz časopisa u CC-u ili nezavisnih citata.
- Kumulativni "impact factor" svih časopisa u kojima su radovi objavljeni mora iznositi najmanje 1,2
- barem jedan rad iz skupine 1a kojem je pristupnik prvi autor a u vezi je s temom doktorske disertacije, mora biti u CC-u
- najviše 10 bodova smije biti iz skupine 3 (pasivni bodovi).

Ako se doktorski studij završava s magisterijem znanosti (dok Zakon to dopušta), pristupnik mora imati najmanje 40 bodova (2x20), od čega barem jedan rad s najviše 6 koautora indeksiran u međunarodnom indeksnom časopisu kojem je pristupnik prvi autor a u vezi je s temom magisterija. Najviše 10 bodova smije biti iz skupine 3 (pasivni bodovi).

Do obrane magisterija potrebno je dakle:

- ukupno 40 bodova
- barem jedan rad iz skupine 1a kojem je pristupnik prvi autor a u vezi je s temom magisterija
- najviše 10 bodova smije biti iz skupine 3 (pasivni bodovi).

Proces pripreme novog bodovanja iz vannastavne znanstvene aktivnosti (tzv. III. bodovna skupina) prošao je dio neformalne rasprave putem E-maila s voditeljima predmeta na Studiju. Pojednostavljeno, prvi prijedlog je krenuo od toga da je pojedincu za završetak dokorskog studija potreban jedan rad u CC-u s manje od 5 autora, u kojem je pristupnik prvi autor i koji je povezan s

temom doktorske disertacije, a da je kroz bodovni sustav praktično prijeko potrebno da bude koautor na još jednom ili čak 2 rada u CC-u. U desetak odgovora voditelji predmeta su ovaj prijedlog poduprli. Bilo je, međutim, i puno usmenih primjedbi - kako je to nerealno i sl. Iako voditeljstvo studija, Povjerenstvo i prodekan za poslijediplomsku nastavu smatraju kako je to cilj prema kojemu moramo težiti - ti su kriteriji ublaženi. Iz prijedloga koji slijedi proizlazi da će za završetak dokorskog studija nekima trebati 1 rad u CC-u, a nekima 2 (između Slovenije i Mađarske). Pritom rad u kojem je pristupnik prvi autor, može biti i u drugim međunarodnim indeksima (međutim, tada će bodove u CC-u biti teže zaraditi). Također, broj koautora povećan je sa 5 na 6, a uvedena je i posebna kategorija radova s 1-2 autora. Temeljem uvida u kriterije Medicinskog fakulteta u Szegedu (kumulativni *impact factor* minimalno 6,5) uvedena je i ta kategorija kao kumulativni *impact factor* najmanje 1,5.

Obrazloženje bodovanja

U nas je znanstveni poslijediplomski studij ustrojen kao jedinstven za cijelokupno područje biomedicine i zdravlja. Takav ustroj studija nužno nameće i potrebu njegove «internacionalizacije», ne samo u smislu pozivanja nastavnika izvan Hrvatske da održe pojedina predavanja, nego, na temelju Europskog sustava prijenosa bodova (ECTS), i suradnju sa sličnim studijima u bližim ili udaljenijim zemljama. Ono što je već učinjeno jest to da su su znanstveni poslijediplomski studiji svih medicinskih fakulteta u Hrvatskoj uključeni u neformalnu mrežu koja omogućava da polaznici mogu pojedine (međusobno dogovorene) predmete odslušati u bilo kojem od naših medicinskih središta. Dosad su studenti često iskoristili tu mogućnost. Takvu bi mrežu bilo poželjno stvoriti i sa bliskim zemljama. Razlog je jednostavan: medicinske znanosti tako su široke da ni jedna zemlja (osim možda najvećih) ne može pokriti sva područja znanstvenog istraživanja. U tim naporima za «internacionalizaciju» studija uspostavljeni su kontakti s fakultetima u Ljubljani, Szegedu, Grazu, pripremaju se kontakti i s drugim fakultetima, a skupljene su barem djelomične informacije o organizaciji takvih studija, uvjetima završetka itd. Očito je međusobno usklađivanje tih uvjeta uv-

jet ravnopravne suradnje. Ono što je bilo najprije vidljivo jest da pojedine susjedne zemlje imaju puno zahtjevnije uvjete doktoriranja. Tako je, primjerice, u Szegedu potrebno da pristupnik ima, vezano uz temu doktorata, tri rada u CC-u. U jednome od tih radova mora biti prvi autor, a minimalni kumulativni impact faktor (aritmetički zbroj čimbenika utjecaja svih časopisa u kojima su radovi objavljeni) iznosi 1,5. U ECTS sustavu nije moguće jednostavno prepisati takve stroge, ali jednostavne kriterije, već ih treba pretvoriti u bodovni sustav. Usto smatra se da bi uvođenje konkretno navedenih kriterija bilo suviše naglo i teško premostivo. Stoga je kroz rasprave, prvo neformalne putem E-maila između voditelja predmeta, zatim na Odboru za bodovanje znanstvenog studija, Odboru za planove i programe i na Dekanskom kolegiju donijeta odluka da se promjenama pristupi «srednjim koracima», koji će biti teški, ali ne i nesavladivi.

Što je autorstvo (prema International Committee of Medical Journals Editors) (sastavljeno uz pomoć doc. dr. sc. Jelke Petrak)

1. bitan doprinos koncepciji i nacrtu, prikupljanju, analizi ili interpretaciji podataka,
2. oblikovanje članka ili kritička revizija sadržaja članka,
3. rad na konačnoj verziji članka koja će se objaviti.

Nabava financija ili nadzor nad provedbom istraživanja ne može se smatrati autorstvom.

Svi koji su pridonijeli nastanku rada, ali na koje se ne odnose gornje tri odredbe, mogu se spomenuti u zahvali.

Sve se više autorstvo multicentričnim istraživanjima pripisuje cijeloj skupini. Međutim, svi članovi skupine koji se navode kao autori, moraju zadovoljiti spomenuta 3 kriterija. Sve ostale mora se, s njihovim doobrenjem, navesti u zahvali ili u posebnom dodatku (Acknowledgments).

Redosljed autora mora biti zajednička odluka svih autora. Autori moraju biti spremni objasniti glavnom uredniku redosljed navođenja autora. (U pravilu u većini razvijenih zemalja prvi autor je onaj koji je najviše radio, a zadnji autor je voditelj istraživanja)

Broj autora. Prema analizi broja autora svih radova koje je tijekom razdoblja 1995.-1999. indeksirao Science Citation Index, prosječan broj autora po indeksiranom radu (average number of

authors per source item) bio je 3,67 (1995.), 3,75 (1996.), 3,84 (1977.), 3,89 (1998.) i 3,92 (1999.). Prema anlizi radova koje je u razdoblju od 1975. do 1995. objavio British Medical Journal (JAMA 1998; 280(3):219-21) prosječan je broj autora 1975. iznosio 3,21 po članku, a 1995. godine 4,46. Broj članka s jednim autorom u istom se razdoblju smanjio s 1,22 u 1975. godini na 0,18 u 1995. godini. Samo po sebi je razumljivo da je jedan istraživač u pravilu napravio više posla ako je sam izradio neko istraživanje i napisao rad negoli ako je to učinilo 10 ljudi. Međutim, prema navedenim podacima o svjetskim prosjecima broja autora u medicini i sve češćoj potrebi multidisciplinarnih načina istraživanja u medicini, te prema izmišljenom primjeru takvog složenog multidisciplinarnog kliničkog istraživanja: 2 kliničara (znanstveni pripravnik i mentor) + 1 citolog ili patolog + 1 medicinski biokemičar + 1 molekularni biolog ili + 1 statističar = 5 i tome je u ovoj verziji dodan još 1 koji se ne može unaprijed predvidjeti. Dakako u medicini ima istraživanja u kojima je potrebno sudjelovanje velikog broja istraživača, npr. velika epidemiološka istraživanja ili multicentrični multinacionalni pokusi i sl. U takvim se istraživanjima, međutim, postavlja pitanje do koje mjere svi autori zadovoljavaju navedene kriterije. Nadalje u takvim istraživanjima su autori za svoje sudjelovanje često nagrađeni na drugi način (novčano). Međutim, ako je nečiji znanstveni doprinos takvom istraživanju doista posebno velik, on će biti prvi autor, pa će temeljem toga i dobiti bodove.

Navedeni je sustav bodovanja radni prijedlog za raspravu. On je dosta restriktivan, posebno prema koautorima (kojima se s jednim autorom više broj bodova umanjuje na pola). Ta restriktivnost proizlazi iz spoznaje da je odnos prema autorstvu najčešći oblik znanstvene nekorektnosti. *Riječ o političkoj odluci kojom se želi destimulirati znanstvena nekorektnost u pogledu koautorstva («koautori duhovi», «kautori gosti» i sl., u nas poznato kao dopisivanje autora) i sve negativne posljedice koje ona proizvodi.*

Patenti. (1) Patentni dokumenti vrednovani su razmjerno malo (ili ništa) jer se u akademskoj zajednici očekuje da će iz njih ili njihovom primjenom biti objavljeni znanstveni radovi. Usto, jedan te isti izum se često patentira nekoliko puta radi zaštite na različitim tržištima (2) Prosudba patentnih dokumenata prepuštena je Odboru jer pa-

tenti ne jamče znanstvenu utemeljenost onoga što se u njima navodi. Naime, patentni uredi evaluiraju isključivo je li netko ranije zaštitio takav ili sličan izum, a ne i njegovu utemeljenost. Teorijski je dakle moguće patentirati i «perpetuum mobile», ako takav već nije patentiran. Da se u medicini patentno zaštićuju i znanstveno potpuno neutemeljene tvrdnje, sredstva alternativne medicine itd., može se provjeriti na web-stranicama Europskog ili Američkog patentnog ureda. Zbog toga se patentni dokumenti mogu priznati samo nakon znanstvene recenzije čije troškove, kao posebnog postupka, snosi pristupnik.

Primjedbe tijekom rasprave

U tijeku rasprave izneseno je nekoliko bitnih primjedaba

1. Ponudu da, zbog mogućih specifičnosti, uvjeti mogu biti nešto drugačiji u području javnoga zdravstva i mentalnog zdravlja decidirano su pismeno (e-mailom) odbili prof. dr. Stipe Orešković, prof. dr. Vera Folnegović-Šmalc i prof. dr. Rudolf Gregurek.
2. Na sjednici Odbora za planove i programe prof. dr. Luka Kovačić je upitao kakve će to posljedice imati na potreban istraživački rad u malim sredinama. Profesor Lacković je iznio svoja iskustva iz skandinavskih zemalja, u kojima su uvjeti doktoriranja još puno stroži i u kojima male sredine intenzivno participiraju u znanstvenim istraživanjima u području medicine i zdravstva, što se može i scientometrijski provjeriti.
3. Na Vijeću za pitanja poslijediplomske nastave postavljeno je pitanje da li se time destimuliraju domaći medicinski časopisi. Odgovor nam izgleda jasan – ne samo pojedinci nego i časopisi moraju se boriti za međunarodnu afirmaciju. Međutim, zadaća pojedinih časopisa nije samo znanstvena, već u malim sredinama uključuje i druge važne zadaće, kao što su transfer znanja u našu sredinu te izradu i njegovanje hrvatske medicinske terminologije. U doktorskom studiju, pa i u izborima za zvanja radovi u tim časopisima se također vrednuju. Dapače, zbog tih važnih nacionalnih interesa moglo bi se predvidjeti među uvjetima za izbore u zvan-

ja i obvezu postojanja radova na hrvatskome jeziku

4. Prof. dr. Ivica Kostović je na Vijeću iznio da s time praktično prestaje vrijeme masovnih magisterija i doktorata, da će biti teško doktorirati izvan velikih ustanova, te da će to imati i financijske posljedice za Fakultet. Replicirao je prof. Lacković podsjetivši na 1986. ili 1987. godinu, kad su donijeti praktično današnji kriteriji za izbor nastavnika. Tada je bilo velikih strahova i protivljenja. Danas, međutim, suđeci prema broju izbora u znanstvena i nastavna zvanja, ti kriteriji više nisu problem, dapače više nisu diskriminativni.

5. Prof. dr. Marko Pećina je podsjetio nazočne na staru dilemu - je li doktorat znanosti početak znanstvenog rada ili njegova kruna.

Nitko nije replicirao na jednostavno, ali vrlo važno pitanje profesora Pećine. Međutim, izgleda nam da su naši zakoni i propisi jasno odgovorili na to pitanje. Osoba s doktoratom osposobljena je za samostalni znanstveni rad, može samostalno aplicirati za znanstvene projekte, uz stjecanje znanstvenog zvanja znanstvenih suradnika (ta je stepenica od uvođenja novih kriterija Dokorskog studija vrlo mala) – može samostalno predavati u dodiplomskoj i poslijediplomskoj nastavi, držati ispite itd. Prema tome, ne radi se ni o početku ni o kruni – već o dokazima koje netko treba pružiti da je sposoban biti samostalni znanstveni djelatnik i nastavnik (igrom riječi mogli bi kazati «početak na visokoj razini»). Odluka pak o tome je primarno stručno-političko pitanje: u kojem smjeru i kojom brzinom želimo da ide razvoj naše medicinske znanosti (a s time povezano i prakse). Kao predlagači bili smo svjesni svih poteškoća oko toga, o čemu je detaljno raspravljano, posebice na Odboru za bodovanje Znanstvenog poslijediplomskog studija, i odlučili smo se da idemo u smjeru znanstveno razvijenijih zemalja (uključivo Sloveniju i Mađarsku), korakom koji nije prevelik (kao što bi bilo da se odmah izjednačimo sa Szegedom), ali je velik i bit će za dio pristupnika i njihovih mentora i vrlo težak. Vjerujemo, međutim, da će, uz određeni predvidivi zastoj, tijekom vremena ambiciozni pojedinci iz naše sredine biti u stanju svladati ono što mogu i moraju savladati njihovi kolege u susjednim zemljama.

Zdravko Lacković, Mara Dominis

STALNO MEDICINSKO USAVRŠAVANJE

Pogled na uspješno razdoblje

Akademski godina 2000/01   **Akademski godina 2001/02**

U prvom periodu zacrtani su planovi da se u razmjerno kratkom vremenu nadopune postojeći okviri koji određuju broj i kvalitetu tečajeva stalnog medicinskog usavršavanja i drugih oblika trajne izobrazbe te utvrde načini njihova odvijanja i stimulacije. Cilj je bio kvalitativno i kvantitativno unaprijediti sustav stalnog medicinskog usavršavanja na Medicinskom fakultetu.

- formirano je novo Povjerenstvo za stalno medicinsko usavršavanje
- izrađen je novi Pravilnik o stalnom medicinskom usavršavanju i novi Pravilnik o mjerilima i načinu iskorištavanja posebnih prihoda u kojem su regulirani način financiranja i raspodjela sredstava ostvarenih održavanjem tečajeva.
- financijsko praćenje poslovanja tečajeva odvija se putem Financijsko-računovodstvenog odsjeka Fakulteta uz dodatak da je služba za SMU dužna osigurati pravilno i transparentno financijsko praćenje svakog tečaja.
- svi tečajevi odnosno prijedlozi tečajeva do svoga prihvaćanja prolaze postupak recenzije, evaluiranja od strane Povjerenstva za stalno medicinsko usavršavanje Fakulteta te odobrenje Fakultetskog vijeća u sastavu za pitanja poslijediplomske nastave.
- dogovorom s Hrvatskom liječničkom komorom riješen je način priznavanja bodova polaznicima tečajeva Medicinskog fakulteta te povoljnije plaćanje pristojbe Komori za evaluiranje i bodovanje tečajeva
- Iste godine povećan je broj tečajeva stalnog usavršavanja od prethodne godine sa 34 na 47 te utrostručen broj polaznika (sa 207 prethodne godine na 713)

- za razliku od 30-ak tečajeva godišnje u prijašnjim godinama, u akademsku godinu 2001/02. krenulo se s realizacijom 112 tečajeva (106 poslijediplomskih tečajeva prve i druge kategorije te 6 tečajeva individualne edukacije.),
- 2001. godine je po prvi puta pripremljen i *Program stalnog medicinskog usavršavanja* Medicinskog fakulteta, sa sadržajem tečajeva. Program je tiskan u posebnoj knjižici i upućen na oko 12000 adresa liječnika (Pliva je sponzorirala otpremu), potencijalnih polaznika, prikazan je na *web-stranicama* Fakulteta te u skraćenom obliku distribuiran putem *Liječničkih novina*. Od 112 tečajeva 58 je "klasičnih" koje organiziraju katedre, zavodi i klinike Fakulteta, a prvi puta je u većem obujmu ostvarena zamisao o plasiranju *granskih predmeta* znanstvenog poslijediplomskog studija kao tečajeva stalnog usavršavanja. Ukupno je ponuđeno 48 kolegija, koji su time otvoreni i za polaznike izvan redovitog znanstvenog poslijediplomskog studija.
- Program je imao velik odjek, što govori i podatak da je primljeno oko 3000 zahtjeva za detaljnijim informacijama i prijavama tečajeva.
- realizacija planiranih tečajeva u akademskoj godini 2001/02.; *od planiranih 112 tečajeva realiziran 102 (91%) s oko 2.273 polaznika.*
- u tečajeve je involvirano oko 200 voditelja/nastavnika Medicinskog fakulteta
- izrađen je poseban kompjuterski program za sortiranje i sređivanje prijave za tečajeve kako bi se svi potencijalni polaznici na vrijeme mogli izvijestiti o tečajevima za koje su izrazili interes.

- kao sastavni dio poslijediplomske nastave, sustav stalnog medicinskog usavršavanja uključen je i u tzv. "mrežu" znanstvenog i stručnog poslijediplomskog studija, s ciljem da se studentima i drugim polaznicima omogući nesmetano kretanje kroz sve oblike poslijediplomske edukacije
- organizirani su i prvi Web-tečajevi stalnog medicinskog usavršavanja iz gastroenterologije i oftalmologije koji će se prezentirati putem Interneta na web-stranicama Fakulteta.
- Povjerenstvo za stalno medicinsko usavršavanje imenovano na sjednici Fakultetskog vijeća održanoj 30. siječnja 2001. godine, svoju je prvu sjednicu održalo 21. veljače 2001. Povjerenstvo broji 17 članova i u pravilu se sastaje jednom mjesečno.

Akademski godina 2002/03.

- ove godine ponovo tiskan *Program stalnog medicinskog usavršavanja Medicinskog fakulteta* za akademsku godinu 2002/03., uz osjetno povećanu ponudu tečajeva, tako da su ponuđena/planirana 163 tečaja. Od toga je 149 poslijediplomskih tečajeva prve i druge kategorije (47 predmeta znanstvenog poslijediplomskog studija ponuđenih kao tečajevi stalnog usavršavanja) te 14 tečajeva individualne edukacije.

Damir Nemet

Novosti u perinatalnoj medicini, tečaj obnove znanja, održan povodom 100. godišnjice Opće bolnice Virovitica. Medicinski fakultet po prvi puta organizira tečaj stalnog medicinskog usavršavanja izvan Zagreba. Sav prihod od tečaja poklonjen je OB Virovitica za obnovu ginekološke sale odnosno kupovinu rashladnih uređaja za operacijsku salu. Posebna je čast učinjena polaznicima što je uz voditelja tečaja prof. dr. Josipa Djelmiša nazočio i održao predavanje o anemijama u trudnoći i dekan MF prof. dr. Boris Labar. Tijekom tečaja održana je po prvi puta izvan Sabora RH i sjednica Odbora za rad, zdravlje i socijalnu skrb, kojoj je predsjedavala Snježana Biga Friganović, što je još povećalo značenje ovog događaja.

Tečajevi stalnog usavršavanja liječnika - brojčani pokazatelji

	1999/2000	2000/2001	2001/2002	2002/2003 (program)
Broj tečajeva	34	47	102	163
Broj polaznika	207	713	2273	

Državne nagrade za znanost 2002. godine za područje biomedicinskih znanosti

Svake godine nakon provedenog natječaja Ministarstva znanosti i tehnologije Republike Hrvatske, a povodom Dana državnosti Republike Hrvatske, dodjeljuju se nagrade znanstvenim djelatnicima u šest područja, i to: prirodnih znanosti, biomedicinskih znanosti, tehničkih znanosti, biotehničkih znanosti, društvenih znanosti i humanističkih znanosti. Mogu se iz svakog područja dodijeliti jedna nagrada za cjelokupni znanstvenoistraživački rad (za životno djelo), do tri godišnje nagrade za značajno znanstveno dostignuće ili otkriće, jedna nagrada za znanstvenog novaka odnosno mladog istraživača i ukupno na svih šest područja tri nagrade za popularizaciju i promidžbu znanosti. Svečana podjela državnih nagrada za znanost održana je 2. srpnja 2002. godine u Palači Dverce na Katarinskom trgu u Zagrebu.

Iz područja biomedicinskih znanosti nagrađeni su:

1. Nagrada za životno djelo

- **Akademik Šime Spaventi**, za cjelokupni znanstvenoistraživački rad, posebice za značajan doprinos u stručnom, znanstvenom i nastavnom radu u području onkologije, radioterapije i nuklearne medicine.

2. Godišnja nagrada

- **dr. sc. Jasminka Pavelić**, znanstvena savjetnica Instituta "Ruder Bošković", za značajno znanstveno dostignuće, posebice za molekularno-genetička objašnjenja patogeneze raka i razvoj genskog liječenja.
- **dr. sc. Danka Peričić**, znanstvena savjetnica Instituta "Ruder Bošković", za značajno znanstveno dostignuće, posebice za istraživanja mehanizma djelovanja neuropsihofarmaka s posebnim osvrtom na utjecaj spola i stresa.

- **dr. sc. Ita Samaržija**, redovita profesorica Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, za značajno znanstveno dostignuće, posebice za uspješna istraživanja iz područja eksperimentalne nefrologije i renalne farmakologije.

3. Nagrada za popularizaciju i promidžbu znanosti

- **dr. sc. Miljenko Šimpraga**, docent Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, za širenje spoznaja iz područja veterinarske medicine, posebice za autorstvo znanstveno popularnih emisija u elektronskim medijima.

4. Nagrada znanstvenom novaku

- **dr. sc. Jerka Dumić Belamarić**, mlada znanstvenica Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, za doprinos u istraživanju varijabilnosti glikozilacije i lektina u zdravlju i bolestima.

Nakon što je predsjednik Hrvatskog sabora gospodin Zlatko Tomčić, uz prisutnost ministra znanosti i tehnologije prof. dr. Hrvoja Kraljevića i predsjednika svih šest Područnih povjerenstava podijelio nagrade u ime svih nagrađenih zahvalio se akademik Šime Spaventi, čiji govor u cijelosti objavljujemo.

Marko Pećina

Govor akademika Šime Spaventija

Dopustite mi da se u svoje ime i u ime svih dobitnika ovih visokih priznanja zahvalim na vašem izboru. Državna nagrada za znanost ima posebno značenje i težinu među brojnim nagradama u Republici Hrvatskoj, jer se dodjeljuje za područja djelatnosti čiji kriteriji vrijednosti imaju izrazito globalni karakter.

Vjerujem da u ime svih nas mogu izraziti nadu da se ovaj izbor odvija u godini koja bi trebala biti početak drugačijeg poimanja važnosti visokog obrazovanja i znanosti u Hrvatskoj kao i uloge ova dva povezana segmenta društva u strategiji za njenu budućnost.

Unatoč svojoj maloj populaciji i turbulentnoj povijesti Hrvatska znanost i hrvatski znanstvenici ostavili su srazmjerno značajan trag u bližoj i daljoj povijesti čovječanstva. To, prije svega, možemo zahvaliti činjenici što je na ovim prostorima kroz dugo vremena postojao relativno velik broj ljudi otvorenih novim idejama i spoznajama. Zahvaljujući tome što su kroz povijest vlasti, bez obzira da li tudinske ili hrvatske, crkva, pa čak i imućniji pojedinci ili kompanije prepoznavali važnost znanja za sveukupni napredak društva, talentirani pojedinci ili grupe su vrlo često nailazile na otvorena vrata kreirajući na taj

način «kritičnu masu» koja je stalno Hrvatskoj omogućavala održavanje priključka s razvijenim svijetom.

Danas, kada razmišljamo o tome na koji način pozicionirati Hrvatsku, kako bi se na ravnopravan način integrirala u razvijeni svijet, nalazimo se pred dilemom koja to ne bi smjela niti biti. Možemo biti prepoznati kao zemlja koja svijetu nudi ili prodaje prirodna bogatstva (bez obzira na to radi li se o našim šumama, obali ili ljudskim potencijalima) ili možemo biti prepoznati kao partner koji sa svijetom razmijenjuje znanje, ideje i tehnologije. S obzirom na to da Hrvatska obiluje svim oblicima prirodnih bogatstava, ova opcija bi mogla kratkoročno izgledati atraktivno. Problem je, međutim, što su prirodni resursi ograničenog trajanja i u trenutku kada više ne budemo bili u situaciji ponuditi vrijednosti koje danas posjedujemo, kada naša obala više ne bude djevičanski čista, ili kada najtalentiraniji

Akademik Šime Spaventi, dobitnik nagrade za cjelokupni znanstvenoistraživački rad

ji pojedinci napuste zemlju, svijet će se okrenuti drugima, a mi ćemo pasti u zaborav.

U današnjem svijetu, a pogotovo u svijetu budućnosti, znanje i inovativnost biti će ključni čimbenik razlikovan-

ja uspješnih od neuspješnih. Ne trebamo previše tražiti kako bismo našli jasne primjere zemalja poput Irske, Tajvana, Južne Koreje ili Finske, koje su ovu činjenicu prepoznale na vrijeme i u samo deceniju ili dvije se uzdigle iz za-

stalosti do nezaobilaznih tehnoloških sila. Hrvatska je prije desetak ili petnaest godina bila u boljoj poziciji nego ove države u trenucima kada su one donosile strateške odluke o svojoj budućnosti. Na žalost, zbog raznih razloga, naša je krivulja od tada krenula na dolje i dovela nas u opasnu zonu sveukupne nekonkurentnosti.

Sasvim je sigurno da u Hrvatskoj još uvijek postoje središta izvrsnosti koja su u stanju ravnopravno se nositi s naprednim svijetom. Konačno, i dostignuća današnjih laureata dokaz su u prilog ovoj tvrdnji. Pitanje je samo, radi li se o «posljednjim Mohikancima» iz nekog bivšeg doba ili nagovještajima bolje budućnosti.

Vjerujem da izražavam mišljenje svih prisutnih da ulaganje u znanje i znanost nema alternative i želim vjerovati da je i kreatorima strategije razvoja Hrvatske jasno da ulaganje u ova područja ljudske djelatnosti jedina garancija da će Hrvatska u budućnosti ključ svoje sudbine imati u svojim rukama. Svaka druga opcija pretvorila bi nas samo u modernu koloniju potpuno ovisnu o drugima, koji puta i lošijima od nas.

Popis magistara i magistara znanosti

Davor Dobutović, dr.med. – 16.11.01
 Karlo Kožul, dr.med. – 20.12.01
 Nataša Boban, dr.med. – 20.12.01
 Marko Velimir Grgić, dr.med. – 21.12.01
 Franka Jelavić-Kojić, dr.med. – 21.01.02
 Nenad Horvat, dr.med. – 25.01.02
 prof. Aleksandra Mindoljević – 11.02.02
 Nadica Buzina, dr.med. – 12.02.02
 Ivan Knežević, dr.med. – 14.02.02
 Zdenko Katavić, dr.med. – 15.02.02
 Nada Blagojević-Damašek, dr.med. – 18.02.02
 Vinko Marković, dr.med. – 20.02.02
 Ivan Vladika, dr.med. – 20.02.02
 Vesna Čačinović Matić, dr.med. – 20.02.02
 Miroslav Raguž, dr.med. – 21.02.02
 Majda Vučić, dr.med. – 21.02.02
 Zoran Zoričić, dr.med. – 21.02.02
 Sanja Klenkar, dr.med. – 22.02.02
 Aleksandra Einfalt Šomen, dr.med. – 25.02.02
 Martin Jurlina, dr.med. – 06.03.02
 Ivo Matić, dr.med. – 12.03.02
 Boris Ružić, dr.med. – 19.03.02
 Sanda Anton, dr.med. – 19.03.02
 Vesna Pereković, dr.med. – 19.03.02

Enio Amić, dr.med. – 27.03.02
 Dubravka Golub, dr.med. – 28.03.02
 Luč Goleš, dr.med. – 05.04.02
 Marija Jelušić, dr.med. – 08.04.02
 Draženka Vadla, dr.med. – 09.04.02
 Vilka Hrešić Kršulović, dr.med. – 12.04.02
 Ljiljana Valenčak-Tonković, dr.med. – 17.04.02
 Vanja Radić, dr.med. – 22.04.02
 Marko Lovšin, dr.med. – 23.04.02
 Ankica Smoljanović, dr.med. – 03.05.02
 Sanja Pleško, dr.med. – 05.05.02
 Zoran Rakušić, dr.med. – 06.05.02
 Branka Gršković, dipl. ing. – 07.05.02
 Jadranka Čulav Sumić, dr.med. – 10.05.02
 Vesna Stepanić, dr.med. – 10.05.02
 Romana Gjergja Matejić, dr.med. – 10.05.02
 Boris Brkić, dr.med. – 10.05.02
 Mario Vukšić, dr.med. – 13.05.02
 Dalibor Karlović, dr.med. – 14.05.02
 Silvana Karačić, dipl. defektolo – 21.05.02
 Dragan Kurtović, dr.med. – 22.05.02
 Breda Jesenšek-Papež, dr.med. – 28.05.02
 Marijana Luburić Milas, dr.med. – 28.05.02
 Dunja Zukanović, dr.med. – 05.06.02

Đurđica Lazić, dr.med. – 07.06.02
 Srđana Telarović, dr.med. – 10.06.02
 Josip Barać, dr.med. – 10.06.02
 Jasminka Dlesk Božić, dipl.ing.soc.ra – 10.06.02
 Sanja Kusačić-Kuna, dr.med. – 10.06.02
 Darko Horvat, dr.med. – 12.06.02
 Zdravko Kolundžić, dipl. defektolo – 12.06.02
 Marija Lukić, dr.med. – 13.06.02
 Aleksandar Milenović, dr.med. – 14.06.02
 Stjepan Kranjčević, dr.med. – 20.06.02
 Željko Šundov, dr.med. – 20.06.02
 Ivan Krešimir Lukić, dr.med. – 20.06.02
 Tomislav Maretić, dr.med. – 21.06.02
 Željko Ninčević, dr.med. – 28.06.02
 Iva Lončarić, dipl. ing. – 28.06.02
 Lada Zibar, dr.med. – 05.07.02
 Zdravko Ivanković, dr.med. – 10.07.02
 Igor Borić, dr.med. – 15.07.02
 Zlatka Kanić, dr.med. – 30.08.02
 Hrvoje Klobučar, dr.med. – 03.09.02
 Daša Poredoš, dipl. soc. radn – 03.09.02
 Milan Rimac, dr.med. – 06.09.02
 Vlasta Vuković, dr.med. – 06.09.02
 Branislava Resanović, dr.med. – 06.09.02
 Zlata Ileković-Pejić, dr.med. – 06.09.02
 Martina Šunić-Omejc, dr.med. – 10.09.02
 Ljubinka Frlan-Vrgoč, dr.med. – 13.09.02
 Petra Margetić, dr.med. – 16.09.02
 Igor Prošev, dr.med. – 18.09.02
 Ljerka Pinotić, dr.med. – 19.09.02
 Milena Peša-Morožin, dr.med. – 30.09.02

NA SVEUČILIŠTU PROGLAŠENI

Novi doktori medicinskih znanosti

Željko Bušić: Utjecaj polyglactina 910 na postoperacijski ožiljak, 21.11.2001.

Ivan Fistonić: Usporedba načina života, kakvoće života i prihvaćanja hormonskog nadomjesnog liječenja: nacionalna studija žena treće životne dobi u hrvatskoj, 22.11.2001.

Ratko Matijević: Karakteristike uteroplacentarne cirkulacije kod trudnoće za zastojem rasta i eph gestazom praćene konvencionalnim trodimenzionalnim doplreskim metodama, 23.11.2001.

Ivan Požgain: Odnos poremećaja ličnosti i posttraumatskog stresnog poremećaja, 23.11.2001.

Branka Marušić Della Marina: Doprinos klasifikacije primarno generaliziranih nekonvulzivnih epilepsija dječje dobi u odnosu na ciklus budnost-spavanje 27.11.2001.

Vedrana Petrovečki: Određivanje visine ljudskog tijela mjerenjem duljine dugih kostiju na rendgenskim snimkama, 10.12.2001.

Maja Sirotković-Skerlev: Ekspresija c-myc, erbB-2, nm23 i mutiranog p53 gena u malignim i benignim bolestima dojke, 12.12.2001.

Andrija Stanimirović: Usporedba izražajnosti onkoproteina bcl-2, gena prigušivača raka p53 i receptora hormona rasta kod aktinike keratoze i karcinoma pločastih stanca kože, 21.12.2001.

Darko Županc: Antitumorska aktivnost kemoradioterapije i radioterapije u inoperabilnog lokalno uznapredovalog raka jednjaka, 21.12.2001.

Branko Troskot: Značaj tkivne dinamike koncentracije cinka u stijenci dvanaesnika štakora i cisteamskom eksperimentalnom modelu, 11.01.2002.

Draško Boljkovac: Procjena stabilnosti modificirane konstrukcije hibridne forme vanjskog fiksatora po ilizatoru elektroničkim teodolitom, 23.01.2002.

Marija Pajtlar: Dijagnostička vrijednost citologije u odnosu na komplementarne metode detekcije i dijagnostike prekliničkog karcinoma vrata maternice i njegovih predstadija, 13.02.2002.

Diana Muačević-Katanec: odnos razine serumskih esteraza, hdl i ldl kolesterola tijekom liječenja hipolipemicima, 14.02.2002.

Lana Mužinić Masle: Forenzično-psihijatrijski značaj ljubomore pri počinjenju kaznenih djela ubojstva i pokušaja ubojstva, 15.02.2002.

Jasminka Stepan Giljević: Vrijednost određivanja ekspresije proliferacijskih obilježivača pcna i ki-67, te bcl-2, bax i p53 u neuroblastomima, 15.02.2002.

Dražen Švagelj: Značenje metastaza u regionalne limfne čvorove za moguću promjenu figo stadija novotvorina vrata maternice, 21.02.2002.

Vesna Elvedi-Gašparović: Endometrijska debljina, morfologija i doplerski parametri u

Promocija doktora znanosti 7. lipnja 2002. u auli Sveučilišta. Uz rektoricu prof. dr. Helenu Jasnu Mencer nazočni su slijeva dekan prof. dr. Boris Labar i prodekan za znanost prof. dr. Marko Pečina

predskazivanju uspješnosti postupaka izvan-tjelesne oplodnje, 26.02.2002.

Zlatko Pehnc: Vrijednost mjerenja relativnog volumena srca, sistoličkih vremenskih intervala i plućnih ventilacijskih testova u procjeni srčane insuficijencije, 27.02.2002.

Vladimir Šparac: Uloga trodimenzionalnog ultrazvuka s doplerom u dijagnostici raka jajnika, 27.02.2002.

Neira Puizina-Ivić: Programirana stanična smrt i ekspresija bcl-2 proteina u najčešćim prekancerozama, dobroćudnim i zloćudnim tumorima kože, 01.03.2002.

Danica Ljubanović: Uloga epstein-barr virusa (ebv) i npm/alk proteina u morfološkoj diferencijalnoj dijagnostici između hodgkinove bolesti (mh) i anaplastičnog velikostaničnog limfoma (alcl), 18.03.2002.

Stipo Jurčević: Interakcija peptida m.tuberculosis s molekulama hla i mogućnosti primjene peptida u dijagnostici tuberkuloze, 04.04.2002.

Darko Anić: Utjecaj kortikosteroida na upalni odgovor nakon operacija uz izvantjelesni krvotok u normotermiji, 26.04.2002.

Jurica Vuković: Rast djece nakon presađivanja jetre, 26.04.2002.

Ljubica Rajić: Praćenje citolitičke aktivnosti nk-stanica u djece s akutnom limfatičnom leukemijom (all) tijekom bolesti, 30.04.2002.

Tomislav Luetić: Patofiziološki mehanizmi sepse u modelu splenektomiranih miševa, 13.05.2002.

Jelena Macan: Senzibilizacija dišnog sustava i biološke karakteristike prašinskih

grinja u općem i radnom okolišu, 14.05.2002.

Damir Kovačić: Tijek i ishod liječenja per-formacijskih ozljeda debelog crijeva zavisno o značajkama ozljede i primjenjenom kirurškom zahvatu, 23.05.2002.

Lubica Milanović: Utjecaj para organskih otapala na više funkcije mozga u profesionalno izloženih radnika, 24.05.2002.

Zdenko Sonicki: Prepoznavanje profila cd4+ limfocita t i količine ribonukleinske kiseline virusa humane imunodeficiencije tijekom razvoja infekcije kao temelj za klasifikaciju bolesnika, 04.06.2002.

Željko Vučićević: Nove dijagnostičke i prognostičke mogućnosti u akutnom pankreatitisu, 10.06.2002.

Danijela Bejuk: Učestalost tipova beta-hemolitičkih streptokoka grupe a u bolesnika liječenih u klinici za infektivne bolesti Dr. Fran Mihaljević od 1990.-1996.godine, 11.06.2002.

Maja Sočan: Značajke upale pluća dobivene u domaćem okolišu koju prouzročuje chlamydia pneumoniae kod hospitaliziranih bolesnika, 20.06.2002.

Toni Kolak: Inzulinu sličan čimbenik rasta II u karcinomima želuca, 24.06.2002.

Stanislav Lecphammer: Suodnos akumulacije radiojoda, staničnog sadržaja DNK i kliničkog tijeka bolesti u diferenciranog karcinoma štitnjače, 27.06.2002.

Zorana Klišmanić: epidemiološke značajke mediteranske pjegave groznice na širem splitskom području, 27.06.2002.

Jagoda Sumajstorčić: Učinak novog pentadekapeptida bpc 157 na bronhokonstrukciju u zamorčeta izazvanu različitim spazmogenima, 27.06.2002.

Branko Tripković: Analiza opravdanosti primjene postoperacijske autotransfuzije nakon ugradnje totalne endoproteze zgloba kuka, 02.07.2002.

Boris Šimunjak: Audiogram razgovjetnosti govora - ocjena komunikacijske sposobnosti nakon parcijalnih zahvata na larinksu, 15.07.2002.

Silva Burja: Procjena vrijednosti ultrazvučne pretrage u dijagnostici i praćenju ishoda ranog oštećenja mozga s naročitim osvrtnom na praćenje procesa plastičnosti mozga, 17.07.2002.

Branko Kekić: Multifaktorijska analiza prediktora uspjeha kohlearne implantacije i rehabilitacije slušanja pacijenata s umjetnom pužnicom verbotonalnom metodom, 17.07.2002.

Igor Stipančić: Djelovanje kirurške traume na pokazatelje oksidativnog stresa u bolesnika kolecistektomiranih laparoskopiskom odnosno laparotomijskim zahvatom, 19.07.2002.

Veda Marija Varnai: Postupci sniženja ap-sopcije i pospješena eliminacije olova u mladim štakora, 25.07.2002.

Igor Muzlović: međusobni utjecaj čimbenika rizika za kolonizaciju traheje i bolničku pneumoniju u bolesnika u jedinici intenzivne terapije, 09.09.2002.

Aleksandar Knežević: Procjena uloge mehanoreceptora srca u vazovagalnoj sinkopi tilt-table testom, 19.09.2002.

Irena Perić: Retrospektivna analiza epidemioloških, funkcionalnih i radioloških podataka kod azbestoze pluća i plućne maramice, 23.09.2002.

Marica Jandrić: slobodni radikali, antioksidativni status i kronične komplikacije u šećerne bolesti, 25.09.2002.

Marina Šprem: Dijagnostičko i prognostičko značenje glutaciona, glutaciona transferaze, katepsina d, plazminogen aktivatora, inhibitora plazminogen aktivatora tip 1, p53 i bcl-2 u bolesnica s karcinomom jajnika, 30.09.2002.

Saša Janković: Novi pristup u određivanju anaerobnog praga treniranih osoba, 30.09.2002.

Održane javne rasprave o pri-javi teme doktorske disertacije

Javna rasprava 21. veljače 2002.

mr. sc. Branka Golubić Čepulić: «Izvori grešaka i njihova kontrola: Model upravljanja neželjenim događajima u kliničkoj transfuziologiji»

mr. sc. Tonči Stipić: «Izraživanje mutacija u novootkrivenom putu prijenosa signala u sporadičnih i nasljednih bazeocelularnih karcinoma kože»

Javna rasprava 9. travnja 2002.

mr.sc. Veljko Đorđević: «Značajnost psihosocijalnih čimbenika u održavanju apstinencije u pušača polaznika škole nepušenja»
mr. sc. Vinko Vidjak: «Angiografske osobitosti supraaortalnih arterija u dijabetičkih bolesnika»

Javna rasprava 21. svibnja 2002.

mr. sc. Aleksandra Sindić: «Mehanizam djelovanja guanilinskih peptida u bubregu»
mr. sc. Fedor Šantek: «Spontana tumorska apoptoza i preživljenje u bolesnika s meduloblastomom liječenih postoperativnom radioterapijom i kemoterapijom»

mr. sc. Jovan Miljković: «Genetsko-epidemiološko istraživanje Dyskeratosis follicularis i difuznih palmoplantarnih keratodermija u Sloveniji»

Javna rasprava 11. lipnja 2002.

mr. sc. Ljiljana Hlupić: «Mogućnost ranog otkrivanja adenokarcinoma vrata maternice»

mr. sc. Ivica Sjekavica: «Uloga obojenog i pulsirajućeg tripleksa doplera u procjeni ak-

tivnosti Crohnove bolesti mjerenjem mezen-terijskog arterijskog protoka»

mr. sc. Mirko Šarlija: «Resekcija gastrointestinalnog trakta i homeostaza serotonina u krvi štakora»

Javna rasprava 9. srpnja 2002.

mr. sc. Irena Drmić: «Analiza povezanosti haplogrupa i haplotipova bialelnih i multialelnih biljega na kromosomu y s muškom nepodnošću»

Javna rasprava 1. listopada 2002.

mr. sc. Željko Orihovac: «Procjena povezanosti spontanog abortusa i rascjepa usne i/ili nepca»

mr. sc. Lana Ružić: «Razlike između izvornih i dirigitiranih taksona karakteristika i sposobnosti sportaša različitih sportova»

mr. sc. Feodora Stipoljev: «Značaj genotipizacije polimorfizma angiotenzin-konvertirajućeg enzima kao molekularnog biljega trudnoćom potaknute hipertenzije»

Javna rasprava 8. studenog 2002.

mr. sc. Tibor Toth: «Električna aktivnost materničnog mišića tijekom indukcije poroda oksitocinom i preparatima prostaglandina»

mr. sc. Mihajlo Strelec: «Usporedba dviju izvornih tehnika rekonstrukcije maternice pri laparoskopskoj enukleaciji intramuralnog mioma»

mr. sc. Damir Petravić: «Teletermografska analiza kontralateralnih učinaka funkcijskog bloka perifernog osjetnog živca u ljudi»

Znanstvene tribine

• NOVI NAČIN UGRADNJE UMJETNE PUŽNICE

u četvrtak, 6. prosinca 2001. godine u 14:00 sati

Predavač: prof. dr. NIKOLA ŠPREM, Klinika za ORL Šalata, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

• PREGNANCY AND BONE

u četvrtak, 7. veljače 2002. godine u 14:00 sati

Predavač: prof. dr. DAVID HOSKING, University Hospital of Nottingham, Great Britain
Uvodničar: prof. dr. MIRKO KORŠIĆ, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

• RAZVOJNA PLASTIČNOST LJUDSKOG MOZGA

u četvrtak, 7. ožujka 2002. godine u 14:00 sati

Predavači: prof. dr.sc. IVICA KOSTOVIĆ, doc. dr. sc. MILOŠ JUDAŠ i dr. MARKO RADOŠ, Hrvatski institut za istraživanje mozga Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

• OCJENA OZLJEDA POTKOLJENICE I NAČINI KIRURŠKE REKONSTRUKCIJE

u četvrtak, 9. svibnja 2002. godine u 14:00 sati

Predavači: prof. dr. sc. ZDENKO STANEC i suradnici, Klinika za kirurgiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Kliničke bolnica Dubrava, Zagreb

• ROUTINE USE OF NEW TECHNOLOGIES IN PATHOLOGY - FLOW CYTOMETRY, FISH AND PCR

u srijedu, 22. svibnja 2002. godine u 13:00 sati

Predavač: CHARLES L. HITCHCOCK, M.D., Ph.D., Director, Telepathology, Upper Arlington, Ohio, USA

• INTRAKRANIJSKA HIPERTENZIJA I PATOFIZIOLOGIJA LIKVORA

u utorak, 5. studenog 2002. godine u 14:00 sati

Predavači: MARIN BULAT i MARIJAN KLARICA, Zavod za farmakologiju, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

U trenutku zaključenja lista u najavi je tema:

• DANAŠNJE STANJE I MOGUĆNOSTI KIRURŠKOG LIJEČENJA SRCA NA KLINICI ZA KARDIJALNU KIRURGIJU KBC REBRO - NAŠA SVAKODNEVNICA I ŽELJA ZA ISKORAKOM

u utorak, 3. prosinca 2002. godine u 14:00 sati

Predavač: prof. dr. sc. Ivan Jelić, Klinika za kardijalnu kirurgiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i KBC Rebro

Proslava 80. obljetnice Klinike za unutarnje bolesti Kliničkog bolničkog centra Zagreb

U prepunoj dvorani "Miroslav Čačković" našeg Fakulteta održan je 30. studenog 2001. godine glavni dio proslave obilježavanja 80. obljetnice Klinike za unutarnje bolesti KBC Zagreb. Činjenica da je odabran upravo Medicinski fakultet kao mjesto održavanja tog značajnog događaja ne treba čuditi jer je ova Klinika od svog osnutka bila važni dio Fakulteta. Ona je bila i ostala glavna i najveća nastavna baza za Internu medicinu, a više članova Klinike bili su ili još uvijek jesu ključne osobe Fakulteta, dekani, prodekani i članovi Uprave. I danas je član ove Klinike prof. B. Labar - dekan Fakulteta, a predstojnik Klinike, prof. dr. Ž. Reiner, pročelnik je njegove najveće katedre – Katedre za internu medicinu.

Prigodom obilježavanja ove obljetnice najprije je prof. Reiner ukratko govorio o povijesti Klinike, te njezinu sadašnjem trenutku, kao i o planovima za razvitak Klinike u budućnosti. Posebno je istaknuo ulogu koju su imali njegovi prethodnici, raniji predstojnici Klinike (prof. K. Radoničić, prof. I.H. Botteri, prof. A. Hahn, prof. Z. Radošević, prof. N. Hadžić i prof. Z. Duraković) u razvitku zagrebačke i hrvatske interne medicine, kao i niz drugih korifeja naše medicine koji su u ovoj Klinici radili (od prof. V. Vuletića, prof. E. Hauptmana,

akademika R. Ivančića, prof. J. Matovičića, prof. L. Kallai-a, prof. I. Šimonovića, akademika T. Beritića, prof. D. Sučića, prof. S. Čerleka, do prof. S. Kneževića, prof. M. Radonića, prof. D. Tepavčevića, prof. V. Mikuličića, prof. Z. Horvata, prof. M. Marinkovića, doc. Z. Grgića, prof. B. Vrhovca, prof. M. Gjurrašina i mnogih drugih). Ova je Klinika bila prva klinika za unutarnje bolesti u Hrvatskoj, a i danas se u mnogim aspektima može smatrati vrhom piramide internističke struke u nas. Svjetski zapaženi znanstveni doprinosi nastali su u ovoj Klinici na području istraživanja endemske nefropatije i hipertenzije, hematologije (osobito zloćudnih hematoloških bolesti i presađivanja koštane srži), gastroenterologije s prvom i još uvijek najvećom jedinicom interventne gastroenterologije u nas, te značajnim centrom presađivanja jetre i liječenja upalnih bolesti crijeva, endokrinologije u sklopu koje je središnje mjesto dijagnosticanja i liječenja osteoporoze, hiperlipidemija i debljine u nas, Zavoda za hitnu internu medicinu, koji je bio model za razvitak takvih jedinica u drugim hrvatskim bolnicama, te kliničke farmakologije i kliničke imunologije s reumatologijom koje su donedavno bile jedine takve kliničke jedinice u nas i

u kojima su se educirali gotovo svi stručnjaci iz tih područja u Hrvatskoj.

Nakon prof. Reiner a skup je pozdravio ravnatelj KBC-a prof. dr. Josip Paladino, a potom i dekan Medicinskog fakulteta prof. dr. Boris Labar, koji su svaki iz svog aspekta naglasili dugu i bogatu stručnu i znanstvenu tradiciju ove Klinike i njezin dugogodišnji veliki ugled u nas pa i u svijetu, a posebno njezinu važnost za dodiplomsku i poslijediplomsku nastavu.

Ministar zdravstva mr.sc. Andro Vlahušić spomenuo je značenje ove Klinike za svekoliko hrvatsko zdravstvo, te ujedno i evocirao svoje veze s njom.

I predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić u kratkom je govoru čestitao ovu značajnu obljetnicu ne samo djelatnicima Klinike već i KBC-u i Medicinskom fakultetu.

Budući da je Klinika organizirana tako da čini zajednicu kliničkih zavoda koji imaju veliku stručnu i znanstvenu samostalnost, ali je osigurana bliska suradnja i čvrsto prožimanje različitih užih internističkih specijalnosti, svi pročelnici pojedinih zavoda Klinike (prof. M. Koršić, doc. R. Pulanić umjesto prof. B. Vucelića, prof. B. Labar, prof. D. Kuzmanić, prof. B. Vrhovac, prof. Nada Čikeš i prof. M. Gjurrašin), ukratko su upoznali okupljene uglednike sa stručnim i znanstvenim dostignućima svojih zavoda. Zajednička crta koja je istaknuta jest da je na Klinici, usprkos vrlo uspješnom razvitku užih specijalizacija i visokom stupnju zaokruženosti radnog procesa unutar pojedinih zavoda, održano jedinstvo interne medicine, te kako se trajno promiče svijest da treba liječiti bolesnu osobu i da u središtu zanimanja uvijek treba biti bolesnik, a ne samo jedna njegova bolest ili bolesni organ, odnosno organski sustav.

Željko Reiner

Dekan prof. dr. Boris Labar pozdravlja svečani skup

Među uzvanicima bio je i predsjednik Republike g. Stjepan Mesić

PRIČA O USPJEHU

Škola narodnog zdravlja "Andrija Štampar"

Škola narodnog zdravlja «Andrija Štampar» od samoga početka orijentirana je na istraživanja, istaknuo je ministar nanosti i tehnologije Gvozden Flego. «U istraživačkim odjelima škole i laboratorijima proizvedeni su lijekovi za meningite, varicelu, difteriju, koleru, influencu. Ministarstvo znanosti ove je godine, na osnovi nezavisnih recenzija izvanredno visoko vrednovalo veliki integrirani projekt škole Andrija Štampar, koji u sebi uključuje nekoliko značajnih komponenti kojima se istražuju determinante zdravlja: genetičke, socijalno-bihevioralne, ekološke i sustavne. Neki od profesora visoko su citirani u međunarodnim indeksima, što je međunarodni vrh u području javnog zdravlja», istaknuo je ministar Flego. Dokaz da Škola narodnoga zdravlja «Andrija Štampar» prati suvremene znanstvena kretanja, ministar znanosti i tehnologije vidi i 5. međunarodnoj konferenciji «Zdravstveno osiguranje u tranziciji». Taj znanstveni skup o biotehnologiji i javnom

Mnogobrojnim događanjima Škola narodnog zdravlja «Andrija Štampar» proteklog je tjedna obilježila 75. godina postojanja. Međunarodna konferencija «Zdravstveno osiguranje u tranziciji», godišnji sastanak Međunarodnog udruženja škola narodnoga zdravlja i svečanost u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu je okupila preko 1000 sudionika iz 56 zemalja svijeta

GIUSI RAJARDI, direktorica socijalnog sporazuma Banke za razvoj Vjeda Europe.

«Škola narodnog zdravlja Andrija Štampar dobar je primjer uspješnog zdravstvenog i obrazovnog projekta koji će koristiti Hrvatskoj i drugim zemljama jugoistočne Europe. Banka je odobrila kredit od gotovo 3 milijuna eura za financiranje projekta kojemu su glavni aspekti poboljšanje kvalitete obrazovanja za javno zdravlje, razvitak opreme nužne za zdravstveni razvoj, osnutak specijaliziranog centra za kontrolu bolesti».

MARC DANZON, direktor europskog ureda Svjetske zdravstvene organizacije

Solidarnost je osnovna vrijednost javnog zdravlja i ključni čimbenik mira, a Škola narodnog zdravlja «Andrija Štampar» u proteklih 75 godina uspješno je pridonosila rješavanju javnozdravstvenih problema svojim ugledom unutar Svjetske zdravstvene organizacije koju je osnovao prof. dr. Andrija Štampar.

zdravlju okupio je 137 predavača iz 21 zemlje svijeta i više od 700 sudionika. Među njima su bili istraživači iz područja humane genetike koji rade u vodećim svjetskim laboratorijima, kliničari koji rade na praktičnoj primjeni novih tehnologija», zaključio je ministar Flego.

BORIS LABAR, dekan Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Škola Štampar, kao važan dio Medicinskog fakulteta u Zagrebu u naobrazbi budućih znanstvenika, nastoji prepoznati i artikulirati suvremene javnozdravstvene probleme.

Ministar zdravstva Andro Vlahušić, govoreći o velikoj vrijednosti javnozdravstvenog djelovanja prof. Andrije Štampara, podsjetio je na dugu tradiciju javnoga zdravlja u Dubrovniku. «Najvještije je u višestoljetna tradicija Dubrovnika, koj je kao prvi lučki grad u svijetu primao putnike na karantenu, pridonijela da tijekom čitavog Domovinskog rata nije izblala niti jedna epidemija. Ovdje treba podsjetiti da je migracija izbjeglica i prognanika u tome razdoblju bila vrlo velika. Ministarstvo zdravstva kao glavni cilj svoje politike stvrdnje očuvanje i unapređivanje zdravlja te smanjenje pobola i smrtnosti uz produženje trajanja i kvalitete života, populacije i pojedinaca. Kako bi se ovaj cilj ostvario, potrebno je kontinuirano provoditi preventivne aktivnosti kao što su promicanje zdravih načina življenja.» Dr. Vlahušić istaknuo je projekte «Recite DA nepušenju», «Kretanjem do zdravlja», «STCP AIDS», «Zdrava prehrana», «Žensko zdravlje» koji su vrlo važni u javnozdravstvenom osvješćivanju pučanstva.

Predsjednik Republike Stipe Mesić istaknuo je Škola narodnog zdravlja "Andrija Štampar" najbolji hrvatski izvojni proizvod.

«Osnivači škole vjerovali su da svatko ima pravo na zdravlje, pravo na jednaku dostupnost zdravstvene zaštite, da nitko ne smije biti bez razloga društveno označen, isključen zbog toga što je bolestan, zaražen ili drukčiji. Da ne bi smjelo biti beznačajnih ljudi. Da svaki narod i svaki pojedinac ima pravo na kvalitetan biološki i duhovni razvoj. Zbog toga je javno zdravlje, onakvo kakvim ga je utemeljio profesor Andrija Štampar, jedan od «najboljih proizvoda» koje je Hrvatska dala svjetskom sustavu vrijednosti stvaranje Svjetske zdravstvene organizacije, kreiranje zdravstvenih sustava u mnogobrojnim zemljama, suzbijanje epidemija, prvi poslijediplomski studij obiteljske medicine u svijetu, zaštita ugroženih u ratovima, otkrića novih lijekova, svjetske nagrade na filmskim festivalima,» rekao je predsjednik Mesić. Sebe i svoju obitelj, dodao je predsjednik Republike, amatem pripadnicima velike, brojne i bogate obitelji javnozdravstvenih djelatnika čiji je velik dio u ovoj dvorani, zaključio je predsjednik Mesić.

STIPE OREŠKOVIĆ, direktor Škole narodnog zdravlja "Andrija Štampar"

«Tijekom 75 godina postojanja, djelovanje škole bilo je usmjereno na Štamparovo misli da «narod treba poučavati». Istraživanje i promocija ostaju našom misijom i danas u stojeću biotehnologije koje je pred nama. Na proslavu obljetnice nismo pozvali samo svjetske znanstvenike, diplomate, državne dužnosnike, nego i predstavnike udruga obojelih od AIDS-a, TBC-a, PTSP-a, udruga obojelih od paraplegije, i sve one koji zaslužuju jednakopravnost u šansama, a nisam siguran da je u ovom trenutku dobivaju. Upravo te osobe pomodi da nam, u razvijanju tolerancije i poštovanju ljudskog digniteta».

Hvala svima koji su nas tijekom 75 godina podržavali u našim naporima u promicanju zdravlja.

Djelatnici Škole narodnog zdravlja "Andrija Štampar"

CENTAR ZA MEĐUNARODNU SURADNJU I TRANSFER TEHNOLOGIJA

Međunarodna suradnja: pregled najznačajnijih aktivnosti i inicijativa

Razdoblje: listopad 2000. – lipanj 2002.

- Tijekom veljače 2001. započinje organizacija pripreme posjeta *Harvard Medical International* planirana za 9. – 11. travnja 2001. Posjet harvardskog tima bio je pripremljen uvažavajući želju HMI da obave razgovore sa svim odgovornim čimbenicima za gotovo sve razine funkcioniranja sustava zdravstva i medicinske edukacije. Shodno tome formiraju se radnih grupe koje pokrivaju sve segmente značajne za organizaciju posjete HMI. Centar koordinira izradu složenog itinerera HMI tima koji namjerava paralelno skupiti informacije na razini funkcioniranja sustava zdravstvene zaštite kao i sustava medicinske edukacije.
- 9. – 11. travnja 2001. *Harvard Medical International Site Visit* to the Ministry of Health of the Republic of Croatia and the University of Zagreb Medical School (Robert Crone, Harvey Makadon, Thomas Aretz i Dimitri Krainc)
- Izrada analize posjeta HMI i definiranje smjernica razvoja. (Svi materijali i analize nalaze se u Centru za međunarodnu suradnju i dostupni su svim nastavnicima Medicinskog fakulteta.)
- Priprema radnog sastanka na Plitvičkim Jezerima *Projekt reforme medicinske edukacije HMI-ZMS*
- 21. – 23. svibnja 2001. *Projekt reforme medicinske edukacije HMI-ZMS*, Plitvička Jezera. Radni sastanak daje značajan poticaj promišljanju reforme dodiplomskog studija na MF-u, te identificira značajan broj nastavnika – nositelja reformskih procesa. Izrada prvih skica za reformu curriculuma i prvi pokušaji sustavnog povezivanja horizontalnih i vertikalnih sadržaja unutar jedne studijske godine kroz imenovanje šest koordinatora godišna, te koordinatora za umijeće medicinske edukacije.
- Tijekom lipnja vrše se pripreme za realizaciju inicijative osnivanja studija na engleskom jeziku (analiza stanja u jugoistočnoj Europi, promišljanje

marketinga, problemi registracije, itd.); u suradnji s prodekanom za nastavu i njegovim pomoćnikom izrađuje se prijedlog curriculuma studija na engleskom jeziku.

- 13. srpnja 2001. na sastanku koordinatora za uvođenje studija na engleskom jeziku prezentira se prijedlog curriculuma studija na engleskom jeziku; tom se prilikom definiraju i pripremne radnje za osnivanje studija.
- Koncem kolovoza 2001. dogovara se *Workshop on Curriculum Innovation and Development* planiran za studeni.
- 27. – 28. studeni 2001. *Workshop Curriculum Innovation and Development* (Elizabeth Armstrong, Thomas Glick - HMI, i Franck Christ - LMU)
- Da je workshop imao značajan odjek govori činjenica da je, iako planiran za tridesetak sudionika od strane ZMS, u njegovom radu aktivno sudjelovalo preko 60 nastavnika i 10 studenata MF-a.
- Kao rezultat workshopa dogovoreno je da tročlani tim sa MF-a (G. Pavleko- vić, D. Ježek i D. Horvat) posjeti Medicinski fakultet u Münchenu Sveučilišta *Ludwig Maximilians* (LMU) i prisustvuje početku integriranih modula iz živčanog i muskuloskeletalnog sustava.
- O svojoj posjeti LMU München, 14. - 15. siječnja, tročlani je tim podnio izvješće upravi Medicinskog fakulteta s preporukama kako prenijeti minhen- ska iskustva u uvjete odvijanja nastave na Medicinskom fakultetu..
- 6. – 7. veljače 2002. organizacija međunarodne radionice o studiju na engleskom jeziku uz sudjelovanje gostiju iz inozemstva (Ivan Damjanov, Mislav Gjuric, Frank Christ i Heiko Baschnegger)
- Izrada strategije dugoročne suradnje s HMI i LMU na području reforme dodiplomske nastave i studija na engleskom jeziku - *Action Plan for Further Collaboration Between ZMS/HMI and LMU*.
- 6. 9. ožujka sudjelovanje Medicinskog fakulteta na Međunarodnom sajmu sveučilišta u Beču - BeSt 2002., gdje je naš Fakultet propagirao svoj budući studij na engleskom jeziku. Tom su prilikom ostvareni značajni

kontakti s predstavnicima sveučilišta iz srednje Europe koji već imaju znatna iskustva u organizaciji i provođenju studija na engleskom jeziku za strane studente.

- Ostale aktivnosti: izrada informativne brošure o Medicinskom fakultetu u Zagrebu na engleskom jeziku, pomoć u izradi web stranica MF-a na engleskom jeziku, izrada brošure *Medical Studies in English - Project Proposal*, analiza tržišta susjednih zemalja koje nude studij na engleskom jeziku *Medical Programs in English - Schools in Europe*, izrada aplikacijskog formulara za studij na engleskom jeziku.
- Nastavak suradnje s Harvard Medical Internationalom na projektu reforme medicinske edukacije: održavanje nastavne *Case Based Teaching and Assessment*, Dubrovnik, 13. - 16. svibnja 2002. u suradnji s HMI i Medicinskim fakultetom u Münchenu Sveučilišta *Ludwig Maximilians*. Cilj je radionice upoznavanje nastavnika Medicinskog fakulteta s novim aktivnim nastavnim metodama kao što su problemu usmjereno učenje (PBL) i nastava koja se temelji na analizi konkretnih kliničkih slučajeva (case-based teaching).
- Studijski boravak Drage Horvata na Medicinskom fakultetu LMU München od 30. svibnja do 1. lipnja 2002. radi prenošenja organizacijskih iskustava LMU-Harvard ureda na zagrebački Ured za unapređenje nastave.
- Formiranje Ureda za unapređenje nastave (PBL ured) koji bi trebao dati podršku implementaciji novim edukacijskim metodama na kojima bi se temeljili novo koncipirani moduli (*Muskuloskeletalne bolesti, Anemija i žutica, Racionalna farmakoterapija, Urgentna medicina, Imam visok krvni tlak*). Programski koordinatori Ureda: Fran Borovečki, Radovan Radonić i Ksenija Vitale; administrativni voditelj: Drago Horvat. Zadatak je Ureda da potiče, koordinira i provodi sve radnje i poslove vezane za uvođenje inovativnih edukacijskih formata (PBL i sl.) kroz koje bi se realizirala nova kultura izvođenja nastave i učenja na Medicinskom fakultetu.

- Pripreme za organizaciju Interaktivne radionice za edukacije tutora (PBL, OSCE, Microteaching) 16. - 18., odnosno, 23. - 25. rujna 2002.
- Organizacija Interaktivne radionice iz nastavnih vještina u sklopu programa edukacije tutora, Zagreb 16. - 18./23. - 25. rujna 2002. Program izobrazbe uspješno je završilo 59 nastavnika. Voditelji radionice bili su Fran Borovečki, Vesna Degoricija, Martina Lovrić Benčić, Gordana Pavleković, Radovan Radonić, Adriana Vince i Mladenka Vrcić-Keglević. Polaznici radionice upoznali su se s te-

meljnim načelima problemski orijentirane nastave, doživjeli su rad u malim grupama (tutorials) iz studentske i iz nastavničke perspektive, upoznali su se s problemima organizacije OSCE postaje za ispitivanje kliničkih vještina, znanja i stavova, dobili su uvid u problematiku pisanja kliničkih slučajeva, te su probno sami koncipirali uvodni dio vlastitog slučaja. U tematskom bloku nastavnik pod lupom (Microteaching) održano na kraju radionice polaznici su se podvrgnuli samoanalizi vlastitog nastavničkog na-

stupa, te naučili objektivno evaluirati rad ostalih kolega.

- Svakodnevne aktivnosti: raznolik spektar poslova vezan za područje public relations, pomoć našim diplomantima (uključujući i liječnike iz Osijeka i Splita) koji izravno ili neizravno kontaktiraju Medicinski fakultet radi često vrlo složene procedure dobivanja licence u nekoj od saveznih država SAD (verification of educational credentials), te svi poslovi vezani za predstavljanje Medicinskog fakulteta u inozemstvu.

Drago Horvat

Novi međunarodni ugovori

Suradnja Medicinskog fakulteta u Mostaru i Medicinskog fakulteta u Zagrebu

Sredinom mjeseca lipnja 2002. godine, u prisutnosti dekana Medicinskog fakulteta u Mostaru prof. dr. Filipa Čule, ravnatelja Kliničke bolnice Mostar doc. dr. Ante Kvesić, dekana Medicinskog fakulteta u Zagrebu prof. dr. Borisa Labara i ravnatelja Kliničkog bolničkog centra Zagreb prof. dr. Josipa Paladina, potpisani su bilateralni ugovori o suradnji u stručnom, nastavnom i znanstvenom radu.

Samom činu svečanog potpisivanja ugovora doprinijela je i prisutnost potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske gospođe Željke Antunović i predsjednika Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje doc. dr. sc. Nikice Gabrića.

Potpisanim ugovorom Fakulteti su se dogovorili da dosadašnju suradnju prodube i prošire na sve oblike nastavne i znanstvene suradnje, posebno stavljajući težište na usavršavanje nastavnika i znanstvenih novaka Medicinskog fakulteta u Mostaru na projektima nastavnika Medicinskog fakulteta u Zagrebu, poslijediplomskim usavršavanjima te na studijima i tečajevima stalnog usavršavanja.

Ugovorom je također dogovorena pomoć Medicinskog fakulteta u Zagrebu u izvođenju nastave nastavnih predmeta na Medicinskom fakultetu u Mostaru na kojima nema dovoljan broj nastavnika.

Posjet predstavnika LMU Sveučilišta u Münchenu

U organizaciji Kliničkog bolničkog centra Zagreb boravili su predstavnici sveučilišta Ludwig Maximilians iz Münchena.

Prilikom boravka na našem Fakultetu predstavnici su upoznati s radom našeg Fakulteta iz područja dodiplomske, poslijediplomske nastave, trajnog usavršavanja i obavljanja znanstvenoistraživačke djelatnosti.

Zajednički je bila izražena želja da se dosadašnja uspješna suradnja potvrdi potpisivanjem ugovora o suradnji, a dogovorene su i stipendije za mlade znanstvenike.

Posjet predstavnika Sveučilišne kliničke bolnice i Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Grazu

U godini proslave 90-obljetnice postojanja Sveučilišne kliničke bolnice u Grazu, predstavnici bolnice i Medicinskog fakulteta, željeli su se upoznati s radom i organizacijom medicinskih fakulteta u njima bližoj okolici. U ostvarenju zacrtanog plana delegacija je posjetila Medicinski fakultet u Zagrebu i Ljubljani.

Prilikom posjeta delegacije u Zagrebu uručeni su pozivi za uzvratni posjet kao i prijedlozi da se uspostavi ugovorna suradnja oba Fakulteta.

Suradnja Medicinskog fakulteta u Tirani i Medicinskog fakulteta u Zagrebu

Potpisivanjem ugovora o suradnji, Medicinski fakultet u Tirani i Medicinski fakultet u Zagrebu dogovorili su se o tješnjoj suradnji u predmetima obostranog interesa.

Posebno je dogovorena suradnja u:

- razmjeni nastavnika u cilju znanstvenih istraživanja, nastave i stalnog usavršavanja,
- razmjeni studenata na razini dodiplomskog studija i poslijediplomskih studija u cilju studiranja i bavljenja znanstvenoistraživačkim radom,
- promociji zajedničkih znanstvenoistraživačkih projekata i programa,
- razmjeni informacija iz područja od obostranog interesa.

Suradnja Medicinskog fakulteta u Prištini i Medicinskog fakulteta u Zagrebu

U mjesecu studenom 2002. godine potpisan je bilateralni ugovor s Medicinskim fakultetom u Prištini u kojem su se odredili zajednički interesi u suradnji u području obavljanja nastave, znanstvenoistraživačkih projekata i programa te razmjeni nastavnika i studenata.

Darko Bošnjak

2nd European Conference on Bone Morphogenetic Proteins

Zagreb, 22. – 25. 5. 2002.

Najnovija dostignuća na području genomike i proteomike postavila su pred znanstvenike širom svijeta potpuno novi cilj – biološku regeneraciju tkiva i organa. I dok je za regeneraciju većine organa taj cilj teško dostižan, kost je na početku 21. stoljeća prvi organ koji možemo u potpunosti biološki regenerirati kada zataje ostali mehanizmi normalnog cijeljenja. To dostignuće omogućilo je otkriće koštanih morfogenetskih bjelančevina (bone morphogenetic proteins – BMP), u čemu je značajnu ulogu odigrao prof. dr. Slobodan Vukičević i znanstvenici iz Laboratorija za molekularnu biologiju mineraliziranih tkiva.

Organizator Skupa prof. dr. Slobodan Vukičević i dekan prof. dr. Boris Labar na svečanom otvorenju

Brojna laboratorijska i pretklinička istraživanja dovela su koštane morfogenetske bjelančevine danas do kliničke primjene. Dva člana BMP obitelji odobrena su za kliničku primjenu, BMP-7 i BMP-2. BMP-7 je službeno odobren za kliničku uporabu u SAD-u, EU-u i Australiji u obliku osteogenog pripravka kao nadomjestak za koštani autoloni implantat u liječenju ortopedskih defekata. BMP-2 je nedavno odobren u SAD-u za operacije spinalnih fuzija. Najnovija istraživanja regeneracije moždanog tkiva, hrskavice, zubi, bubrega i tetiva ukazuju na potencijalnu široku primjenu BMP-a u regeneraciji tkiva te ukazuju na to da je područje istraživanja koštanih morfogenetskih bjelančevi-

na danas jedno od najpropulzivnijih u znanstvenom svijetu. Stoga je veliko priznanje ne samo za znanstvenike iz Laboratorija za mineralizirana tkiva, već i za cjelokupnu hrvatsku znanstvenu zajednicu da se najznačajniji znanstveni skup o koštanim morfogenetskim bjelančevinama već drugi puta zaredom održava u Zagrebu.

Drugi Europski kongres o koštanim morfogenetskim bjelančevinama održan je u Zagrebu od 22. do 25. svibnja 2002. godine u hotelu Esplanade. Organizator ovog značajnog skupa bio je prof. dr. sc. Slobodan Vukičević, koji je bio i organizator prvog ovakvog skupa, održanog pred 3 godine također u Zagrebu.

Skup je bio posvećen prof. dr. Marshallu Uristu, znanstveniku čija istraživanja predstavljaju temelj svih spoznaja o koštanim morfogenetskim proteinima te o biološkoj regeneraciji tkiva općenito, a koji je preminuo 2001. godine. Počasni predsjedatelj kongresa bio je prof. Harri A. Reddi, koji je ujedno i predvodio svečanu ceremoniju otvorenja. Kongres su svečano otvorili mr. sc. dr. Andro Vlahušić, ministar zdravlja Republike Hrvatske, te prof. dr. Boris Labar, dekan Medicinskog fakulteta u Zagrebu.

Svečanoj ceremoniji otvaranja nazočila je i Laura Bratulić, najmlađa pacijentica na svijetu u koje je uspješno primijenjen BMP. Njoj je uručen prigodni dar.

Na kongresu su sudjelovali istaknuti svjetski istraživači iz najpoznatijih svjetskih škola, uključujući sveučilišta John Hopkins, Harvard, Mayo Clinic, Hamburg, Rim, Lund, Tokyo itd., te poznati kliničari s područja ortopedije, traumatologije, stomatologije i nefrologije. Eminentni svjetski znanstvenici poput Kubera T. Sampatha (Genzyme, SAD), Koheia Miyazona (Tokyo University, Japan), Thomasa Einhorn (Boston University, SAD) i Garya Friedlaendera (Yale University, SAD) predstavili su najnovija znanstvena otkrića s područja prijenosa signala, razvojne biologije te kliničke primjene BMP-a. Posebno bi valjalo istaknuti izlaganje prof. Freda Kaplana (Philadelphia, SAD), koji je održao iznimno nadahnuto predavanje o bolesti *fibrodiplosia ossificans progressiva*. Vrlo su zapažena bila i izlaganja znanstvenika iz Hrvatske, posebice prezentacije re-

zultata kliničkih istraživanja BMP-7, koja su provedena u Klinici za ortopediju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, gdje je liječeno tridesetak bolesnika s različitim indikacijama, pseudoartrozom bedrene, goljenične ili palčane kosti do pseudoartroza skafoidne kosti.

Rad kongresa pratili su ugledni znanstveni časopisi «Science» i «Lancet», te novinari svjetskih dnevnih glasila. Tijekom kongresa prikazana je i knjiga «*Bone morphogenetic Proteins: From basic discovery to clinical applications*», koju su uredili prof. dr. sc. S. Vukičević i prof. dr. sc. T. K. Sampath, u izdanju Birkhauser Publishing Ltd. Knjiga predstavlja prvi sveobuhvatni pregled najnovijih dostignuća s područja koštanih morfogenetskih bjelančevina te sadržava poglavlja čiji su autori najistaknutiji znanstvenici iz spomenutog područja.

Fran Borovečki

17th World Congress of Neurology

U Londonu je od 17. do 22. lipnja 2001. godine održan XVII. World Congress of Neurology na kojem su predstavnici Klinike za neurologiju KB "Sestre milosrdnice" pod vodstvom prof. dr. Vide Demarin aktivno sudjelovali s referatima i posterima iz svih područja neurologije.

Sudionici 17. Svjetskog kongresa za neurologiju s Klinike za neurologiju KB Sestara milosrdnica

13th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology

Zagreb, 7. – 8. 6. 2002.

The 13th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology je održan pod pokroviteljstvom Europskog udruženja patologa i Hrvatske akademije medicinskih znanosti u Zagrebu, od 7-8 lipnja, 2002. godine.

Glavna tema simpozija je bila patologija dojke. Nakon otvaranja simpozija dodijeljene su nagrade prof. dr. Jasni Talan-Hranilović iz Zagreba i dr. Nadi Pavletić, Trst, Italija za doprinos razvoju komparativne patologije. Nagrade je uručio Prof. M. Štulhofer, dopredsjednik Hrvatske akademije medicinskih znanosti.

Memorijalno predavanje o organizaciji Odsjeka za patologiju dojke održao je Prof. C.J. Bussolati iz Torina koji je naglasio ulogu patologa kao dijela tima koji se bavi dijagnostikom, te pre- i postoperativnim planiranjem načina liječenja bolesnika s karcinomom dojke. Prof. V. Eusebi, iz Bologne održao je

drugo memorijalno predavanje o tumorima mekih tkiva dojke. Pozvani predavači, Prof. K. Pavelić iz Zagreba i dr. E.A. Blomme, USA održali su predavanja o novijim dostignućima molekularne genetike i primjeni novih genomskih tehnologija uključujući DNK microarray i molecular transcription profiling za racionalno određivanje molekulskih ciljeva za liječenje karcinoma dojke. Prof. J. Lamovec, Slovenija je govorio o malignim limfomima dojke, Prof. J. Jakić-Razumović iz Zagreba o prognostičkoj vrijednosti HER/neu u karcinoma dojke, a dr. S. Frković-Grazio iz Slovenije o čimbenicima koji utječu na prognozu i preživljavanje bolesnika s ranim stadijem karcinoma dojke (T1NOM0). Prof. F. Schmitt iz Portugala je predstavio novija dostignuća u citodijagnostici dojke pomoću aspiracijske pucije iglom. Ostali pozvani predavači prof. H. Denk, Austrija i dr. R.H. Poppenga, USA

održali su predavanje o bolestima jetre uzrokovanim lijekovima odnosno o primjeni koncepta jedinstvene medicine u humanoj i veterinarskoj toksikologiji. Veterinarski patolozi Prof. F. Del Piero, USA i C.M. Bussadori, Italija predavali su o tumorima dojke u mačaka i pasa te ultrazvučnoj dijagnostici tumora srca u ljudi i pasa.

Autori iz Španjolske, Italije, Makedonije, Slovenije i Hrvatske predstavili su rezultate svojih istraživanja o dijagnostici, protokolima i patohistološkim i imunohistokemijskim nalazima u različitim bolestima, poglavito karcinomu dojke u obliku postera.

Tijekom simpozija održan je u sklopu Herman Jurak Round Table on Rheumatologic Diseases kratki workshop o reumatološkoj patologiji koji je organizirao prof. W.G. Fassbender, a kojem su prisustvovali pretežito specijalizanti.

Tijekom simpozija održana su i dva slide seminar. Slide Seminar o citopatologiji dojke organizirala je dr. A. Pogačnik, iz Ljubljane, a slučajeve su predstavili dr. Ž. Marinšec Pohar, Slovenija, prof. F. Schmitt, Portugal i dr. A. Pogačnik. Slide Seminar o komparativnoj patologiji tumora dojke organizirali su profesori S. Lax i F. Moinfar koji su ujedno prikazali slučajeve humanih, a prof. F. Del Piero i dr. K. Koehler, Njemačka slučajeve animalnih tumora.

Pored toga je organiziran i kviz o patologiji od strane jednog od organizatora simpozija prof. G. Mikuza iz Innsbrucka, Austrija.

Naposlijetku je održana prezentacija postera i rasprava o istima te je nagrada za najbolji poster dodijeljena dr. Ani Kravici i sur. iz Zadra.

U nedjelju, dan poslije simpozija organiziran je za sve pozvane predavače i ostale učesnike izlet na Plitvička jezera.

Tema slijedećeg simpozija koji će se održati od 6-7 lipnja 2003. U Zagrebu bit će dermatopatologij a.

Svi podaci o ovom i prošlim simpozijima odnosno o slijedećem simpoziju mogu se naći na stranici (<http://www.lcbms.hr/Jurak/symposium.htm>).

Kongresni radovi i sažeci radova su objavljeni u Acta clin Croatica i mogu se naći na web stranici (<http://www.acta-clinica.kbsm.hr>).

Sudionici Simpozija na Plitvičkim jezerima

Božo Krušlin

29th European Symposium on Calcified Tissues

Zagreb, 25. – 29. 5. 2002.

Bolesti kosti i hrskavice predstavljaju danas jedan od najvažnijih medicinskih i znanstvenih problema. Svjetska zdravstvena organizacija (World Health Organization; WHO) proglasila je prvo desetljeće 21. stoljeća desetljećem istraživanja bolesti kostiju i hrskavice. Stoga je od velikog značenja činjenica da je jedan od najvećih godišnjih znanstvenih skupova posvećenih toj tematici održan 2002. godine u Zagrebu.

«European Symposium on Calcified Tissues» je najznačajniji godišnji skup u organizaciji «European Calcified Tissue Society» (ECTS, Europsko društvo za kalcificirana tkiva) koji se tradicionalno održava širom Europe. Europsko društvo za kalcificirana tkiva je najznačajnija je europska udruga znanstvenika koja se bave istraživanjima na području kalcificiranih tkiva i srodnim područjima.

«29th European Symposium on Calcified Tissues» održan je od 25. do 29. svibnja 2002. u Zagrebu, u koncertnoj dvorani «Vatroslav Lisinski». Skup je pripremljen u lokalnoj organizaciji Hrvatskog društva za kalcificirana tkiva, a predsjednik organizacijskog odbora bio je prof. dr. Slobodan Vukičević. Znanstveni program Kongresa uključivao je predavanja vodećih europskih i svjetskih stručnjaka na području istraživanja mineraliziranih tkiva, koji su prezentirali svoje radove iz područja endokrinologije, reumatologije, onkologije, ortopedije, gerijatrije, ginekologije, stomatologije, molekularne biologije, stanične biologije i genetike. Posebno je istaknut veliki problem medicine u 21. stoljeću, a to je dijagnostika i liječenje osteoporoze.

Među uvaženim predavačima valjalo bi istaknuti Rogera Smitha (Oxford, UK), jednog od vodećih kliničara s područja metaboličkih bolesti kosti, Francis Glorieuxa (Montreal, Kanada), vodećeg kliničkog znanstvenika u području liječenja *osteogenesis imperfecta*, Freda Kaplana (Philadelphia, SAD), najvećeg svjetskog stručnjaka za bolest *fibrodiplosia ossificans progressiva*,

Predsjedavajući prve radne sjednice prof. dr. Slobodan Vukičević i prof. dr. Itai Bab iz Jeruzalema, Izrael

Gregory Mundy (San Antonio, SAD), vodećeg znanstvenika u istraživanju primjene malih molekula u liječenju osteoporoze, Harry Genant (San Francisco, SAD), eminentnog znanstvenika s područja vizualizacije kostiju, Stuart Ralston (Aberdeen, Velika Britanija) jedan od vodećih kliničkih genetičara, Ana Teti (Rim, Italija) ekspert za koštano razgradnju, Richard Eastel (Sheffield, Velika Britanija) vodeći stručnjak za epidemiologiju osteoporoze, John Kanis (Sheffield, Velika Britanija) vodeći stručnjak za planiranje nacionalnih strategija u borbi protiv osteoporoze, Agamemnon Grigoriadis (London, Velika Britanija), znanstvenik koji je otkrio funkciju više gena za staničnu proliferaciju, i mnogi drugi svjetski priznatih bazičnih i kliničkih znanstvenika iz čitavog svijeta. Zapažena predavanja održali su i znanstvenici iz Hrvatske, koji su na simpoziju sudjelovali s više od 40 prezentacija. Prof. Mirko Koršić, dr. Darko Antičević i prof. Slobodan Vukičević predsjedali su sekcijama u tijeku kongresa, a prof. Ranko Bilić, dr. Darko Antičević, doc. Ivo Barić, dr. Ra-

dovan Mihelić, dr. Fran Boro-večki i dr. Boris Brkljačić prikazali su svoje radove na području primjene BMP-a u cijeljenju prijeloma skafoidne kosti, potkoljenice i u cijeljenju rekonstruirane prednje ukrižene sveze, te cijeljenje dugih kosti uporabom prve male molekule koja djeluje kao antagonist prostaglandina, te istraživanja osteopetroze primjenom genetskih i radioloških postupaka.

Kongresu je prisustvovalo 700 sudionika iz cijeloga svijeta uključujući istaknute svjetske istraživače s najpoznatijih sveučilišta - primjerice Johns Hopkins, Harvard, National Institute for Health, Oxford, Heidelberg, Lund, Tokyo itd., te poznati kliničari s područja ortopedije, traumatologije, stomatologije i nefrologije.

Posebno valja istaknuti kako je po prvi puta bilo omogućena besplatna prisutnost sjednicama znanstvenim pripravnicima s biomedicinskih fakulteta, te je njima bilo djelomice namijenjeno i više edukativnih simpozija iz genomike i proteomike, gdje su se mogli upoznati s najnovijim znanstvenim dostignućima. Više od 30 studenata medicinskog fakulteta sudjelovalo je u organizaciji kongresa, i njihov je doprinos u uspjehu skupa i izvrsnoj atmosferi bio od neprocjenjivog značenja.

U sklopu Kongresa bio je i bogat socijalni program, pri čemu su gosti iz inozemstva imali priliku upoznati ljepote Zagreba i Hrvatske. Kongres je imao veliko značenje za Zagreb kao znanstveno i turističko odredište Europe, te za promociju Hrvatske u svijetu.

Kongres je bio i važan poticaj za stručnjake iz cijele Europe i svijeta, koji su imali priliku razmijeniti najnovije spoznaje i unaprijediti svoja istraživanja. Iznimna važnost Kongresa je i u poticanju hrvatske znanosti i njezine globalne promidžbe.

Program Kongresa kao i sažeci svih izlaganja tiskani su u *Calcified Tissue International* 70(4): 209-304, 2002.

Fran Boro-večki

Molecular Biology of the Aging Nervous System

Dubrovnik, 26. – 31. 7. 2002.

U organizaciji Medicinskog fakulteta i Hrvatskog instituta za istraživanje mozga Sveučilišta u Zagrebu održana je po prvi puta u Hrvatskoj međunarodna ljetna škola iz područja neurodegenerativnih bolesti "Molecular Biology of the Aging Nervous System" u Interuniverzitetskom centru u Dubrovniku. Ko-direktori škole su bili:

- Dr. sc. Rajka Liščić, dr. med., Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu
- Prof. dr. Sam Gandy, Direktor, Farber Institute for Neurosciences, Thomas Jefferson University of Philadelphia, USA
- Prof. dr. Sandro Sorbi, Direktor, Department of Neurological and Psychiatric Sciences, University of Florence, Italy
- Prof. dr. Miloš Judaš, Hrvatski institut za istraživanje mozga, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Problem starenja uz sve veći broj starije populacije postao je značajan problem suvremenog društva. Starenje donosi i probleme pamćenja i zaboravnosti koji rezultiraju progresivnim i ireverzibilnim slabljenjem intelektualnih funkcija čovjeka. Demencije, od kojih je najučestalija Alzheimerova demencija, postale su jedan od najozbiljnijih problema na području neurologije i psihijatrije.

Ova ljetna škola slijedila je 8th International Conference on Alzheimer's Disease and Related Disorders, Stockholm, Švedska od 20-25 srpnja 2002, svjetski skup koji se održava svake dvije godine.

Ljetnoj školi prisustvovala su 32 sudionika iz SAD, Njemačke, Belgije, Italije, Hrvatske, Slovenije i Makedonije. Sudionici škole bili su neurolozi, psihijatri te molekularni biolozi, čije područje djelovanja su neurodegenerativne bolesti. Službeni jezik bio je engleski.

Cilj je bio sudionicima škole prikazati prvo kliničku sliku pojedinih demencija,

Sudionici međunarodnog tečaja ispred ulaza u IUC Dubrovnik /sudionici tečaja uz predavače (od lijeva na desno: dr. Schultz, prof. Judaš, dr.sc. Liščić, prof. Soldo-Butković, prof. Prevec, doc. Pirtošek, prof. Ghiso)

a zatim se tijekom predavanja nastojalo odgovoriti na pitanja zašto i kako dolazi do odumiranja neurona u kroničnim neurološkim bolestima. Koji su molekularni i biokemijski znakovi specifičnih genetskih lezija u neurodegenerativnim bolestima. Prikazane su najnovije spoznaje iz područja dijagnostike i terapije demencija, napose Alzheimerove demencije, fronto-temporalne demencije, Lewy body demencije. Tijekom predavanja sudionici škole su vrlo aktivno sudjelovali u diskusijama, postavljali pitanja eminentnim predavačima iz SAD, Republike Njemačke, Italije, Slovenije. Sudionici su imali priliku prezentirati svoj rad u obliku postera ili PowerPoint prezentacije. Razvila se vrlo zanimljiva diskusija u kojoj su predavači pokazali veliki interes za rad naših mladih stručnjaka. Svim sudionicima škole po-

dijeljeni su CD-i s materijalima svih predavanja i potvrdnice o sudjelovanju. Opće je mišljenje bilo da školu treba svakako nastaviti, što i planiramo.

Sponzori škole su bili: Ministarstvo znanosti i tehnologije RH, Međunarodno društvo za neurokemiju i Njemački akademski ured za razmjenu studenata i znanstvenika DAAD iz Bonna, Republika Njemačka. Ovim putem im se najljepše zahvaljujem za financijsku potporu.

Rajka Liščić

4th Central European Orthopaedic Congress

Cavtat/Dubrovnik 29. 5. – 1. 6. 2002.

U organizaciji Hrvatskog ortopedskog društva Hrvatskog liječničkog zbora održan je u hotelu Croatia u Cavtatu navedeni kongres ortopeda i traumatologa Srednje Europe. Na Kongresu je bilo ukupno preko 700 sudionika iz 36 zemalja svijeta. Glavne teme kongresa bile su: **1. Bolesti i ozljede zglobova kuka, i to od novorođenačke do najstarije životne dobi; 2. Artroskopska kirurgija svih zglobova; 3. Slobodne teme.** Na Kongresu je održano 134 pre-

davanja uključujući i plenarna predavanja i pozvana predavanja i izložena su 63 znanstvena postera, a organizirana je i velika izložba proizvođača medicinske opreme i farmaceutske industrije. Isto tako održane su i posebne radionice po pojedinim ortopedskim problemima, kao npr. "Artroskopska kirurgija prednje ukršene sveze koljena" ili "Artroskopska stabilizacija ramena", itd. Na Kongresu je sudjelovalo i stotinjak hrvatskih ortopeda i traumatologa i to većinom aktivno s predavanjima i znanstvenim posterima. Predsjednik Kongresa **prof. dr. Marko Pećina**, predsjednik Hrvatskog ortopedskog društva HLZ-a i pročelnik Katedre za ortopediju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, kao i tajnik **prof. dr. Miroslav Hašpl**, također s Klinike za ortopediju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, dobili su tijekom održavanja i nakon završetka Kongresa mnogobrojne čestitke i pohvale za dosad najbolje organizirani sastanak srednjoeuropskih ortopeda i traumatologa. Opće je mišljenje da su hrvatski organizatori dali novo značenje i podigli na novu kvalitetnu razinu srednjoeuropski ortopedski kongres, a to je velika obveza za kolege iz Češke Republike koji su organizatori sljedećeg kongresa u Pragu 2004. godine.

Dubravko Orlić

Predsjedništvo Kongresa pod vodstvom prof. dr. Marka Pećine

19. Perinatalni dani

U Zagrebu su od 18. do 20. travnja 2002. godine održani 19. perinatalni dani, redoviti godišnji sastanak liječnika koji se bave perinatalnom medicinom. Skup je organizirao Hrvatski liječnički zbor i Hrvatsko društvo za perinatalnu medicinu. Predsjednik organizacijskog odbora bio je prof. dr. sc. Josip Djelmiš, voditelj Odjela za dijabetes i fetalni rast u Klinici za ženske bolesti i porode u Zagrebu. Na skupu se okupilo tristotinjak liječnika iz Hrvatske, ali i susjednih zemalja, prije svega Slovenije, Bosne i Hercegovine i Makedonije, kako bi zajednički raspravljali o najaktualnijim temama iz područja perinatalne medicine. Skup je bio koncipiran u tri dana tako da je svaki dan bilo govora o drugoj temi. Prvi dan se raspravljalo o hitnim stanjima u perinatalnoj medicini, drugi dan je bio rezerviran za problematiku carskog reza, dok se zadnji dan govorilo o višepodnoj trudnoći. Kvaliteti skupa pridonjelo

Prof. dr. Josip Djelmiš otvara Skup

je dvadesetak eminentnih stručnjaka opstetričara, ginekologa i pedijataru koji su održali zanimljiva predavanja na odabrane teme. Skupu je svojim predavanjima slobodnim priopćenjima pridonio i tim liječnika s Odjela za dijabetes i fetalni rast Klinike za ženske bolesti i porode iz Zagreba. Kao uvertira skupu 17. travnja održan je i tečaj stažnog usavršavanja liječnika «Hipertenzija i trudnoća», tijekom kojeg je i predstavljena nova knjiga «Hipertenzija i trudnoća» autora i urednika prof. dr. sc. Josipa Djelmiša i suradnika. Trebalo bi istaknuti da je ovaj kongres ujedno bio i prvi medicinski kongres u Hrvatskoj koji se za cijelo vrijeme trajanja mogao pratiti putem interneta. Na taj način su organizatori, u suradnji s Globalnet d.o.o., internetom omogućili liječnicima i drugim zainteresiranim diljem Hrvatske, pa i izvan nje, praćenje ovog eminentnog skupa.

Lea Tuzović i Marcela Ilijić

1. Deutsch-Kroatisches Ophthalmologisches Symposium

Berlin, 29. 9. – 2. 10. 2001.

U Internacionalnom kongresnom centru (ICC) u Berlinu, 30. rujna 2001., održan je prvi put Njemačko-hrvatski oftalmološki simpozij. Simpozij se održavao u okviru 99. Godišnjeg kongresa Njemačkog oftalmološkog društva od 29.09.-2.10.2001. Kako je Deutsche ophthalmologische Gesellschaft (DOG) u svijetu najstarije stručno liječničko društvo, to godišnji sastanci (kongresi) imaju stoljetnu tradiciju, vrlo su cijenjeni i okupljaju velik broj učesnika, čak više od europskih oftalmoloških kongresa.

Deutsch-Kroatisches Symposium organizirali su od strane Njemačkog oftalmološkog društva, član predsjedništva Dr. Rolf Grewe i predsjednik društva Proædr. Rudolf Guthoff, a s hrvatske strane Hrvatsko oftalmološko društvo i Klinika za očne bolesti Medicinskog fakulteta u Zagrebu, odnosno Prof. dr. Zdravko Mandić i Prof. dr. Vjekoslav Dorn.

Naša namjera je bila, kroz prezentaciju radova naših oftalmologa, prikazati prosjek aktualnog stanja hrvatske oftalmologije. Moderator i sjednice su bili Z. Mandić i V. Dorn iz Zagreba, Prof. dr. Ž. Dužanec iz Wurzburga te Dr. R. Grewe i Dr. R. Guthoff kao predstavnici Njemačkog oftalmološkog društva.

Na sjednici su održana predavanja izmjenično hrvatskih i njemačkih autora. S Njemačke strane bili su referenti, predstojnici očnih klinika, C. Ohrloff (Frankfurt am Main), W. Behrens-Baumann (Magdeburg), P. Kroll (Marburg/Lahn), H. Busse (Munster) te istaknuti oftalmolozi M. Ulbig (Munche) i R. Grewe (Munster).

Referenti iz Hrvatske bili su: M. Čelić, V. Dorn (Operativno liječenje nistagmusa - klinička i elektronistagmografika opažanja kod kongenitalnog nistagmusa); R. Iveković, I. Petric, Z. Mandić (Amnionska membrana u liječenju neoparalitičkog keratitisa); N. Gabrić, I.

Dekaris, Z. Karaman, I. Mravičić (Lions - Hrvatska očna banka - petogodišnji prikaz rada); Z. Mandić, R. Iveković, D. Šarić (Nepenetrirajuća duboka sklerektomija - prvi rezultati); V. Juvan, I. Juhn-Juvan, iz Varaždina (Retrolbulbarni optički neuritis s atipičnim ispadom vidnog polja); Lj. Henč-Petrinović, B. Kuzmanović, J. Petrinović-Dorešić (Ehografika i angiografska procjena nalaza "pit of the optic disc"); B. Šarić, J. Šikić, D. Katušić, N. Vukojević (Brahiterapija koroidalne neovaskularizacije kod senilne makularne degeneracije primjenom manjih doza zračenja) i N. Stiglmayer, M. Tojagić i J. Juri (Višegodišnji rezultati korekcije ptoze pomoću mišićnog režnja m. frontalis).

Ovaj međunarodni bilateralni sastanak hrvatskih i njemačkih oftalmologa pabudio je zapažen interes internacionalnog auditorija i bio poticaj mnogim mladim kolegama, tim više, što je Njemačko oftalmološko društvo dodijelilo 10 stipendija mladim hrvatskim oftalmolozima. Naši mladi kolege, iz cijele Hrvatske, time su dobili besplatan boravak od 10 dana na očnim klinikama diljem Njemačke, a prema predmetu osobnog stručnog interesa, i to na klinikama u Miunchenu, Tiibingenu, Erlangenu, Wiirzburgu, Mainzu, Kolnu, Diiseldorfu, Essenu, Berlinu i Rostocku.

Potrebno je istaknuti da su svi sudionici iz Hrvatske, tijekom boravka u Berlinu, bili gosti Njemačkog oftalmološkog društva, kako na svim stručnim sjednicama kongresa tako i svom društvenom dijelu te na posebnoj, zajedničkoj večeri s njemačkim kolegama.

Za uspomenu na prvi Hrvatsko-njemački oftalmološki simpozij, prilikom svečanog otvorenja kongresa, hrvatski predstavnici, profesori Z. Mandić i V. Dorn, predali su Njemačkom oftalmološkom društvu, a na ruke njegovom predsjedniku prof.dr Rudolf Guthoffu, dar, repliku figure Ivana Meštrovića "Povijest Hrvata".

Berlin, 29.9. - 2.10.2001. Sudionici Njemačko - hrvatskog simpozija iz Hrvatske

Vjekoslav Dorn

17th International Congress of the European Federation for Medical Informatics

(MIE 2002, [HTTP://WWW.MIE2002.HU](http://www.mie2002.hu))

Budimpešta, 25. – 29. 8. 2002.

Sedamnaesti međunarodni kongres Europske Federacije za medicinsku informatiku održan je u Budimpešti, Mađarska, od 25. do 29. kolovoza 2002.

Europska federacija za medicinsku informatiku (EFMI) redovito organizira kongrese posvećene medicinskoj informatiki, još od svog osnutka 1976. godine. Kongresi se održavaju u zemljama članicama EFMI-a (<http://www.efmi.org/>). U EFMI je danas učlanjeno 27 udruga medicinskih informatičara iz 27 europskih zemalja. Među njima je i Hrvatsko društvo za medicinsku informatiku (HDMI) (<http://www.snz.hr/wnew/csmi.html>).

Kongres MIE 2002 okupio je oko 800 sudionika. U Znanstvenom programskom odboru kongresa nalazio se i hrvatski predstavnik (J.Kern). Kongres je započeo pretkongresnim događanjima, tutorialima, koji su bili organizirani da pokriju niz interesantnih tema (Sigurnost u distribuiranim zdravstvenim informacijskim sustavima, Programi-

ranje dinamičkih web stranica, Prijelaz s papirnatog na elektronički medicinski zapis, Elektroničke poruke kao izazov, Informatika u sestinstvu, Socio-tehnički pristup dizajnu, implementaciji i evaluaciji zdravstvenih informacijskih sustava, Kako razvijati projekte informacijskih sustava u zdravstvu koji obiluju informacijama, Od dizajna do evaluacije, Univerzalni alati za pristup podacima i znanju u okviru e-zdravlja, Informatizacija opće prakse).

Otvaranje kongresa je počelo u nedjelju 25. kolovoza poslije podne pozdravnim govorima, zatim je uslijedila komemoracija za nedavno preminulog bivšeg predsjednika EFMI-a i osnivača HON-a (HON znak nosi i web našeg Medicinskog fakulteta) profesora Jeana Raoula Scherrera. Profesor Jan van Bommel, donedavni predsjednik Međunarodne asocijacije za medicinsku informatiku (IMIA), sadašnji rektor Sveučilišta Erasmus (Nizozemska), i poznato ime u svijetu medicinske infor-

matike, održao je pozvano predavanje u kojem je dao pregled zdravstvenih informacijskih sustava, njihovog razvoja i smjera razvitka, naglašavajući pritom ulogu profesora Scherrera koji je svojim entuzijazmom i bezgraničnom energijom dao veliki doprinos tome.

Članovi HDMI-a redovito sudjeluju s radovima na kongresima medicinske informatike. Ove godine naši su članovi samostalno ili u suradnji sa znanstvenicima iz drugih zemalja prezentirali 7 radova.

Josipa Kern

Četvrti međunarodni tečaj «Safety Promotion Research» (Znanstveno istraživanje na području promocije sigurnosti) održan je od 17.-28.rujna 2001. godine u Karolinska Institutet, Department of Public Health Sciences u Stockholm-u, Švedska. Bilo je 25 pristupnika koji rade na znanstvenim istraživanjima (izrada doktorata, voditelji ili suradnici na projektima) o prevenciji nesreća. Zanimanja su nam bila vrlo različita: liječnici, stomatolozi, ekonomisti, psiholozi, sociolozi, menadžeri, a po znanstvenom stupnju od PhD.studenata do izvanrednih profesora. Došli smo iz raznih zemalja širom svijeta: Indija, Bangladeš, Kina, Singapur, Korea, Libanon, Iran, Izrael, Australija, Nigerija, Kenija, USA, Poljska, Hrvatska, Makedonija, Finska, Norveška i Švedska. Slušali smo predavanja švedskih znanstvenika, a najvažnije teme su bile: Uzroci nesreća, njihova prevencija i promocija sigurnosti – definicije i analitički pristup;

Evaluacija – pristup, modeli i metode za evaluaciju promocije sigurnosti; Ozljede kao javno-zdravstveni problem i registar (surveillance) za ozlijeđene; Nasilje-analiza i prevencija; Strategije intervencija za promociju sigurnosti; Socijalne razlike kao rizici za ozljeđivanje; Ekonomski aspekti prevencije nesreća i promocije sigurnosti; Etička pitanja u vezi sa promocijom sigurnosti. U poslijepodnevним terminima svaki član naše grupe imao je svoje izlaganje iz tog područja. Nakon predavanja i naših izlaganja bila je diskusija, a na poklon smo dobili knjigu i materijale sa svim tim temama. Po grupama smo rješavali zadatke iz problematike organizacije prevencije nesreća na određenom području. Preko vikenda razgledavali smo kulturne znamenitosti Stockholma.

Ariana Vorko-Jović

2nd Croatian-Austrian-Slovenian-Hungarian gastroenterology meeting

Dubrovnik, 28. – 29. 6. 2002.

U Dubrovniku su 28. i 29. lipnja 2002. godine održani 2nd Croatian-Austrian-Slovenian-Hungarian Gastroenterology Meeting "How to manage common GI-disorders in the 21st century?" i EASL Postgraduate Course "Management of cirrhosis of the liver". Skup je održan pod pokroviteljstvom Ministra zdravstva mr. sc. Andra Vlahušića, a u organizaciji Hrvatskog gastroenterološkog društva u suradnji s Austrijskim, Slovenskim i Mađarskim gastroenterološkim društvom te Europskim udruženjem za bolesti jetre (EASL). Nakon Prvog slovensko-austrijsko-hrvatskog gastroenterološkog sastanka, koji je održan prije dvije godine u Sloveniji, ove je godina Hrvatska bila domaćin skupa kojem je prisustvovalo preko 300 sudionika iz Hrvatske, Austrije, Slovenije, Mađarske, Njemačke, Francuske, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Srbije, Albanije, te drugih europskih zemalja. Među predavačima bila su, uz domaće, i 24 vrhunska stručnjaka iz inozemstva. Važnost je ovog skupa upravo u razvijanju suradnje s međunarodnim udruženjima i društvima, te njihovim istaknutim članovima, čime se hrvatska gastroenterologija ravnopravno uključuje u svjetske medicinske tokove i primjenu novih dostignuća na području dijagnostike i terapije u gastroenterologiji i hepatologiji.

Izlaganje prof. dr. Marka Duvnjaka

U radnom dijelu sastanka sudionici su upoznati s novostima u dijagnostici i terapiji bolesti jednjaka, upalnih i funkcionalnih bolesti crijeva, endoskopskom liječenju bolesti bilijarnog stabla i pankreasa, te novostima u terapiji kolorektalnog i karcinoma gušterače. U nastavku je održan niz izuzetno zanimljivih sekcija u obliku Ručka s profesorom,

gdje su sudionici skupa imali priliku u malim skupinama izravno raspravljati s najuglednijih europskim stručnjacima i postavljati im pitanja o problemima važnim za svakodnevnu kliničku praksu, kao što su zbrinjavanje krvarenja iz gornjeg dijela probavnog sustava; obrada kroničnih proljeva, infekcija probavnog sustava, celijakije; mukozektomija, intestinalni limfomi ili metaboličke bolesti kostiju kod gastroenteroloških bolesnika. Drugi dan bio je posvećen liječenju ciroze jetre, gdje su vrhunski europski hepatolozi govorili o "specifičnim" terapijama ciroze, kao što su antivirusna terapija u cirozi uzrokovanoj virusnim hepatitisima, liječenje kolestatskih i nasljednih bolesti jetre te antifibrotičko liječenje. U nastavku tečaja govorilo se o liječenju portalne hipertenzije i njezinih komplikacija, kao što su ascites, hepatička encefalopatija, bakterijske infekcije, hepatocelularni karcinom, te zbrinjavanju krvarenja iz varikoziteta jednjaka i transjugularnom intrahepatičkom portosistemnom shuntu (TIPS). Tijekom skupa prezentirani su i radovi sudionika iz više zemalja, što je sve zajedno doprinijelo razmjeni iskustava između kolega iz različitih zemalja, te time i velikom uspjehu skupa, na korist i zadovoljstvo svih sudionika i organizatora.

Marko Duvnjak i Branko Troskot

Dr. sc. Vesna Čolić-Cvrlje tijekom izlaganja na tečaju u Dubrovniku

Poslijediplomski tečaj u organizaciji European Assotiation for the Study of The Liver

Dubrovnik, lipanj 2002

U lipnju 2002. godine održan je u Dubrovniku poslijediplomski tečaj u organizaciji EASL-a (European Assotiation for the Study of The Liver) na kojem su vrhunski Europski stručnjaci te kolege iz zemalja tranzicije govorili o dostignućima iz područja bolesti jetre. Bila sam aktivni sudionik okruglog stola o transplantaciji jetre na kojem sam iznijela rezultate transplantacije jetre u hrvatskim centrima KB "Merkur" i KBC Rebro te perspektive i razvoj transplantacije jetre u nas. Voditelj je bio jedan od najpoznatijih hepatologa u svijetu prof. dr. Ferenci iz Beča, prof. dr. S. Marković iz Ljubljane.

Vesna Čolić-Cvrlje

Echocardiography at the Turn of Millennium

Zagreb, 23. – 24. 6. 2001

U Zagrebu je u hotelu Sheraton, od 23. i 24. lipnja 2001. godine, održan međunarodni znanstveni skup «INTERNATIONAL SYMPOSIUM – ECHOCARDIOGRAPHY AT THE TURN OF MILLENNIUM», u organizaciji Zavoda za bolest srca i krvnih žila Kliničke bolnice Dubrava i Hrvatskog kardiološkog društva, a pod visokim pokroviteljstvom Akademije medicinskih znanosti Hrvatske. Voditelji simpozija bili su prof. dr. sc. Mijo Bergovec i prim. dr. sc. Josip Vincelj. Prisutnih je bilo 90 slušača iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Gosti predavači bili su prof. dr. Navin C. Nanda i dr. Daniel A. N. Mascarenhas iz SAD, doc.dr. Gabriel Kamensky iz Slovačke, prof. dr. Vera Spirovska iz Makedonije, dr. Nadja Ružić Medvešček iz Slovenije, dr. Robert Maier iz Austrije, dr. Laura Dalla Vecchia iz Italije i dr. Muharem Merlić iz Bosne i Hercegovine, od kojih su neki poznati svjetski stručnjaci iz ehokardiografije. Osim predavača iz inozemstva sudjelovalo je i 14 eminentnih stručnjaka iz ehokardiografije iz KBC Rebro, KB sestara milosrdnica i KB Dubrava.

Predavanjima su obuhvaćene glavne teme o dvodimenzijskoj i trodimenzijskoj ehokardiografiji, dopler ehokardiografiji, stres ehokardiografiji, kontrastnoj i transezofagusnoj ehokardiografiji. Osim predavanja bilo je i šest

prikaza zanimljivih i neuobičajenih kliničkih slučajeva.

Na kraju simpozija održan je okrugli stol o trodimenzijskoj, stres i transezofagusnoj ehokardiografiji. Akademik prof. Ivo Čikeš, doc. dr. Gabriel Kamensky, dr. Laura Dalla Vecchia i prim. dr. sc. Josip Vincelj iznijeli su o sadašnje stanje i buduće perspektive u razvoju ovih dijagnostičkih metoda.

Međunarodni simpozij pokazao je veliki interes kardiologa, internista, pedijatar i anesteziologa te važnost takvog skupa kao izvora informacija za navedene struke.

Simpozij će ostati zapažen po posjećenosti, inozemnim gostima iz 7 zemalja, te zanimljivim predavanjima u okviru glavnih tema koja su dala kratak pregled sadašnjeg stanja moderne ehokardiografije kao i pogled u budućnost, koja još puno obećava u razvoju ove neinvazivne dijagnostičke metode.

Mijo Bergovec i Josip Vincelj

Kongres Hrvatskog društva za nuklearnu medicinu

Opatija, 12. – 15. 5. 2002.

IV. međunarodni kongres Hrvatskog društva za nuklearnu medicinu održan od 12-15. svibnja 2002. u Opatiji na kojemu su bila 46 usmena priopćenja, 40 radova bili su poster, i 22 pozvana predavanja eminentnih stručnjaka iz Europe i Amerike. Teme prezentiranih radova bile su pregled današnje nuklearne medicine u svijetu. Ukupno smo imali 197 učesnika od čega je bilo 40% iz inozemstva. Izvješće o Kongresu i odabrani sažeci tiskani su u Nuklearmedizin Vol. 41:61-119, April 2002.

Adriatic Society of Pathology

Brijuni, 28. – 30. 6. 2002.

Prije 17 godina osnovano je "Jadransko društvo patologa" odnosno u originalu "Adriatic Society of Pathology". Svrhom i glavnim ciljem toga udruženja postavljeno je međunarodno druženje patologa i to prvenstveno mladih stručnjaka, pri kojem bi se izmjenjivala nova saznanja i iskustva ali i sklapali novi kontakti i prijateljstva. Glavne zemlje sudionici su zemlje Jadransko-Alpskog područja: Austrija, Slovenija, Italija i Hrvatska, no svatko tko želi sudjelovati je dobrodošao ukoliko njegov/njezin rad bude ocijenjen vrijednim za prikaz od strane Znanstvenog odbora. Princip rada je slijedeći: sastanak se svake godine održava u drugom mjestu, ali uvijek na jadranskoj obali a organizator je svaki puta druga od gore nabrojanih zemalja. Kada bude red na Austriju, oni izabiru mjesto za održavanje koje može biti u Italiji, Sloveniji ili Hrvatskoj ali preuzimaju na sebe brigu oko organizacije. Vrijeme sastanka uvijek je posljednji vikend u lipnju a teme sastanka određuju se dogovorno za slijedeću godinu. S obzirom na međunarodni karakter skupa dogovoreno je da službeni jezik sastanka bude engleski. Budući da je sastanak namijenjen prvenstveno mladim stručnjacima: specijalizantima i mladim specijalistima, dogovoreno je da se kotizacija ne plaća.

Ove godine održan je 17. Međunarodni sastanak "Adriatic Society of Pathology" i to od 28. do 30. lipnja, na Brijunima. Organizator je bilo Hrvatsko društvo za patologiju i sudsku medicinu HLZ-a, te Katedre za patologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Rijeci. Glavne teme sastanka bile su:

I profesori obavljaju visokointelektualne poslove u organizaciji kongresa

patologija kosti i mekih tkiva, perinatalna i dječja patologija te novije metode u patologiji. Pozvani su predavači bili Prof. dr. Franco Bertoni (Bologna), prof. dr. Rastko Golouh (Ljubljana), doc. dr. Marina Kos (Zagreb) i prof. dr. Sven Seiwert (Zagreb). Također je održano 41 slobodno priopćenje. Broj sudionika iznosio je oko 130, od čega je četrdesetak sudionika bilo iz Hrvatske. Njima je odlukom Hrvatske liječničke komore dodijeljena potvrđnica kojom je skup vrednovan s 8 bodova za slušaće i 12 bodova za predavače. Od zaposlenika našeg Fakulteta na skupu su bili nazočni: prof. dr. Stanko Jukić (predsjednik Organizacijskog odbora), doc. dr. Marina Kos (tajnica Organizacijskog

odbora), prof. dr. Sven Seiwert, prof. dr. Spomenka Manojlović, prof. dr. Marija Dominis, doc. dr. Damir Babić, prof. dr. Jasminka Jakić Razumović, te dr. Lovorka Batelja (znanstveni novak). Na skupu su sudjelovali i kolege srodnih i drugih struka, primjerice citolozi, ginekolozi, klinički farmakolozi pa čak i jedan profesor otorinolaringologij e.

Osim znanstvenog aspekta skupa, naglašen je bio i neslužbeni dio jer su u pauzama kao i za vrijeme održavanje teme koja nije bila zanimljiva za pojedine sudionike, mogli uživati u prirodnim ljepotama Brijuna, na kojima većina nisu nikada prije bili. Službena večera, na čijem su jelovniku bili isključivo istarski specijaliteti, također je dobila najviše ocjene.

Godine 2001. sastanak "Adriatic Society of Pathology" održan je u Riminiju a na njemu su od zaposlenika našeg Fakulteta sudjelovali prof. dr. Stanko Jukić (pozvani predavač) i doc. dr. Damir Babić. Za slijedeću, 2003. godinu dogovoren je sastanak u Chioggi.

Što se sudjelovanja na međunarodnim skupovima i sastancima od naših su djelatnika prof. dr. Stanko Jukić i doc. dr. Damir Babić aktivno sudjelovali na XI International congress s temom "Cervical Pathology and Colposcopy" a koji je održan u Barceloni od 9. do 13. lipnja 2002.

Marina Kos

Tijekom 4th Danubius Conference on Maxillofacial and Oral Surgery koji je održan u Rovinju, 25.-27. travnja 2002. Organiziran je zajednički izlet brodom u Limski fjord, koji je oduševio i učesnike i predavače Kongresa. Na slici prof. dr. M. Virag (u sredini) s prof. dr. B. Gatteringerom, predstojnikom Klinike za maksilofacijalnu i oralnu kirurgiju iz Linza i prof. dr. Osmanom Seifijom, direktorom Kliničke bolnice u Prištini, tijekom vožnje na brodu.

Konferencija "Zdravstveno osiguranje u tranziciji"

Zagreb, 26. – 28. 9. 2002.

Škola narodnog zdravlja "Andrija Štampar" u suradnji s London School of Economics, London School of Hygiene and Tropical Medicine i European Observatory on Health Care Systems organizirala je od 26.-28. rujna 2002. godine u hotelu Opera u Zagrebu 5. međunarodnu konferenciju "Zdravstveno osiguranje u tranziciji". Konferencija okupila je 508 sudionika iz 43 zemalje svijeta, te se po broju učesnika, sadržaju i predstavljenom programu svrstala u vodeće svjetske konferencije iz područja javnog zdravstva i zdravstvene ekonomike. Glavna tema ovogodišnje konferencije bila je Biotehnologija i javno zdravstvo: predviđanja, ciljevi i troškovi.

Ove godine ponuđen je sadržajni program, mnogo svjetski uglednih predavača i brojni novi moduli. Glavna tema ovogodišnje konferencije je **Biotehnologija i javno zdravstvo: predviđanja, ciljevi i troškovi**. Sadržaj konferencije podijeljen je u sedam tematskih cjelina:

- Zdravstveno osiguranje, osiguranje kvalitete i biotehnologije: Što bi se novcem od osiguranja trebalo kupiti?
- Granice biotehnologije
- Biotehnologija i radno mjesto: Etički korektno, ekonomski značajno
- Biotehnologija, bioetika i medicina
- Utjecaj medija i komunikacija u javnom zdravstvu i biotehnologiji
- Pisanje istraživačkog rada iz područja javnog zdravstva i biotehnologije
- Biotehnologija i bioetika u sestrinstvu
- Workshop: Hitna medicina

Modul **Zdravstveno osiguranje, osiguranje kvalitete i biotehnologije: Što bi se novcem od osiguranja trebalo kupiti?** usredotočilo se na važnost procjene biotehnoških utjecaja na zdravlje na način poboljšanja tehnološkog izbora u svrhu postizanja nacionalnih ciljeva. Da bismo doprinijeli ovom procesu moramo bolje i procedure procjenjivanja i informacije za zdravstveno osiguranje i zdravstvenu politiku onih koji donose odluke.

Modul **Granice biotehnologije** prikazalo je usku povezanost biotehnologije s medicinskom praksom i današnjim istraživanjima. Biotehnološka su postignuća postala dijelom svakidašnje medicinske prakse. Nova otkrića u dijagnostici i terapeutici od ključne su važnosti za biomedicinska istraživanja. Ovaj modul je dao pregled glavnih tema i najnovijih postignuća na ovom području

Rasprava unutar jedne od radnih skupina

Modulom **Biotehnologija i radno mjesto: Etički korektno, ekonomski značajno** postiglo se pokazati veliki značaj prepoznavanja novih tehnologija i obrazaca rada, te usredotočiti na značaj i poboljšanje zdravstvenog statusa radne populacije. U modulu se također pokazao ekonomski utjecaj profesionalnih povreda i bolesti, kao i djelotvornost rane zdravstvene profesionalne prevencije.

Modul **Biotehnologija, bioetika i medicina** približila se spoznaji kako s razvojem biotehnologije koja postaje važan segment medicine kako u istraživanju tako i u praksi, javljaju se i nove etičke dileme. Ove probleme možemo svrstati u tri grupe: etičke dvojbe povezane s uporabom biotehnologije u svakidašnjem kliničkom istraživanju i liječenju, etički problemi vezani uz laboratorijske biotehnoške eksperimente i etička pitanja u raspodjeli resursa zdravstvene skrbi u najnovijim medicinskim tehnologijama i biotehnologijama.

Modul **Utjecaj medija i komunikacija u javnom zdravstvu i biotehnologiji** usredotočio se na dva aspekta medija i komunikacije o zdravstvu i biotehnologiji: oblikovanjem i utjecanjem javnog mnijenja o javnom zdravstvu i biotehnoškim dostignućima, te predstavljanje znanstvenih istraživanja u medijima. Također se prikazao način javnog predstavljanja znanstvenih dostignuća u Europi od strane vodećih stručnjaka za područje odnosa s javnošću specijaliziranih za područje zdravstva i znanosti.

Modul **Pisanje istraživačkog rada iz područja javnog zdravstva i biotehnologije** usredotočio se na uvježbavanje vještina prikupljanja, analiziranja i predstavljanja rezultata istraživanja. Odnosio se na mlade znanstvenike koji su tek započeli svoju akademsku karijeru – populaciju s najvećim potrebama za educiranjem u komunikacijskim vještinama, uključujući pisanje znanstvenog izvještaja. Poseban naglasak bit će stavljen na istraživanje u javnom zdravstvu i biotehnologiji.

Modul **Biotehnologija i bioetika u sestrinstvu** bavila se prvenstveno područjem bioetike u sestrinstvu. Etika medicinskih sestara je mlada grana medicinske etike, odnosno bioetike, a težište joj je na metodama etičkih odluka i na sestrinskoj praksi, u kojoj se zdravstvena njega shvaća kao sučelavanje s kompleksnim etičkim pitanjima. U središtu sestrinstva je čovjek, shvaćen kao cjelovito, a ne parcijalno biće, odnosno čovjek je svrha, cilj i predmet sestrinstva. Etičke dileme su svakodnevna pojava u radu medicinskih sestara u Hrvatskoj, no nesamostalnost profesije ne omogućava sestrama donošenje odluka koje spadaju u njihov djelokrug rada.

Ove godine u sklopu konferencije je održan i **workshop Hitne medicine**, koji je okupio radne grupe Ministarstva zdravstva koji rade na projektu «Reforme sustava hitne medicinske pomoći»

Na internet stranicama www.dub-conference.org mogu se naći sve potrebne informacije o ovogodišnjoj konferenciji, kao i prijašnjim konferencijama.

Marta Čivljak

PROGRAM SKUPA

Petak (08.03.2002.) HIIM, Šalata 12:
Brain Briefing «Sve što ste željeli znati o mozgu» - tiskovna konferencija za novinare i ostale zainteresirane.

Ponedjeljak (11.03.2002.):
MF Zagreb: Panel rasprava «Istraživanje bolesti mozga – nacionalni prioritet»
Studentski katolički centar PALMA Vjeronauk za studente i radničku mladež – predavanje «Tajne ljudskog mozga» (doc. dr. sc. Miloš Judaš).

Utorak (12.03.2002.):
Psihijatrijska bolnica Vrapče: Predavanje «Neurotoksičnost droga» (prof. dr. sc. Zdravko Lacković).
MF Zagreb: Predavanje «Novije mogućnosti praćenja razvitka fetalnog mozga trodimenzionalnim ultrazvukom» (prof. dr. sc. Asim Kurjak).
Europski dom, Jurišićeva 1/I: Predavanje «Moždani udar – ubojica broj jedan u Republici Hrvatskoj» (prof. dr. sc. Vida Demarin).

Srijeda (13.03.2002.):
Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Okrugli stol «Ljudski mozak: temelj i sudbina društva»
HIIM: Posjeti učenika osnovnih i srednjih škola Hrvatskom institutu za istraživanje mozga MF Zagreb: Predavanje «Neuromagnetic tools in psychiatry – from basic research to treatment trials» (dr. Jari Karhu, Finland)
Društvo sveučilišnih nastavnika: Predavanje «Rani razvoj mozga» (doc. dr. sc. M. Judaš) za članove Hrvatskog logopedskog društva.

Četvrtak (14.03.2002.):
HIIM: Posjeti učenika Nadbiskupske klasične gimnazije i studenata Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta
MF Zagreb: Okrugli stol «Droga i mozak»

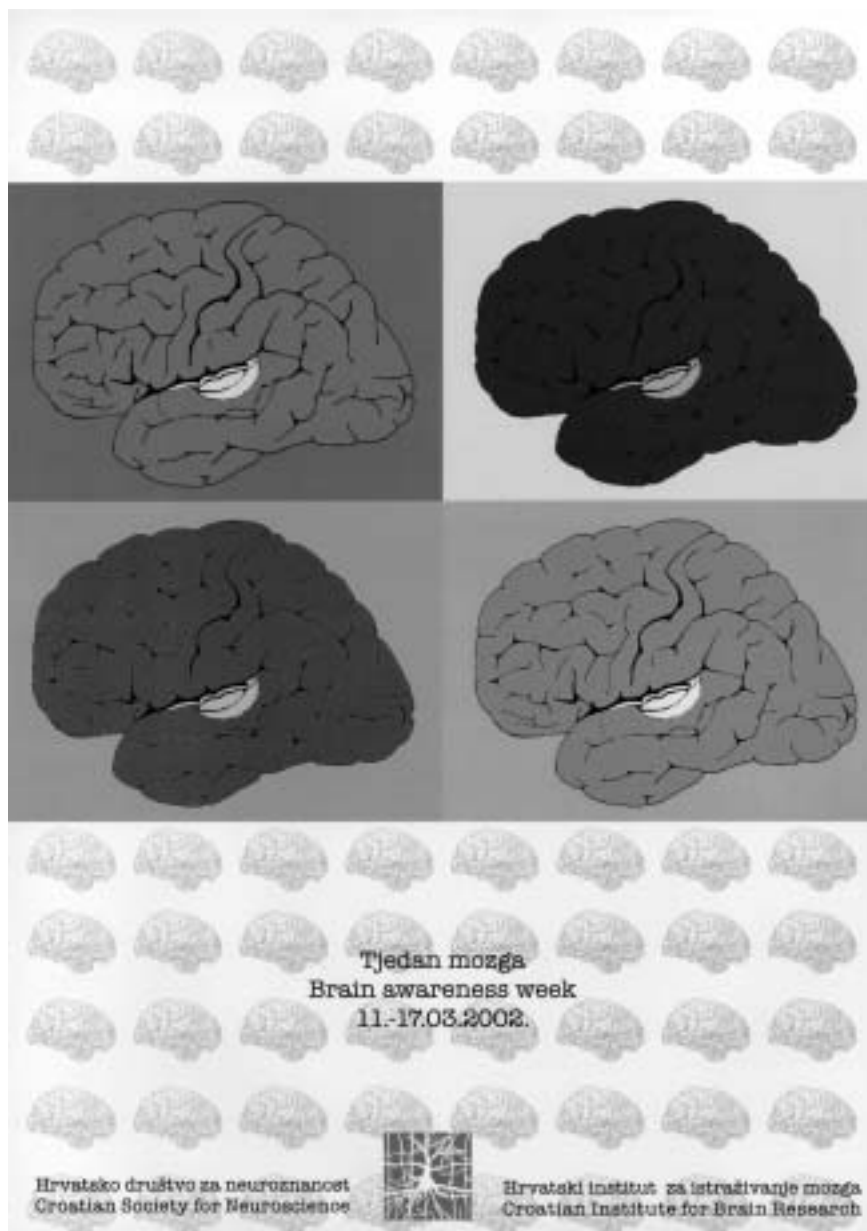
Petak (15.03.2002.):
Posjet Hrvatskom saboru
HIIM, MF Zagreb: Posjeti studenata Visoke zdravstvene škole Hrvatskom institutu za istraživanje mozga.

PRVI PUTA TJEDAN MOZGA U HRVATSKOJ

U Hrvatskoj je u tjednu od 11. do 17. ožujka 2002. po prvi puta organiziran Tjedan mozga po uzoru na Brain Awareness Week kojega diljem svijeta organiziraju Dana Alliance for Brain Initiatives (www.dana.org) i Dana Alliance/Europe (www.edab.org). Pokretači inicijative u Hrvatskoj su Hrvatski institut za istraživanje mozga (www.hiim.hr, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) i Hrvatsko društvo za neuroznanost (<http://csfn.hiim.hr>), a u organizaciju su uključene i druge znanstvene i akademske ustanove, udruge, škole i bolnice diljem Hrvatske. Tijekom Tjedna moz-

ga, širokoj javnosti prikazano je značenje istraživanja mozga te liječenja i prevencije neuroloških i duševnih bolesti i poremećaja, koji ostavljaju dubok trag u našem društvu i životima pojedinaца. Građanima je postalo jasnije kako napretkom u znanosti možemo pobijediti bolest i smrt, a razumijevanjem uzroka te pravovremenim otkrivanjem uz bolju prevenciju i liječenje neuroloških i duševnih bolesti i poremećaja možemo olakšati, promijeniti i spasiti mnoge živote.

Aktivnosti tijekom Tjedna mozga bile su brojne i raznovrsne – od javnih pre-

davanja, panel rasprava i okruglih stolova, do posjeta učenika osnovnih i srednjih škola znanstvenim i kliničkim ustanovama te posjeta delegacija neuroznanstvenika i liječnika Hrvatskom saboru i političkim predstavnicima lokalnih zajednica. Zbivanja su popraćena brojnim kraćim ili duljim osvrtima, intervjuima, nastupima i komentarima u dnevnom i tjednom tisku, na radio postajama te na Hrvatskoj televiziji. Može se reći da su i odaziv medija i iskazano zanimanje javnosti za istraživanja mozga nadmašili očekivanja organizatora, što nas potiče i ohrabruje da iduće godine pripremimo još uspješniji i sadržajima mnogo bogatiji Tjedan mozga.

Aktivnosti u Splitu, Osijeku, Rijeci te nekim ustanovama u Zagrebu opisane su u zasebnim izvješćima na web-stranicama www.hiim.hr. Ovdje je prikazan program zbivanja u Hrvatskom institutu za istraživanje mozga te na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Tjedan mozga, sa sličnim manifestacijama kao u Zagrebu, organiziran je i u Rijeci, Splitu i Osijeku.

POSJET HRVATSKOM SABORU

U petak 15. ožujka, delegacija neuroznanstvenika i liječnika posjetila je Hrvatski sabor i u jednosatnom razgovoru s čelnicima i predstavnicima Sabora ukazala na značenje istraživanja mozga i neuroznanosti te javnozdravstvene i edukacijske oblike normalnog i poremećenog razvitka građe i funkcije mozga i socijalno-ekonomski značaj neuroloških i duševnih bolesti.

Domaćini u Hrvatskom saboru bili su: akademik Vlatko Pavletić (potpredsjednik Hrvatskog sabora), prof. dr. sc. Zdravko Tomac (potpredsjednik Hrvatskog sabora), prof. dr. sc. Ante Simonić (predsjednik saborskog Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu) i gospođa Snježana Biga-Friganović (predsjednica saborskog Odbora za rad, socijalnu politiku i zdravstvo).

U delegaciji neuroznanstvenika i liječnika bili su: prof. dr. sc. Ivica Kostović (direktor HIIM-a i potpredsjednik Hrvatskog sabora), prof. dr. sc. Marin Bulat (predsjednik Hrvatskog društva za neuroznanost), doc. dr. sc. Miloš Judaš (tajnik Hrvatskog društva za neuroznanost), prof. dr. sc. Boris Labar (dekan MF u Zagrebu), prof. dr. sc. Marko Pečina (prodekan za znanost MF u Zagrebu), prof. dr. sc. Mladen Boban (dekan MF u Splitu), prof. dr. sc. Anton Tucak (dekan MF u Osijeku), prof. dr. sc. Vera Folnegović-Šmalc (psihijatar), prof. dr. sc. Vlatka Mejaški-Bošnjak (pedijatar-neurolog) i prof. dr. sc. Marta Ljubešić (logoped).

Članovi Hrvatskog društva za neuroznanost i HIIM-a bili su vrlo aktivni i uspješni u kontaktima s predstavnicima javnih glasila i medija, pa su događanja u sklopu Tjedna mozga popratile brojne hrvatske medijske kuće - HTV, OTV,

Hrvatski katolički radio, Hrvatski radio (Radio Sljeme, III. program), Večernji list, Jutarnji list, Vjesnik, Slobodna Dalmacija, tjednik Fokus.

Miloš Judaš

Central European Oncology Congress

Opatija, 19. – 22. 6. 2002.

Od 19. do 22. lipnja u Opatiji je održan treći Central European Oncology Congress (CEOC), i ovoga puta pod pokroviteljstvom predsjednika Republike gosp. Stjepana Mesića. Glavni organizator, prof. dr. Branimir I. Šikić i četiri već stara dopredsjednika: prof. dr. Mirko Šamija (Hrvatska), prof. dr. Robert Pirker (Austrija), prof. dr. Tanja Žufer (Slovenija) i prof. dr. Umberto Tirelli (Italija) ovaj su put dobili su novog dopredsjednika u profesoru Jaceku Jassemu iz Poljske. Tako je uz Hrvatsku, Austriju, Sloveniju i Italiju suorganizatorom postala i Poljska. Predavači su bili vodeći onkolozi iz SAD-a i Europe, a njima uz bok i četvorica iz Hrvatske. Valja istaknuti nezaobilazna imena svjetske onkologije, poput Lawrencea Einhornia iz SAD-a i Iana Tannoca iz Kanade.

Teme ovogodišnjeg CEOC-a bile su: Principi u onkologiji, Rak prostate, Rak pluća, Rak grkljana, Limfomi, Rak vrata maternice, Rak dojke, Novosti u terapiji

Uz redovit program ove su godine u sklopu Kongresa održana i četiri satelitska simpozija te jedno dodatno predavanje u organizaciji farmaceutskih tvrtki Schering AG, Eli Lilly, Janssen-Cilag, Novartis i PharmaSwiss SA.

Na ovom važnom skupu koji se po treći put održao u Hrvatskoj, bilo je tristotinjak sudionika. Prvi CEOC "Advances in Cancer Detection and Treatment", održan je u lipnju 1998. pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike dr. Franje Tuđmana. To što se taj prestižni kongres održava u našoj domovini, najveća je, može se reći isključiva zasluga

S lijeva nadesno Lawrence Einhorn, Jaceku Jassemu, Branko Zakatnik, Robert Pirker, Mirko Šamija

prof. dr. Branimira Ivana Šikića, uglednog znanstvenika i profesora Medicinskog fakulteta i direktora respektabilnog laboratorija u Stanfordu, Kalifornija, SAD.

Već su počele pripreme za četvrti CEOC, koji će se održati u lipnju 2004. godine.

Antonio Janušić

10. podunavski simpozij iz otorinolaringologije

Cavtat/Dubrovnik 16. – 19. 10. 2002.

Od 16. do 19. listopada 2002. u Cavtatu i Dubrovniku održan je 10. Podunavski simpozij iz otorinolaringologije. Organizator kongresa bila je Klinika za bolesti uha, nosa i grla i kirurgiju glave i vrata Medicinskog fakulteta u Zagebu - Šalata, a predsjednik kongresa bio je prof. dr. Nikola Šprem. U organizaciji su sudjelovali, osim liječnika s ORL Klinike

Predsjednik kongresa prof. dr. Nikola Šprem otvara skup

sa Šalate i kolege iz KB Firule iz Splita. Kongres se održavao pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti i tehnologije RH te Ministarstva zdravstva RH.

Iako se Podunavski kongres održava svake četiri godine u nekoj od srednjeeuropskih zemalja, sudeći prema odzivu na ovogodišnjem skupu u Cavtatu on je već odavno prerastao svoje ime i

proširio se na sudionike iz gotovo čitavog svijeta. Znanstveni komitet ovogodišnjeg kongresa brojao je 41 profesora ORL iz Europe i SAD, ali i drugih zemalja (među njima i T. J. McDonald, predstojnik otorinolaringologije na Mayo Clinic, Rochester USA i predsjednik Mayo fondacije; J. J. Grote, predsjednik IFOS – svjetske udruge nacionalnih ORL društava i D. Passali, predsjednik EUFOS - europske udruge nacionalnih ORL društava). Na kongresu je sudjelovalo preko 350 sudionika iz 34 zemlje svijeta, sa svih kontinenata (osim Južne Amerike). Održano je preko 200 predavanja te 10 okruglih stolova koji su pokrili većinu glavnih područja otorinolaringologije. Dio prezentacija je održan kao posterski prikaz, njih 30, a ostala predavanja su usmeno prikazana u sklopu slobodnih tema iz ORL.

U sklopu Kongresa, u Dubrovačkoj bolnici, održana je i prva radionica (*workshop*) u Hrvatskoj u kojoj su vršene praktične vježbe iz ugradnje umjetne pužnice (*temporal bone lab*). Zgodno je napomenuti da je u okviru vježbi prikazana i nova metoda ugradnje umjetne pužnice koju smo prije dvije godine razvili na našoj klinici. Među polaznicima tečaja bili su i brojni eminentni profesori koji su željeli isprobati novi pristup ugradnje.

U sklopu kongresa održano je i nekoliko sastanaka u okviru IFOS, kao i sastanak predstavnika ORL udruga zemalja srednje i istočne Evrope, na kojem je dogovoren nastavak suradnje pojedinih klinika (prema ideji J.J. Grotea o suradnji i pomoći ORL klinika zemalja za-

Predsjednik svjetske ORL federacije pozdravlja sudionike kongresa

padne Europe onima u tranzicijskim zemljama).

Važno je, na kraju, spomenuti i bogati kulturni i turistički program koji se održavao u Dubrovniku i okolici tijekom kongresa, od službenih večera, razgledavanja znamenitosti i organiziranih izleta do najobičnijeg kupanja u moru ispred hotela u Cavtatu, a koji su polaznici obilato koristili.

Bio je to dosad najveći podunavski simpozij, s najvećim brojem sudionika i predavanja, a sudeći po općem dojmu i jedan od najugodnijih, ne ponajmanje zbog prirodnih ljepota Cavtata i Dubrovnika te ugodnog ranojesenskog ugođaja s temperaturom mora od 22°C.

Krsto Dawidowsky

RADOSNE BOŽIĆNE BLAGDANE TE SRETNU I USPJEŠNU NOVU, 2003. GODINU
 ŽELIMO SVIM DJELATNICIMA I UMIROVLJENICIMA FAKULTETA I NJIHOVIM OBITELJIMA,
 POSEBICE NAŠIM VRLIM PISCIMA I SURADNICIMA ŽELIMO TRAJNO NADAHNUĆE
 KAKO BI I DALJE POMAGALI PRI STVARANJU SVIMA NAMA DRAGOG ČASOPISA.

UREDNIŠTVO

EMBO Practical Course "Anatomy and Embryology of the Mouse"

Zagreb, 15. – 22. 9. 2002.

U Hrvatskom Institutu za istraživanje mozga održana je od 15. do 22. rujna radionica «EMBO Practical Course - Anatomy and Embryology of the Mouse», u zajedničkoj organizaciji Europske udruge za molekularnu biologiju (European Molecular Biology Association, EMBO) i Medicinskog Fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Rijeci. Ovo je prva EMBO radionica održana na Medicinskom Fakultetu u Zagrebu.

EMBO je ugledna međunarodna udruga, osnovana 1964. godine, s ciljem promicanja molekularne biologije i srodnih znanstvenih grana na području Europe. Od različitih aktivnosti EMBO-a treba istaknuti kontinuirano obrazovanje istraživača koji rade u području molekularne biologije i srodnim područjima. U tome su posebno važne praktične radionice čija je svrha da polaznici samostalnim radom nauče primjenjivati različite laboratorijske metode, ili steknu posebna znanja iz pojedinih specifičnih područja biologije. Godišnje se održi 20-ak takvih radionica, u različitim istraživačkim centrima u Europi, traju jedan do dva tjedna, a obično ih polazi 15-20 studenata završnih godina doktorskog studija ili mladih istraživača - doktora znanosti.

Cilj ove radionice bio je naučiti mlade molekularne biologe, koji u svojim istraživanjima stvaraju i koriste se transgeničnim miševima te žele dalje analizirati njihov fenotip, temelje mišje anatomije i embriologije. Medicinski fakultet u Zagrebu odabran je zbog poznate "Zagrebačke škole embriologije sisavaca", s preko 50 godina istraživanja i obrazovanja u tom području. Radionicu su organizirali prof. dr. sc. Ana Marušić i doc. dr. sc. Srećko Gajović s Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i prof. dr. sc. Stipan Jonjić s Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci.

Zanimanje studenata bilo je veliko, pa je između 50 prijavljenih kandidata za sudjelovanje u radionici odabrano 16 polaznika iz 14 različitih europskih zemalja. U radu je sudjelovalo i 11 pozvanih predavača iz Velike Britanije, Njemačke, Danske, Austrije, Italije, Portugala, SAD-a i Hrvatske. U organizaciji radionice, kao i u izvođenju praktičnog dijela nastave, sudjelovalo je tridesetak nastavnika i suradnika iz Zavoda za anatomiju, Zavoda za biologiju, Zavoda za fiziologiju, Zavoda za histologiju i

embriologiju, Zavoda za patologiju i Hrvatskog instituta za istraživanje mozga Medicinskog Fakulteta u Zagrebu, te iz Zavoda za histologiju i embriologiju Medicinskog Fakulteta u Rijeci.

Studenti su prvo upoznati s temeljima mišje anatomije, načinima pristupa različitim organima, uzimanju i pripremi uzoraka za različite vrste analize i pojedinim tehnikama za analizu fenotipa, primjerice pripremom tkiva za histološku analizu svjetlosnom i elektronskom mikroskopijom, te protočnom citometrijom. Ostatak radionice bio je posvećen razvoju mišjega zametka. Tijekom toga dijela studenti su naučili temelje morfologije mišjega zametka, način izolacije i razlikovanje pojedinih razvojnih stadija mišjega zametka, kao i

metode prikaza morfologije zametka. Usto su studenti u praktičnom dijelu imali prigodu vježbati brojne metode manipulacije zametkom, poput metode kulture organa i rekombinacije tkiva, te izolacije blastociste i prijenosa zametka. Također su bili upoznati s različitim bazama podataka o genomu i ekspresiji gena u miša (Mouse Gene Expression Database, GXD; Mouse Genome Database, MGD; Mouse Sequence Database, MGS) i samostalno pretraživali navedene baze.

Usprkos opsežnom i napornom programu, polaznici su bili zadovoljni i predložili su da radionica postane tradicionalna i da se redovito održava u Zagrebu.

Nataša Kovačić

Poster naših nastavnica Višnje Milavac-Puretić (na slici), Jasne Lipozentić, Nele Šuštić i Nives Pečina-Šlaus: *Sepsis - an unusual event of Darier's disease*, dobio je **treću nagradu** na II. hrvatskom kongresu dermatovenerologa s međunarodnim sudjelovanjem u Opatiji 2002. godine.

EUROPEACE 2001

"Europeace 2001", Europski kongres o elektrostimulaciji i elektrofiziologiji srca, organizirala je Radna skupina za elektrostimulaciju i elektrofiziologiju srca europskog kardiološkog društva. Održan je u Copenhagenu od 24. do 27. lipnja 2001. godine.

Na Kongresu je prikazano 979 radova iz cijele Europe, Amerike, Brazila, Japana, Indije, Taiwana. Iz Hrvatske je prikazano 5 radova: prof. dr. Dubravko Petrač i suradnici (dr. Radić, dr. Vukasović i dr. Hamel) prikazali su rezultate praćenja bolesnika s nestabilnom ventrikulskom tahikardijom u Zavodu za kardiologiju Interne klinike KB "Sestre Milosrdnice", dr. sc. Goran Miličević s koautorima (dr. Lakušić, dr. Ištvanović, dr. Cerovec, dr. Majsec) izložio je rezultate praćenja varijabilnosti srčane frekvencije u bolesnika na rehabilitaciji u Krapinskim Toplicama nakon infarkta miokarda, odnosno nakon aortokoronarnog premoštenja. Dvadesetogodišnje iskustvo i rezultate u elektrostimulaciji djece prikazala je dr. sc. Martina Lovrić Benčić iz Klinike za bolesti srca i krvnih žila KBC Rebro. Rezultati su to suradnje pedijatra-kardiologa, kardiokirurga i kardiologa, jedinstvene u Hrvatskoj, a komparabilni rezultatima velikih svjetskih centara.

Dr. sc. Martina Lovrić Benčić ispred svojega postera

Tijekom Kongresa održani su brojni simpoziji o novim metodama u elektrostimulaciji srca, novim indikacijama, također su prikazane novosti u dijagnostici i liječenju aritmija, te donešene nove smjernice liječenja na europskom nivou.

Martina Lovrić Benčić

EUROPEAN SOCIETY OF CARDIOLOGY CONGRESS

Kongres Europskog udruženja kardiologa održan je u Berlinu do 31. kolovoza do 4. rujna 2002. godine na kojem je doc. Jadranka Šeparović Hanževački imala prezentaciju svoga rada "Assesment of circumferential-radial shear strain in normal and ischemic myocardium based on ultrasonic strain/strain rate imaging". Rad je od strane ocjenjivačkog odbora za svoje kvalitete izabran u skupinu od devet radova za prezentaciju u "Moderate Poster Session" kojom su predsjedali PA Kaufmann (Zurich, CH) i O Rimoldi (Milan, IT), te je i javno diskutiran.

Kongres Europskog udruženja kardiologa održava se jednom godišnje i predstavlja najveći i najvažniji skup iz područja kardiologije i znanosti u Evropi i širom svijeta a okuplja u prosjeku 18000 do 22000 sudionika. Glavni cilj kongresa je prikaz najnovijih znanstvenih spoznaja. Ove godine broj zaprimljenih sažetaka dosegao je 8000 od kojih je za prezentaciju ili poster prihvaćeno 2739. Prihvaćeni sažetci obuhvaćaju sva glavna područja kardiologije (aritmije i elektrostimulatore, infarkt miokarda i angina pectoris, funkcija mio-

Izlaganje doc. dr. Jadranka Šeparović Hanževački tijekom poster konferencije

karda i zatajivanje srca, intervencijska kardiologija). Važno je naglasiti da je na ovom kongresu odabir sažetaka za prezentaciju ili poster nije odraz postignute ocjene rada od ocjenjivačkog odbora. Oralne sekcije unaprijed su tematski određene od programskog odbora te se u njima prezentiraju radovi koji tematski odgovaraju dok su ostali poster, a među njima oni s najboljim ocjenama prezentirani su u sekcijama "Moderate Poster". Znanstveni program sastoji se od velikog broja različitih simpozija, rasprava kao i interaktivnih sekcija iz vizualnih metoda, intervencija i problema u praktičnoj kardiologiji (FOCUS Imaging and Intervention; FOCUS Cardiology Practice) organiziranih od Radnih Grupa Europskog udruženja kao i organizacijskog odbora, te 126 sekcija sa 826 oralnih prezentacija na osnovi zaprimljenih sažetaka. Iz Hrvatske je zaprimljeno 14 sažetaka, od toga samo 1 sažetak prezentiran kao Moderate poster.

Jadranka Šeparović Hanževački

16th Meeting of the International Association of Forensic Sciences

Montpellier, 2. – 7. 9. 2002.

U Montpellieru je od 2. do 7. rujna 2002. godine održan 16. sastanak međunarodne udruge sudskih znanosti pod predsjedavanjem prof. dr. Erica Baccina. Sastanku je prisustvovalo oko 1500 istraživača iz 66 zemalja svijeta koji svojim stručnim i znanstvenim radom sudjeluju u sudskim postupcima: sudskih medicinara, toksikologa, molekularnih biologa, forenzičnih antropologa, forenzičnih radiologa, forenzičnih psihijatarata, forenzičnih stomatologa, prometnih inženjera, te balističara.

Cilj samog skupa je i bio da se na jednom mjestu okupe svi stručnjaci iz raz-

ličitih znanstvenih područja koji svojom djelatnošću unaprijeđuju sudski postupak u kojem su učestalo rabi interdisciplinarni pristup, te se iznesu rezultati najnovijih istraživanja. Tome su doprinjele 343 usmena izlaganja i 334 poster. Tijekom sastanka održano je i 15 workshopova, 10 jutarnjih seminara, 4 predavanja u sklopu kontinuirane edukacije, brojna predavanja na plenarnim sekcijama, te dva okrugla stola.

Iz Hrvatske su sastanku nazočili doc. dr. Mladen Marcikić sa Medicinskog fakulteta u Osijeku s usmenim izlaganjem "Kombinirano ubojstvo-samoubojstvo

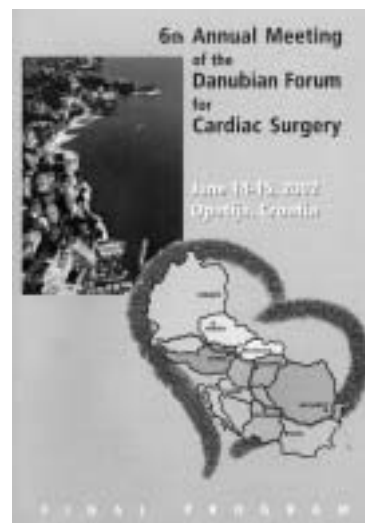
u Osječkoj županiji, Istočna Slavonija", doc. dr. Marija Definis Gojanović sa Medicinskog fakulteta u Splitu sa posterom "Utjecaj meteoroloških faktora na učestalost samoubojstava", te dr. sc. Vedrana Petrovečki sa Medicinskog fakulteta u Zagrebu sa posterom "Radio-loški utvrđene formule za izračunavanje zaživotne visine tijela u hrvatskoj populaciji". Sastanku su prisustvovali i djelatnici Ministarstva unutrašnjih poslova, Instituta kriminalističkih znanosti "Ivan Vučetić" V. Maštruko i B. Tavčar.

Vedrana Petrovečki

Priznanje kardiokirurgu profesoru Jeliću

Klinika za kardijalnu kirurgiju KBC Rebro bila je organizator 6. međunarodnog kongresa kardiokirurga podunavskih zemalja. Kongres je održan od 14. do 15. lipnja 2002. godine u Opatiji. Članovi Klinike za kardijalnu kirurgiju KBC Rebro sudjelovali su u radu Kongresa sa 6 referata.

Iznimno je priznanje iskazano prof. dr. Ivanu Jeliću, koji je na Kongresu izabran za predsjednika Udruženja kardiokirurga podunavskih zemalja za razdoblje 2003-2004. godine. Navedeno udruženje obuhvaća udruge kardiokirurga iz 12 europskih zemalja kroz koje protječe Dunav ili su tradicijski vezane uz to područje.

Godišnji sastanak stručnjaka za zaštitu kvalitete vode

U okviru redovnog međunarodnog monitoringa rijeka Mure i Drave u koji je uz

mađarski laboratorij uključen i laboratorij za vode Škole narodnog zdravlja "Andrija Štampar" godišnje se održavaju sastanci stručnjaka i sastanci Potkomisije za zaštitu kvalitete voda Stalne hrvatsko - mađarske komisije za vodnogospodarstvo. Sastanak stručnjaka je održan u Harkanju od 4. do 7. prosinca 2001. god., a sastanak Potkomisije u Labodu od 14. do 17. svibnja 2002. god. na kojem su sudjelovali uz stručnjake iz Mađarske iz Inspekcije za zaštitu okoliša Južnog Prekodunavlja iz Pečuha i Inspekcije za zaštitu okoliša Donjeg Podunavlja iz Baje i stručnjaci iz različitih institucija iz Hrvatske - Državne uprave za vode, Hrvatskih voda, Instituta "Ruđer Bošković", Zavoda za javno zdravstvo osječko-baranjske županije, a sa Škole na-

rodnog zdravlja stručnim sastancima su prisustvovali mr.sc. Marija Marijanović Rajčić i mr.sc. Tomislav Jakovčić.

Na sastanku stručnjaka obavljen je pregled obavljenih zadataka, dogovoreni su termini uzorkovanja za narednu godinu, te izvršena ocjena interkomparacijskih mjerenja i razmotren novi prijedlog za ocjenu kvalitete voda.

Na sastanku Potkomisije uz razmatranje stručnih pitanja monitoringa načinjena je i ocjena kvalitete voda na mjernim postajama međunarodnog monitoringa za prethodnu godinu prema dogovorenoj metodologiji.

Marija Marijanović Rajčić

13th Congress of the European Anthropological Association

Zagreb, 30. 8. – 3. 9. 2002.

Potpis: Profesor Pavao Rudan sa sudionicima Kongresa

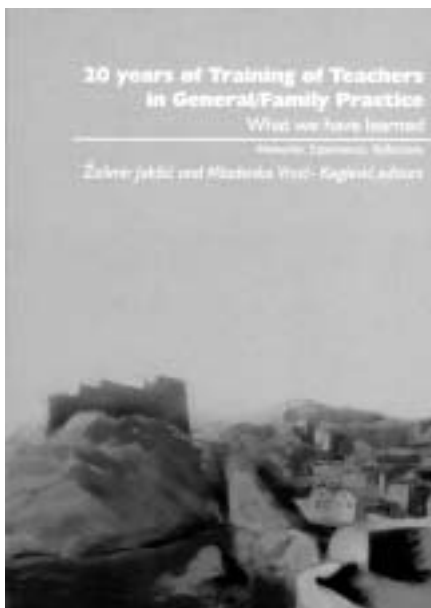
13. Kongres Europskog antropološkog udruženja pod nazivom «13th Congress of the European Anthropological Association - A Quarter of Century of the European Anthropological Association – Reflections and Perspectives», održan je od 30. kolovoza do 3. rujna 2002. godine u Zagrebu. Svečano otvorenje održano je dana 30. kolovoza 2002. godine u Hrvatskom narodnom kazalištu s početkom u 20.00 sati. U organizaciji skupa bitnu su ulogu imali prof. dr. Pavao Rudan i njegovi suradnici iz Instituta za antropologiju.

Ovim kongresom obilježena je 25. godišnjica održavanja Prvog kongresa europskih antropologa. Naime, početkom sedamdesetih godina europski su antropolozi pokrenuli inicijativu za objedinjenjem djelatnosti antropologa čitave Europe. S ponosom ističemo da je daleke 1976. godine u našem gradu osnovano Europsko antropološko društvo (European Anthropology Association), a slijedeće je godine (1977.), također u Zagrebu, održan i Prvi kongres europskih antropologa («First Congress of European Anthropological Association»). Otada su kongresi europskih antropologa prerasli u tradicionalne znanstvene skupove. Na ovogodišnjem skupu u Zagrebu sudjevalo je preko 400 antropologa iz 42 zemlje svijeta.

Branka Janičijević

Training of Teachers in General/Family Practice

Dubrovnik, 6-11 May 2002

Internacionalni tečaj koji se od 1983. godine održava u IUC, Dubrovnik. Tečaj su osnovali članovi Leeuwenhorst grupe, grupe koja je razradila programe poslijediplomskog obrazovanja i specijalističkog usavršavanja liječnika opće/obiteljske medicine u Europi. Koordinirajući direktor tečaja bio je naš predstavnik Željko Jakšić, a od 1992 koordinaciju je preuzela Mladenka Vrcić-Keglević. Osnovni cilj tečaja je unapređenje dodiplomske, poslijediplomske i kontinuirane edukacije liječnika opće medicine. Osnovna metoda je grupni rad, odnosno izmjena znanja i iskustva nastavnika opće/obiteljske medicine na odabranu temu. Ovogodišnji tečaj je imao posebno značenje jer se slavila dvadeseta godišnjica. Tema tečaja je bila "Learning organizations: A Mission". Formulirajući o tome kako organizirati i voditi edukativnu organizaciju, katedru, zavod ili medicinski fakultet, da bi i sama kao cijelina, a ne zbir pojedinaca, postala organizacija koja prihvaća, stvara i transferira nova znanja i tehnologije. Dio tečaja je bio organiziran kao simpozij, a sudionici su imali priliku prezentirati svoje radove i razgovarati o sadašnjosti i budućnosti katedri za obiteljsku medicinu. Povodom 20-godišnjice izašla je i knjiga iskustava "20 years of Training of Teachers in General/Family Practice: What we have learned". Knjigu su uredili Ž. Jakšić i M. Vrcić-Keglević.

Mladenka Vrcić-Keglević

PRIGODOM 85. OBLJETNICE MEDICINSKOG FAKULTETA

Saga o Šalati

Istočno od zagrebačkog biskupskog grada i kanoničkih kurija nalazili su se nekoć ribnjaci, koji su imali dvostruku ulogu: bili su zaštita istočnih kaptolskih bedema, a u posno su vrijeme kleru osiguravali slantan zalogaj (ribnjaci se spominju još u XI. st. pri osnutku zagrebačke biskupije, isušeni su u drugoj polovici XIX. st. te je napravljen nadbiskupski park, danas park ribnjak). Još istočnije iznad današnje ulice Ribnjak počinjao se dizati biskupski posjed Široki brijeg, današnja Šalata. Jugozapadni dio Širokog brijega nekoć se zvao Rokovo brdo, jer se s početka današnje Novakove ulice uspinjala Kalvarija, koja je - kao što je uobičajeno - na vrhu završavala Božjim grobom, a pokraj njega se nalazila crkvice sv. Roka, zaštitnika od kuge. Crkvicu je izgradio god. 1696. biskup Mikulić, dok je biskup Eszterhazy na Rokovu brdu početkom XVIII. st. sagradio biskupski ljetnikovac, drvene konstrukcije ali sa zidovima od opeke i natkriven crijepom, u kojem je uživao u svježem zraku koji je pirkao s Medvednice. Od biskupskog grada do podnožja Kalvarije preko južnog ribnjaka vodio je drveni most kasnije zamijenjen nabijenim nasipom. Osim tih objekata na čitavom Širokom brijegu bilo je samo nekoliko klijeti, jer su tu bili biskupski vinogradi, voćnjaci i povrtnjaci. Od njih se prema Vlaškoj ulici, otprilike gdje je danas Vončinina ulica, spuštao biskupski majur.

Crkvica sv. Roka zbog trošnosti je 1793. srušena, a materijal je poslužio za izgradnju bolnice na Harmici (današnjem Jelačićevu trgu). Tridesetak godina kasnije srušen je i ljetnikovac. Spomenimo još da je nova crkvice sv. Roka sagrađena opet na Šalati, blizu današnjeg Nadbiskupskog sjemeništa u Voćarskoj ulici i taj je dio Širokog brijega prozvan "Sv. rok". Tako, kao da je Šalata sa svojim crkvicama sv. Roka i materijalom ugrađenim u tada najveću bolnicu u Hrvatskoj bila od davnina povezana sa zdravstvom. Spomenute crkvice sv. roka pripadale su dakle biskupskom Zagrebu. Građanski Zagreb, tj. Gradec imao je također crkvicu sv. Roka, koja još i danas stoji na Peneznoj gorici, danas Rokovu perivoju, a koja je izgrađena 1655. kao zavjet što je grad bio pošteđen od kuge. Na starom zem-

ljovidu iz god. 1785. pronašli smo na biskupskom zemljištu, na sjevernoj strani Širokog brijega, po prilici prema današnjem Institutu "Ruđer Bošković" jedan lokalitet zvan "Salata episcopalis", očigledno također jedan od biskupskih povrtnjaka, pa je baš po takvim povrtnjacima čitav Široki brijeg kasnije dobio ime Šalata. Zanimljivo je uzgred spomenuti da se god. 1825. sa Širokog brijega digao u zrak Josip Wimberger u svojem balonu, sretno se spustivši kod Lomnice u Turropolju.

Dobro su poznata višedesetljetna nastojanja da se u Zagrebu osnuje medicinski fakultet, a to je pitanje bilo nužno povezano s izgradnjom kliničke bolnice. Štoviše, Zagreb nije imao ni zemaljsku tj. državnu bolnicu, jer su dvije postojeće bolnice, ona na Jelačićevu trgu i ona u Vinogradskoj, bile u rukama redovničkih zajednica. Pitanje izgradnje kliničke i zemaljske bolnice često se povezivalo zajedno. Još god. 1883. Zemaljsko zdravstveno vijeće je, prilikom rasprave o zemaljskoj bolnici, smatralo da je Šalata idealno mjesto za njenu lokaciju. Zagreb se na prijelazu XIX. u XX. stoljeće ubrzano gradilo i prikladnih je terena bilo sve manje, a nadbiskupska Šalata još je uvijek zjapila prazna.

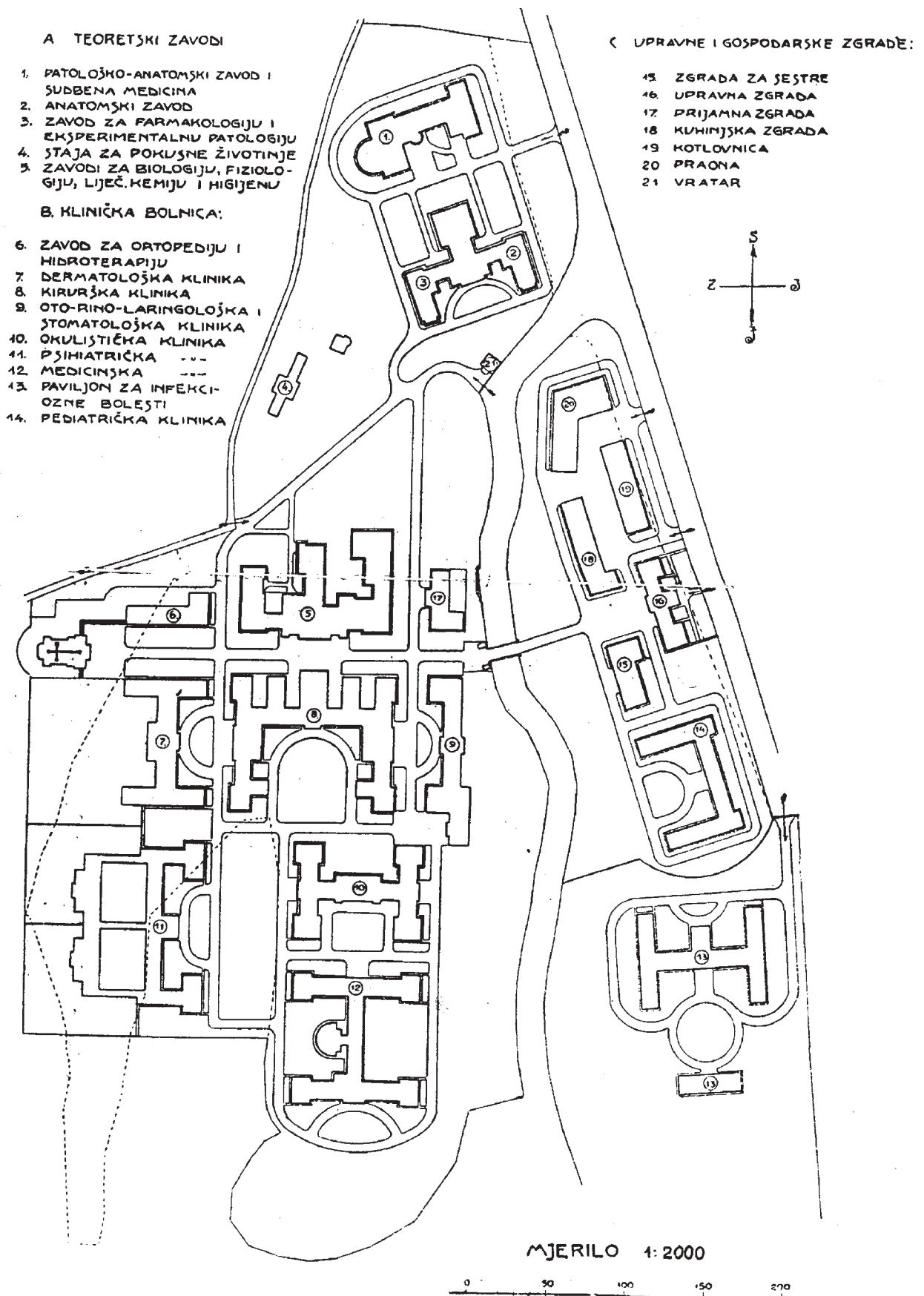
Konačno su 1905. započeli pregovori između zagrebačke gradske općine i Zagrebačke nadbiskupije o prodaji Šalate za potrebe buduće bolnice. Pregovori su se odužili jer je grad Zagreb htio kupiti samo središnji dio Širokog brijega, što je Nadbiskupiji predstavljalo problem, jer bi ostalo zemljište, bez tog središnjeg dijela, izgubilo na vrijednosti. Konačno je 31. I. 1907. ipak sklopljen kupoprodajni ugovor, kojeg su potvrdila i Zemaljska vlada i Sveta stolica, o prodaji zemljišta površine 24 jutra i 272 četvorna hvata (= 139.090m²) i to po znatno jeftinijoj cijeni od tržišne, pa bismo mogli reći da je to bila u neku ruku Nadbiskupijska donacija u humanitarne svrhe. Baš zbog toga je u ugovor i stavljena klauzula da, ako se u roku od tri godine ne bi počela bolnica graditi, Nadbiskupija ima pravo te nekretnine tražiti natrag.

Grad Zagreb prodao je od tog zemljišta 20 jutara i 530 čhv. (= 116.899m²) Zemaljskoj vladi, čiji je

građevinski odjel počeo izrađivati nacрте za zemaljsku bolnicu (arh. Ignjat Fischer). Nacrți su predviđali paviljonsku bolnicu od 16 zgrada, pa se vidjelo da će predviđena površina zemljišta biti premalena. Osim toga, po mišljenju suvremenika, nacrti su bili "nedostatni, diletantski izrađeni, ne obazirući se na moderne zahtjeve današnje medicine ni naše potrebe. Naime bilo je predviđeno da bolnica ima samo 600 kreveta, a u najboljem bi se slučaju ona mogla proširiti na 1000 kreveta. A već stara bolnica milosrdne braće na nepodesnom mjestu, na Jelačićevu trgu, koja se nakon izgradnje zemaljske bolnice trebala rušiti, imala je 600 kreveta, pa se problem pomanjkanja bolesničkih postelja uopće ne bi riješio. Zatim, u zemaljskoj bolnici uopće nije bio predviđen dječji odjel, a u očnom je odjelu previden trahomski paviljon za samo 20 bolesnika, napose su interna i kirurgija bili premaleni itd. Pogotovo su bolnički kapaciteti bili nedostatni, ako bi jednog dana zemaljska bolnica poslužila i kliničkoj svrsi. Nacrte je pokušao popraviti arhitekt Dioniz Sunko.

Dana 14. VII. 1908. ban Pavao Rauch sazvaо je konferenciju za izgradnju bolnice, na kojoj su bili nazočni svi predstojnici zagrebačkih bolničkih odjela te vrhovni liječnik I. Thaller i njegov tajnik V. Katičić. Tada je dogovoren početak gradnje, no pripremni su se radovi silno odužili pa je tek 30. XI. 1909. položen kamen temeljac za prijamnu zgradu bolnice (danas Šalata br. 11, tj. zgrada Zavoda za anatomiju, Zavoda za farmakologiju i Zavoda za sudsku medicinu). Troškom od 300.000 kuna zgrada je brzo sagrađena, no stajala je prazna jer za gradnju ostalih bolničkih zgrada nije bilo dovoljno sredstava a javili su se i neki drugi problemi. Zbog toga je god. 1911. novi ban Nikola Tomašić sazvaо konferenciju stručnjaka da se odluči hoće li se s gradnjom uopće nastaviti. Naš istaknuti geolog D. Gorjanović-Kramberger izjavio je da je čitava južna strana Šalate potencijalno klizište jer naslage šljunka i ilovače leže na nepropusnom laporu. Vrhovni je liječnik D. Reichwein ustvrdio da je Šalata nepodesna za bolnicu jer je stalno izložena vjetrovima; bilo je čak mišljen-

Prijedlog izgradnje zavoda i klinike Medicinskog fakulteta iz god. 1919.

Zgrada starog Dekanata u pustoši Širokog brijega

ja da bi nepovoljni vjetrovi mogli klice bolesti raznositi u grad! U vjerodostojnost pojedinih stručnjaka ne bi trebalo sumnjati (što se potvrdilo god. 1974., kad je klinička zgrada na Šalati br. 4 morala biti evakuirana zbog klizanja terena), ali bilo je tu i političkih motiva. No, bilo kako bilo, od daljnje se gradnje bolnice odustalo. Nadbiskupija je tada dala privolu da se već izgrađena prijamna zgrada prenamijeni za drugu humanitarnu, odgojno-obrazovnu svrhu, tj. za đачki internat - Plemički konvikt, preseljen 1913. iz Gornjeg grada, a iste je godine podignuta gimnazijska zgrada (danas zgrada starog Dekanata, Šalata br. 3), u koju su se preselile gornjogradska klasična te II. realna gimnazija. Obje je zgrade, izbijanjem I. svjetskog rata, zauzela vojska.

Kad je u školskoj godini 1917./18. konačno otvoren Medicinski fakultet u Zagrebu ove dvije zgrade date su Medicinskom fakultetu. Početkom lipnja 1918. Hrvatska se vlada obratila nadbiskupu Antunu Baueru dopisom u kojem navodi potrebu proširenja zemljišta za izgradnju zemaljske i kliničke bolnice na Šalate te moli da se Nadbiskupija očituje uz koje bi uvjete ustupila Vladi to zemljište. U svom odgovoru u kolovozu 1918. nadbiskup Bauer odgovara da Nadbiskupija poklanja Medicinskom fakultetu 5 jutara i 1541 čhv. (= 34.316m²) zemljišta na tzv. istočnom

brijegu, između Vončinine i Voćarske ulice, ali uz slijedeće uvjete: "Poklonjeno zemljište imade služiti samo za liječnički fakultet odnosno za zemaljsku bolnicu s klinikama, pa dosljedno tome stupa hrv. slav. zemaljski erar u posjed ovih čestica onim časom kada će se sa gradnjom zavoda na tom zemljištu započeti. Za slučaj da se kada odnosni građevni objekti, koje će zemlja (tj. država, primjedba V.D.) na ovom zemljištu sagraditi privedu kojoj drugoj svrsi, dužna je zemlja nadbiskupijskoj nadarbini isplatiti K. 323.460.-, koja svota odgovara iznosu koji sam za ovo zemljište dobiti mogao". Nadbiskup Bauer je i inače bio dobrotvor Medicinskog fakulteta osnovavši 1918. zakladu od 210.000 K za studente medicine; već ujesen iste godine šestorici studenata podijeljeno je po 1500 kruna za tu školsku godinu.

U međuvremenu je 26. VI. 1918. donesen "Zakon o gradnji zgrada za liječnički fakultet i zemaljsku bolnicu sa klinikama u Zagrebu" koji je predvidio tri alternative, od kojih je usvojena ona da će se graditi javna bolnica od 1000 kreveta, od kojih bi 300 njih bili klinički kreveti. Plan se trebao izvesti u roku od pet godina i to: do kraja prve godine - uređenje zavoda za anatomiju, do kraja druge godine - uređenje zavoda za medicinsku kemiju, normalnu histologiju i embriologiju te fiziologiju, do kraja

treće godine - uređenje zavoda za patološku anatomiju te opću i eksperimentalnu patologiju i bakteriologiju kao i zavod za farmakologiju, zatim pregradnja gimnazijske zgrade na bolnički odjel i kliniku za internu medicinu te gradnja prijamne bolničke zgrade, zgrade za bolničarke, mrtvačnice, gradnja bolničkog odjela za infektivne bolesti, gradnja bolničkog odjela i klinike za kirurgiju. Za kraj četvrte godine predviđeno je: gradnja bolničkog odjela i klinike za otorinolaringologiju, a za kraj pete godine: gradnja bolničkog odjela i klinike za dermatovenerologiju, za oftalmologiju, za neurologiju, gradnja zavoda za higijenu i zavoda za sudsku medicinu te gradnja bolničke kapale. Cjelokupan plan koštao bi 8,800.000 kruna. u tu svrhu je pri "zgradarskom odsjeku kr. zem. vlade" osnovana posebna uprava za izgradnju Medicinskog fakulteta, na čelu s arhitektom F. Gabrićem, koja je izradila nešto drugačiji položajni nacrt klinika i zavoda na Šalati, kojeg ovdje prikazujemo.

Kako je razvrgnuta simbioza između javne i kliničke bolnice, kako je tekla izgradnja klinika na Šalati, te kako su od kliničkog zemljišta postupno otkidani dijelovi za izgradnju sportskih terena i privatnih objekata, bit će govora drugom prilikom.

Vladimir Dugački

Slobodan Vukičević, Kuber T Sampath, editors

Bone morphogenetic proteins From Laboratory to Clinical Practice

Birkhauser Verlag; Basel, Boston, Berlin, 2002.

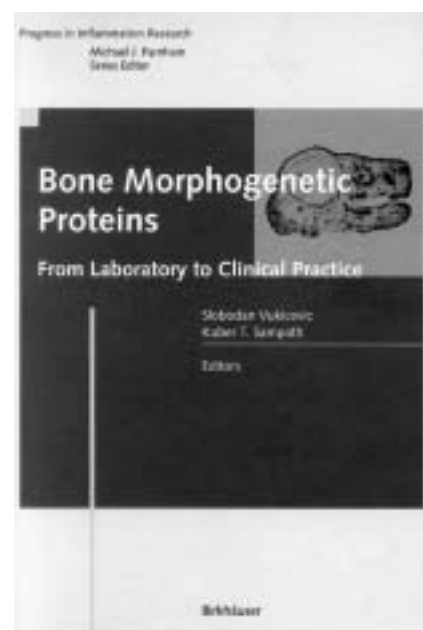
Od izvornog otkrića osteoinduktivnog potencijala koštanoga matriksa kojeg je 1965. godine opisao dr Marshall Urist pa do primjene koštanih morfogenetskih bjelančevina u kliničkoj medicini prošlo je više od 30 godina. To je razdoblje bilo ispunjeno nizom značajnih otkrića mnogih istraživača koja su dovela do prekretnice u razumijevanju mehanizama popravka kosti. Biomedicinska istraživanja u polju mineraliziranih tkiva, koja su rasvijetlila ulogu koštanih morfogenetskih bjelančevina u prirodi mogu se usporediti sa značajem otkrića vitamina D ili paratireoidnog hormona.

Koštana morfogenetska bjelančevina je prva rekombinantna bjelančevina upotrijebljena u ortopedskoj praksi širom svijeta, i to upravo u tijeku desetljeća kosti i zglobova, koje je proglasila Svjetska Zdravstvena Organizacija (World Health Organization). Na početku 21. stoljeća, kost je prvi humani organ kojeg je moguće biološki obnoviti uz pomoć rekombinantno proizvedene bjelančevine u uvjetima kad normalni fiziološki mehanizmi popravka zataje.

Ideja o pisanju knjige nametnula se prof. dr. Slobodanu Vukičeviću iz jednostavne potrebe za sjedinjenjem brojnih znanstvenih činjenica rapidno ekspanzirajućeg znanstvenog polja u jednu literaturnu cjelinu. Ta je ideja ostvarena zahvaljujući suradnji brojnih vodećih znanstvenika na polju koštanih morfogenetskih bjelančevina širom svijeta. Knjiga «Bone morphogenetic proteins: From Laboratory to Clinical Practice» predstavlja najrecentniju sintezu

saznanja u polju koštanih morfogenetskih bjelančevina, od njihovog otkrića pa do kliničke primjene u ljudi. Autori prikazuju najpotpunije preglede s najnovijim podacima na cijelom nizu znanstvenih tema koje se tiču koštanih morfogenetskih bjelančevina, uz bogatu bibliografiju na kraju svakog poglavlja. Knjiga donosi detaljne prikaze biologije i biokemije koštanih morfogenetskih bjelančevina, njihove specifične receptore i nuklearne efekte putem kojih ostvaruju svoje učinke u procesu stvaranja kosti. Knjiga daje i detaljnu raspravu o molekularnim aspektima interakcije bjelančevina i njihovih receptora te o prijenosu signala unutar stanice. Uključuje i detaljni opis pretkliničkih modela upotrijebljenih u istraživanju učinka koštanih morfogenetskih bjelančevina u cijeljenju ortopedskih i kraniofacijalnih oštećenja kosti, te u svrhu periodontalne regeneracije. Zasebno poglavlje opisuje klinička iskustva u primjeni koštanih morfogenetskih bjelančevina pri cijeljenju fraktura dugih kosti. Također se raspravlja o ulozi koštanih morfogenetskih bjelančevina u razvoju zgloba i njihovoj ulozi u regeneraciji zglobne hrskavice. Knjiga donosi i poglavlje o nedavno otkrivenoj funkciji koštanih morfogenetskih bjelančevina u razvoju bubrega te postnatalnim modelima akutnog i kroničnog oštećenja bubrega. Konačno, posljednje poglavlje opisuje novosti u našem razumijevanju učinaka koštanih morfogenetskih bjelančevina na neuralna tkiva.

Knjiga «Bone morphogenetic proteins: From Laboratory to Clinical Practi-

ce» poslužit će ne samo stručnjacima i znanstvenicima koji se bave koštanim morfogenetskim bjelančevinama, već i studentima različitih fakulteta, početnicima i kliničarima širom svijeta, imajući na umu da je klinička primjena bjelančevina u ortopedskoj rekonstruktivnoj kirurgiji odobrena na području Europe, Australije, Kanade i Sjedinjenih Američkih Država.

Snježana Martinović

Udžbenici Katedre za bakteriologiju, virologiju i parazitologiju

Medicinska je mikrobiologija donedavno imala veliki problem sa zastarjelim udžbenicima. Stoga je školska godina 2001./02. bila osobito uspješna u tom pogledu. Naime, pisali smo nove udžbenike iz svih osnovnih područja koje predmet obuhvaća: bakteriologije, mikologije, parazitologije (udžbenici već izašli) i virologije (u tisku). Ovdje se kratko osvrćemo na te udžbenike.

1. Medicinska bakteriologija i mikologija, ur. Smilja Kalenić, Emilija Mlinarić-Missoni, 2. izdanje, Merkur A.B.D., Zagreb 2001.

Radi se o drugom izdanju udžbenika za studente medicine (prvo je izdanje izašlo 1995. godine). Sastoji se od 29 poglavlja bakteriologije (opće i specijalne), te 14 poglavlja mikologije (također opće i specijalne). Na temelju iskustva nastavnika i studenata tijekom uporabe prvog izdanja, drugo je izdanje skraćeno i znatno promijenjeno: neka su poglavlja izostavljena ili samo skraćena, neka su napisana posve drugačije, a neka su samo osuvremenjena. Bitna je razlika prema prvome izdanju i to što je težište teksta naročito stavljeno na patološke značajke bakterija i gljiva, te patogenezu infekcija, kao i osjetljivost bakterija i gljiva na antibiotike. Smatramo da se studenti na taj način lakše pripremaju za kliničke predmete u kojima će se susresti s bolesnicima koji boluju od infekcije. Prema prvom izdanju, novina su i mikrofotografije bakterija i gljiva u boji, a i podnaslovi i tablice tiskani su u boji, što čini tekst pristupačnijim. Na kraju svakog poglavlja (i to je novina) su pitanja za ponavljanje na temelju kojih student može lako zaključiti koji su dijelovi po-

jedinog poglavlja bitni za učenje. Uz pitanja, na kraju svakog poglavlja je i suvremeno dodatno štivo (5-10 naslova) za zainteresirane studente. Na kraju mikološkog dijela udžbenika postoji rječnik mikoloških pojmova. Mana je udžbenika što nema kazala. U pisanju udžbenika sudjelovalo je 23 autora (21 u pisanju bakteriologije i 2 u pisanju mikologije).

2. Medicinska parazitologija, autor Branko Richter, VI. izdanje, Merkur A.B.D., Zagreb 2002.

Šesto izdanje ovog udžbenika koncipirano je u načelu kao i prethodno (1991. godine), ali je znatno izmijenjeno, nadopunjeno novim znanjima i osuvremenjeno. Razdijeljen je u 8 poglavlja (opća i specijalna parazitologija). Tekst se temelji na morfologiji i razvojnom ciklusu parazita čovjeka, kao i epidemiološkim parametrima ulaska čovjeka u životni ciklus parazita i tako nastanka bolesti. U udžbeniku su brojni crteži i slike pomoću kojih student vrlo lako može razumjeti morfologiju i razvoj parazita. Na kraju udžbenika je kratak popis dopunskog štiva i vrlo opširno navedena literatura kojom se autor služio u pisanju ovog udžbenika. Udžbenik ima vrlo informativno kazalo.

3. Medicinska virologija, ur. Vladimir Presečki, 1. izdanje, Medicinska Naklada, Zagreb 2002 (u tisku).

Posljednje izdanje udžbenika iz virologije izašlo je 1983. godine. Prije nekoliko godina virolozi-članovi Katedre odlučili su napisati novo izdanje, koje je pisano na posve nov način i od novih autora. 4 autora napisali su udžbenik, koji će imati 31 poglavlje, i biti podijeljen na opću i specijalnu virologiju. Najveći dio teksta napisao je urednik sam. Udžbenik će imati vrlo mnogo tablica i crteža, što će sigurno olakšati učenje studentima. Navedeno je i preko 80 literaturnih referenci kojima su se autori služili prilikom pisanja udžbenika.

Rješenje problema udžbenika donijelo je Katedri kratkotrajnu radost i nova pitanja.

Najveći je problem za studente opširnost gradiva u ova tri udžbenika. Nažalost, tu autori i urednici nisu imali previše mogućnosti za smanjenje opsega udžbenika: medicinska se mikrobiologija naime razvija istom brzinom kao i većina drugih grana medicine, javljaju se novi uzročnici infekcija, a stari ostaju još uvijek značajni, za neke se dobro poznate sindrome utvrđuje da su u podlozi infekcijski, i nije bilo moguće smanjiti gradivo.

Drugi je problem orijentacija udžbenika: gradivo je u ovim udžbenicima uglavnom više usmjereno prema temeljnim medicinskim znanostima nego li prema kliničkoj mikrobiologiji, iako je jasno da studente medicine svakako više treba zanimati klinička mikrobiologija.

Moguće rješenje obaju ovih problema Katedra vidi u objedinjavanju svih triju udžbenika u jedan – Medicinsku mikrobiologiju. Stoga je naš sljedeći zadatak da napišemo takav udžbenik na zadovoljstvo i studenata i članova Katedre.

Smilja Kalenić

Ivica Klapan i Ivo Čikeš

Telemedicina u Hrvatskoj

Na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu promovirana prva monografija iz područja telemedicine u Hrvatskoj

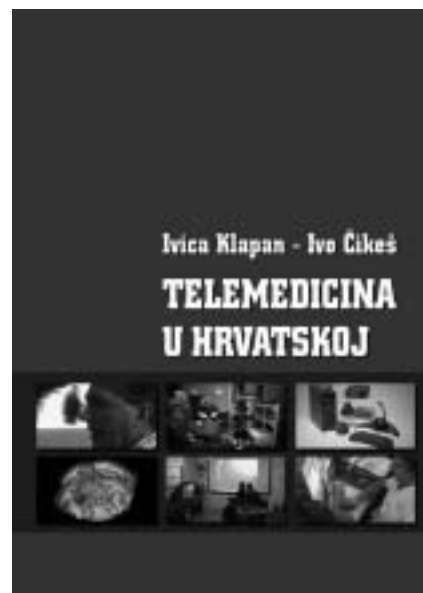
Dana 13. prosinca 2001. godine, na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, promovirana je prva monografija iz područja telemedicine u Hrvatskoj, "TELEMEDICINA U HRVATSKOJ", koju su uredili prof. dr. Ivica Klapan i akademik Ivo Čikeš. Ovo je djelo nastalo kao plod dugogodišnje suradnje šezdesetak suradnih autora, koji su obradili 35 poglavlja iz telemedicinskog područja. Promociji, koja je održana u najvećoj dvorani Medicinskog fakulteta "Čačković", nazočili su brojni uglednici iz HAZU-a, svijeta medicine, telekomunikacija i računalnih znanosti, Hrvatske gospodarske komore, komisija Vlade RH koje vode informatizaciju Hrvatske, Hrvatskog Telekom, VIPNet-a, US Aida, predstavnici najvećih svjetskih tele-video-komunikacijskih kompanija današnjice, itd.

Knjiga je prvotno bila namijenjena studentima poslijediplomskog kolegija "Telemedicina", kojeg već treću godinu vode Ivo Čikeš i Ivica Klapan na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagre-

bu. No, zbog velikog interesa za ovo novo područje moderne medicinske skrbi, tj. "tele-skrbi", urednici su procijenili da će ovo djelo biti od velike koristi ne samo za medicinare već i za širu čitalačku publiku, za pravnike, ekonomske stručnjake koji se bave ulaganjem u zdravstvu, računalne stručnjake kao i za eksperte za mrežne sustave.

Stručni recenzenti, prof.dr. Stanko Tonković i prof.dr. Željko Poljak, te nosioci uvodne riječi, mr.sc. Andro Vlašić, Ministar zdravstva RH, prof.dr. Boris Labar, dekan Medicinskog fakulteta u Zagrebu i prof.dr. Slavko Krajcar, dekan FER-a u Zagrebu, ocijenili su ovo djelo veoma vrijednim i kvalitetnim iskorakom u razumijevanju i primjeni novih tehnika i tehnologija u medicini na dobrobit bolesnika ali i liječničke struke.

Važnost ove knjige za hrvatsku medicinu u vremenima koja dolaze, najbolje je ocrtao u svojoj uvodnoj riječi i Ministar zdravstva RH, mr. sc. Andro Vlašić, koji je između ostalog napisao:

"Izgradnja informacijskog društva u Hrvatskoj nije moguća bez razvoja i uspostave komunikacijskog sustava u zdravstvu. Imajući u vidu primjenu i korištenje modernih mrežnih sustava za uspostavu računalno-komunikacijskih mreža u zdravstvu i Interneta koji treba koristiti kao medij na informiranje bolesnika, projekt telemedicine razumijevamo kao dio organizacijskog komunikacijskog sustava. Stoga su pažnje vrijedni mnogi prilozi u ovoj knjizi koji nude gotova organizacijska rješenja u stvaranju telemedicinske mreže, organizacije teleskrbi, prve ekonomske studije ulaganja u telemedicinu i nadasve razvojni projekti hrvatske medicine 21. stoljeća, koji su detaljno opisani u ovoj knjizi.

Stoga treba pozdraviti ovaj prvinec u hrvatskoj medicinskoj literaturi kao veoma dobro koncipiran i nadasve koristan za širu čitalačku publike, ali i za liječnike, ekonomiste i pravnike koji se bave ili se namjeravaju baviti telemedicinom".

Priredio: Branko Šimat

Prof. dr. sc., dipl. ing. Slavko Krajcar (za govornicom), dekan Fakulteta elektrotehnike i računarstva na svečanoj promociji knjige Telemedicina u Hrvatskoj uz urednike (slijeva) akademika Ivu Čikeša i prof. dr. Ivicu Klapana

Mijo Šimunić

Zašto ne pušiti?

priručnik za suzbijanje pušenja, 4., prošireno izdanje, Zagreb: vlastita naklada, 2001, 210 stranica, meki uvez

Znate li kada se u Hrvatskoj pojavio prvi prijedlog o prevenciji pušenja među mladima? Dao ga je 1902. godine dr. Fran Gundrum-Oriovčanin u svojoj knjizi "duhan" zapisavši: "Učiona bi morala biti u prvom redu mjesto, gdje bi se moralo početi protiv pušenja djece raditi." To je onaj isti kolega, gradski fizik u Križevcima koji 1899. godine u Liječničkom vjesniku objavljuje članak "O liječničkoj etici". Taj savjet, možda i nesvjesno slijedi prof. dr. Mijo Šimunić, autor knjige "Zašto ne pušiti?" te u podnaslovu navodi da se radi o Priručniku za suzbijanje pušenja duhana. Knjiga je naime napisana u obliku 465 pitanja i odgovora, jezikom koji je vrlo vjerojatno razumljiv i školskoj mladeži, dakle populaciji na koju treba usmjeriti sve preventivne aktivnosti u borbi protiv pušenja. Radi se već o četvrtom izdanju od 1996. godine, što pokazuje da je knjiga dobro prihvaćena u našoj sredini te da je prepoznata kao pomoć u suzbijanju navike pušenja.

Uvodničar četvrtom izdanju prof. dr. Željko Reiner, predsjednik Europskog komiteta "Europa bez pušenja" navodi da na svijetu puši oko 1,1 milijarde ljudi te da zbog pušenja godišnje u svijetu umre više od 4 milijuna ljudi. U Hrvatskoj cigaretu u ruci drži gotovo svaki treći stanovnik te od pušenja umire 12000 do 14000 ljudi. U Zagrebu umire od pušenja godišnje oko 3000 građana. Dobna granica eksperimentiranja ciga-

retama i prvih koraka u razvoju ovisnika pomaknula se s 13. na 11. godinu života.

Svi ti alarmantni podaci zahtijevaju dobro organizirano preventivno djelovanje te osobe koje će se tomu potpuno posvetiti. Prvi borac protiv pušenja je upravo autor ove knjige, predsjednik Povjerenstva za borbu protiv pušenja pri Hrvatskome liječničkom zboru, član Povjerenstva za borbu protiv pušenja pri Ministarstvu zdravlja Republike Hrvatske i član Odbora za oslobađanje Zagreba od pušenja. Prof. dr. Mijo Šimunić jedan je od glavnih autora Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda, prihvaćenom u Hrvatskom saboru 12. studenog 1999. Zakon je reproduciran u ovom izdanju Priručnika. Konačno gospodin prof. dr. Šimunić sastavio je dijapozitive koji upozoravaju na štetnost pušenja, a prikazuju se u Hrvatskome liječničkom domu prije svakog stručnog sastanka. Zahvaljujući i prof. dr. Šimuniću, broj pušača među liječnicima pao je s približno 30-40% na 13%, a tim rezultatima možemo se ponositi.

U četvrtom izdanju priručnika "Zašto ne pušiti?" dodana su dva nova poglavlja "Mladež i pušenje" i "Kako prestati pušiti" te novi podaci i spoznaje o štetnosti pušenja duhana. Kao i ranija izdanja i ovo je ilustrirano brojnim karikaturama, koje katkad drastično ali vjero-

dostojno upozoravaju na ubojicu - duhan.

Neka svi oni koji namjeravaju prestati pušiti ili se žele pridružiti borbi protiv pušenja nabave ovaj Priručnik.

Završit će s dvije izreke, onom H. de Balzaca: "Duhan nanosi štetu organizmu, ruši razum, otupljuje cijelu naciju" te onom J. W. Goethea: "U pušenju ima zlobne neuljudnosti i drske asocijalnosti".

Ivan Bakran

Prikazi knjiga u sljedećem broju

- GASTROENTEROLOGIJA I HEPATOLOGIJA (B. Vucelić, urednik)
- PATOFIZIOLOGIJA (S. Gamulin, M. Marušić, Z. Kovač, urednici)
- INTERNA MEDICINA (B. Vrhovac, B. Labar, B. Jakšić, B. Vucelić, urednici)

Predstavljena izdanja Akademije medicinskih znanosti Hrvatske

U utorak 29. listopada u prepunoj velikoj dvorani hotela Esplanade održana je promocija izdanja Akademije medicinskih znanosti i njezinih uglednih članova. Predstavljene su sljedeće knjige: M. Štulhofer, A. Kurjak i suradnici: «Klinička medicina u Hrvatskoj danas i sutra», Z. Čala i suradnici: «Laparoskopska kolecistektomija - Temelji endoskopske kirurgije», A. Kurjak i B. Richter: «Telemedicina u Hrvatskoj - dostignuća i daljnji razvitak», A. Kurjak, F. A. Chervenak i J. M. Carrera: «The Embryo as a Patient», F. A. Chervenak, A. Kurjak i Z. Papp: «The Fetus as a Patient», te A. Kurjak, A. Mikhailov i S. Kupešić: «Transvaginalni obojeni dopler u neplodnosti, medicinski pomognutoj reprodukciji i porođništvu». Promotori ovih izdanja bili su redom: prof. dr. Vladimir Gabrić, prim. dr. Josip Batinica, prof. dr. Velimir Srića i doc. dr. Sanja Kupešić.

Valja napomenuti da je Akademija promovirala knjige svojih članova objavljene u 2001. i 2002. godini, koje dosad nisu javno predstavljene. Neka druga vrijedna izdanja bila su prethodno zasebno promovirana, poput knjiga Marka Pećine, Janka Hančevića, Ane Stavljenić-Rukavine i dr.

Budući da je predstavljanje knjiga uključivalo i kraći prikaz dosadašnje znan-

Predsjednički stol. Slijeva: prof. dr. A. Kurjak, prof. dr. B. Richter, prim. dr. sc. Z. Čala, prof. dr. Mladen Štulhofer i akademik V. Silobričić

stvene aktivnosti autora u mnogim zemljama svijeta, skupu su prisustvovali i veleposlanici Španjolske, Japana, Rusije, Bosne i Hercegovine, te kulturni atašei Njemačke, Italije i Velike Britanije.

Posebno su imponirali dokumentirani podaci o lan Donald Inter-sveučilišnoj školi ultrazvuka, koja je integralni dio međunarodne znanstvene i edukacijske aktivnosti našeg fakulteta. Škola ima čak 8 ogranaka u Španjolskoj (Granada i Barcelona), Italiji (Trst i Bari), Japanu (Tokyo i Fukuoka), SAD-u (New York), Turskoj (Istanbul i Antalya), Grčkoj (Atena), Jordanu (Amman), Egiptu (Cairo). Istodobno ona je i najbolji pokazatelj temeljnih obilježja društva znanja. U informacijskom dobu postalo je sasvim nevažno gdje živite i radite. Dakako, pod uvjetom da radite dobro. Naš fakultet, grad i zemlja mogu biti doista ponosni da se diplome sa znakom Medicinskog fakulteta danas nalaze diljem svijeta, pa čak i u tehnološki vrlo razvijenom Japanu.

Konceptu udruge «Fetus kao pacijent» o brizi za zdravlje još nerođene djece, visoku potporu dali su i личности

poput Pape, predsjednika Clintona, prvih dama SAD i Egipta, kraljice Jordana i mnogi drugi. Čak u pet prijema Sveti otac je bio informiran o rezultatima fetalne medicine koji govore kako je briga za buduće naraštaje iznad svih drugih briga i kako nema granica u usvajanju znanja na ovom dinamičkom području.

Završnu riječ dao je ministar znanosti prof. dr. Gvozden Flego, koji je nadahnuo istaknuo da model znanstvene produktivnosti i njezinog međunarodnog vrednovanja preuzima i Ministarstvo znanosti i tehnologije kao dobro odabrani i u praksi potvrđeni evaluacijski proces.

Kao što je uobičajeno na ovakvim promocijama, izveden je iznimno uspio klavirski koncert oca i kćerke, prof. Vladimira Krpana i Katarine Krpan, koji su na jednom klaviru krajnje efektно odsvirali Mađarske plesove J. Brahmsa. Bio je to vrhunski umjetnički doživljaj kao što je to bila i čitava dobro odmjerena promocija s discipliniranim i kompetentnim promotorima.

Sanja Kupešić

Pogled na dio sudionika Skupa

Skupovi i kongresi

U 2001. i 2002. godini odigralo se u Zagrebu tj. na zagrebačkom Medicinskom fakultetu nekoliko značajnih studentskih međunarodnih događaja – od kojih svaki ima razloga biti proglašenim «naj». Naime, 26. – 28. 10. 2001. g. u organizaciji Studentske Sekcije Hrvatskog liječničkog zbora i EMSA-Zagreb (Europska Medicinska Studentska Asocijacija Zagreb) u Zagrebu je organiziran ZIMS – 1st Zagreb International Me-

dical Summit – prvi međunarodni kongres za studente i mlade liječnike u Zagrebu, čiji je službeni jezik u sva 3 dana trajanja bio engleski. Kongres je u cijelosti bio organiziran od strane studenata pod vodstvom (sada doktorice) Anamarije Šimunčić uz potporu Hrvatskog liječničkog zbora, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i malobrojnih sponzora. Na njemu je prisustvovalo 95 sudionika, od toga 15 stranih, te su

prezentirana ukupno 32 znanstvena rada. Ocjena kongresa je i od strane sudionika i od strane predstavnika Medicinskog fakulteta bila – iznad svakog očekivanja!

Nakon toga, SSHLZ i EMSA-Zagreb su užurbano pripremali slijedeći skup studenata koji se održao od 10. – 14. 04. 2002. g. u Zagrebu – riječ je o godišnjem sastanku nacionalnih koordinatora EMSA-e (European Medical Students' Association) – na kojem smo ugostili tridesetak studenata iz 10 europskih zemalja. U tom trenutku je Zagreb uistinu bio «centar» europskih studenata medicine, koji su 5 dana zajedno radili na brojnim projektima i idejama za buduće aktivnosti. Skup se zvao «National Coordinators' and Enthusiasts' Meeting 2002», a održavao se u Zagrebu jer je Zagreb izabran kao mjesto održavanja u travnju 2001. g. u Portu u Portugalu od 3 grada koja su se kandidirala. NC Meeting 2002 je djelomično održan u Hrvatskom liječničkom zboru, a većim dijelom u prostorijama Medicinskog fakulteta u Zagrebu. I ovom prilikom je taj događaj bio moguć zahvaljujući Medicinskom fakultetu, Hrvatskom liječničkom zboru i (opet) malobrojnim sponzorima. Strani studenti su kao jedinu zamjerku cijelom događaju naveli – vrijeme (jer je kiša padala svih 5 dana). Sve ostalo, rekli su, bilo je puno više nego što su očekivali, te im je tako Zagreb ostao u lijepom sjećanju.

Pokušavajući uspostaviti svojevrstu tradiciju, SSHLZ i EMSA-Zagreb odlučili su organizirati ZIMS i u 2002. g. – ZIMS

Studenti iz cijele Europe u prostoru stare vijećnice Medicinskog fakulteta

Predsjednik European Medical Students' Association iz našega fakulteta

U zadnje dvije godine kroz aktivnosti Studentske Sekcije Hrvatskog liječničkog zbora i EMSA-Zagreb imao sam prilike vidjeti kako je to surađivati sa kolegicama i kolegama iz Europe i svijeta na različitim projektima i međunarodnim kongresima. U listopadu 2001. g., na poticaj tadašnjeg Upravnog odbora EMSA-e i tadašnjeg predsjednika EMSA-e Nicka Schneidera, kandidirao sam se na izborima za Upravni odbor EMSA-e u Heidelbergu, Njemačka. Izabran sam za predsjednika na mandat od godinu dana. U ovih godinu dana svog mandata, imao sam prilike vidjeti i upoznati puno kolegica i kolega iz gotovo svih europskih zemalja, a isto tako sam i puno naučio, te puno proputovao. Iako studij medicine ne ostavlja puno vremena za vannastavne aktivnosti, protekla godina dana je najbolji dokaz da je moguće, uz malo planiranja, biti i predsjednik jedne europske udruge i redovito studirati. Naravno, iako nije bilo lako, smatram da je iskustvo koje sam stekao u proteklih godinu dana neprocjenjivo. Od velike pomoći je tu bio i Medicinski fakultet, na čelu sa prof. Borisom Labarom i prof. Markom Mesarićem, koji su u ključnim trenucima, zajedno sa predsjednikom Hrvatskog liječničkog zbora, prof. Dubravkom Orlićem, pomagali gdje su mogli.

Dok pišem ove redove, razmišljam o predstojećim izborima za novi Upravni odbor EMSA-e, koji će se održati u Jeni, Njemačka, sredinom listopada 2002. g. Budući da sam započeo neke projekte i promjene u EMSA-i za koje godina dana nije dovoljna, odlučio sam se ponovno kandidirati – za još jedan mandat. Želja mi je svoje iskustvo podijeliti sa kolegicama i kolegama, kako na zagrebačkom fakultetu, tako i šire, ne bih li možda time još nekoga potaknuo na slične aktivnosti. Jer, što nas je više, to smo jači, to više dobrog možemo napraviti za studente, ne samo u Hrvatskoj, nego i u Europi.

Ako sam nekoga zainteresirao, slobodno me može kontaktirati na e-mail: hvrazic@mef.hr
Kako bismo u EMSA-i rekli – Europeanly yours,

Hrvoje Vražić, student 5. godine
hvrazic@mef.hr

Ovogodišnji ZIMS s uspjehom je održan u Zagrebu zahvaljujući članovima Organizacijskog odbora

U radu Drugoga ZIMS-a sudjelovalo je 80 studenata i mladih liječnika, od koji 15 iz inozemstva

2. Budući da je rok za predaju ovog teksta prije održavanja samog kongresa (25. – 27. 10. 2002.) mogu samo napisati što se za sada zna – a to je da ćemo sigurno imati više sudionika, i domaćih i stranih, nego na ZIMS-u prošle godine. Krajem rujna bilo je već prijavljeno preko 70 domaćih sudionika, i preko 20

stranih, iz desetak zemalja – od Šri Lanke do Norveške. Krajnji cilj nam je, poput naših kolega u npr. Berlinu imati godišnji međunarodni kongres - ove godine održavaju 12. po redu, a na prošlogodišnjem su ugostili preko 450 studenata iz cijelog svijeta. ZIMS 2 će se opet održavati u prostorijama Medicin-

skog fakulteta u Zagrebu, te prostorijama Hrvatskog liječničkog zbora. Sve informacije o kongresu i post-kongresno izvješće možete pronaći na adresi <http://www.zims.hr>.

Hrvoje Vražić

Međunarodna udruga studenata medicine – Hrvatska

• *Tko smo?*

Međunarodna udruga studenata medicine – Hrvatska (IFMSA Croatia - CroMSIC), udruga je hm, rekla bih možda i nadobudnih studenata (nadobudnih zato, jer je često teško uskladiti te aktivnosti sa obavezama na fakultetu), koji se trude poboljšati međunarodne kontakte naših studenata sa kolegama diljem svijeta. To činimo kroz program studentske razmjene, projekte u Odboru javnog zdravstva te medicinske edukacije i brojne druge.

No, da krenem nekim redom.

Međunarodna federacija udruga studenata medicine, IFMSA, osnovana je još daleke 1951. godine. Nedugo nakon osnivanja, IFMSA je priznata od strane Svjetske Zdravstvene Organizacije kao jedini legitimni predstavnik studenata medicine svjetskog ranga. Suradna je udruga mnogim agencijama UN sustava, kao što su : UNESCO, UNFPA, UNAIDS, UNHCR te drugih svjetskih organizacija poput World Medical Association, World Federation of

Medical Education, Framework Alliance, Global Health Council, International Physicians for the Prevention of Nuclear War, kao i same SZO.

Naša je udruga od 1992. godine jedna od 70 punopravnih članica IFMSA.

IFMSA Croatia – CroMSIC je organiziran prema strukturi IFMSA u 6 različitih odbora:

1. Odbor za profesionalnu razmjenu studenata medicine
2. Odbor za znanstvenu razmjenu studenata medicine
3. Odbor za medicinsku edukaciju
4. Odbor za javno zdravstvo
5. Odbor za reproduktivno zdravlje uključujući AIDS
6. Odbor za izbjeglice i mir

• *Što radimo?*

Ovdje ću pokušati sažeti sve aktivnosti koje su naši članovi proveli ili provode.

Dakle, što se Odbora za razmjene tiče; oni su osnova aktivnosti kako IFMSA, tako i CroMSIC-a. Njihov značaj

je velik za tisuće studenata medicine godišnje u svijetu koji ovim programom imaju priliku proširiti vidike na željenom polju medicine. Ove je godine programom razmjene iz Hrvatske u svijet otišlo 100-tinjak studenata medicine, i isto toliko je stranih studenata posjetilo našu Domovinu.

Rad ostalih odbora najvidljiviji je kroz projekte, pa bih tu spomenula prvi hrvatski projekt koji se proširio na međunarodnu razinu, *Utjecaj studija na zdravlja studenata* (dosad su ga provele i Francuska, Njemačka te Egipat, a u fazi provođenja je u 10-ak država svijeta).

Zatim projekt *Promocije darivanja organa i donorskih kartica*. Glavni cilj projekta je povećanje broja dostupnih organa i tkiva za transplantacijske postupke, a planiramo ga ostvariti edukacijom i donorskim karticama. (više o ova dva projekta možete pronaći na našoj web-stranici- www.cromsic.hr).

Sudjelovali smo i u TeGeME-Teaching Geriatrics in Medical Education, zduženom projektu SZO i IFMSA, koji je ob-

javljen kao službena WHO publikacija WHO/NMH/NPH/ALC/02.7 i možete ju pogledati na <http://www.who.int/hpr/ageing/TeGeME%20for%20www.pdf>.

U Odboru javnog zdravstva pokrenut je i projekt «*Zdravi otoci*», zasad samo u Rijeci, no pokreću ga i kolege iz Splita. Radi se o slijedećem: kolege studenti brodom obilaze otočko stanovništvo te im mjere razinu glukoze u krvi te vrijednosti tlaka, pa na taj način doprinose boljoj zdravstvenoj zaštiti na otocima.

• Gdje smo bili?

U protekloj akad. godini prisustvovali smo brojnim sastancima, kongresima i skupovima.

Osim toga, organizirali smo (po prvi put) trening za dužnosnike koji se bave razmjenama – SRTEO, koji se od 10.-13. svibnja održao u Opatiji.

Neki od vas možda znaju, da je 1996. CroMSIC organizirao IFMSA EOM (Exchange Officers Meeting), odnosno, kako se sada zove MM (March Meeting) tj. redovnu generalnu skupštinu IFMSA koja se svake godine održava u ožujku (postoje 2 Generalne skupštine godišnje, u ožujku i kolovozu).

Od tada smo organizirali nekoliko ljetnih škola (*Diving medicine* i *Traumatology*) no ipak je SRTEO (Subregional Training for Exchange Officers) naš najveći projekt posljednjih nekoliko godina.

SRTEO je prvenstveno namijenjen studentima koji se bave razmjenama u okolnim zemljama, jer na Generalnim skupštinama, unutar rada SCOPE i SCORE odbora ima mjesta u pravilu samo za nacionalne dužnosnike te su ovakvi subregionalni sastanci bitni za lokalne dužnosnike i nove članove.

Došlo je preko 30 sudionika iz 8 okolnih zemalja : Bugarske, Češke, Italije, Jugoslavije, Makedonije, Rumunjske, Slovačke i Slovenije.

Teme o kojima se raspravljalo u oba odbora (profesionalna i znanstvena razmjena) bile su nadasve korisne i aktualne: uglavnom u vezi razvoja novog načina administriranja razmjena (e-exchange) i brojne druge teme.

Što se tiče prisustva naših članova na sastancima izvan Hrvatske, kako smo osim lokalno, aktivni i globalno, bili smo dužni prisustvovati brojnim sastancima, kongresima,...

Istakla bih samo neke:

- **12th ESC Berlin**, odnosno, Europski Studentski Kongres, održan 21.-25. studenog prošle godine. ESC je iz studentske inicijative nakon pada Berlinskog zida prerastao u jedan od najpriznatijih studentskih kongresa. S ciljem zbližavanja pogleda i znanja

12. Europski studentski kongres (ESC) okupio je preko 400 sudionika.

studenta istočne i zapadne Europe, svake godine okuplja preko 400 sudionika koji imaju priliku prezentirati svoje radove i osvojiti neku od mnogih nagrada.

- regionalni sastanak Odbora za medicinsku edukaciju, **Aachen** 14.-17. prosinca 2001. Uz posjetu medicinskom fakultetu u Maastrichtu, Nizozemska, imali smo priliku upoznati PBL oblik studija te raspraviti prednosti takvog načina studiranja. Vodila se i žustra rasprava o *Bolonjskoj deklaraciji*.
- **March Meeting IFMSA** koji se održao 03.-09. ožujka na Kopaoniku, Jugoslavija. Najznačajnije sa ovog sastanka je: prihvaćen je naš prijedlog promjene imena naše organizacije te se sad službeno zovemo IFMSA – Croatia. Kako bi takva nagla promjena izazvala više štete nego koristi (zbunjenost studenata, profesora, ali i suradnih organizacija i eventualnih sponzora) odlučili smo još neko vrijeme raditi pod oba imena. Tako da nam sad puno ime glasi *IFMSA Croatia – CroMSIC*.
- **55. Generalna skupština Svjetske zdravstvene organizacije**, svakako je jedan od važnijih događaja kojima smo nazočili. Osim praćenja rada odbora A i B, dogovorili smo suradnju na još jednom združenom SZO i IFMSA projektu "Violence and Injury Prevention"
- **August Meeting IFMSA**, održan u Taipeiu, Taiwan 26.07.-02.08. 2002. Ukratko, bili smo vrlo aktivni u radu

svih šest odbora, te i na taj način pokazali prisutnim međunarodnim kolegama (preko 500 sudionika; studenata i gostiju) kako jedna država, iako malena, može zauzeti važno mjesto u radu ovako velikih organizacija. Naime, gotovo da nema sudionika ovog sastanka, koji nije zamijetio aktivnost hrvatskih studenata medicine.

• Planovi

U narednoj godini planiramo provesti program studentskih razmjena, gdje ćemo ponovno trebati Vašu pomoć (naime potrebno je revidirati postojeće i oformiti nove projekte znanstvene razmjene) te, ukoliko nam Ministarstvo znanosti i tehnologije ponovno uskrati prehranu za dolazeće strane studente, omogućiti istu u bolničkim restoranima. Naravno, planiramo nastaviti rad na postojećim i budućim projektima.

• Gdje se nalazimo?

Prostorija IFMSA Croatia-CroMSIC-a nalazi se u podrumu Zavoda za Histologiju i embriologiju, odn. prostoru poznatijem kao «*Koma*», gdje dijelimo sobu s uredništvom «*Medicinara*». Ako želite znati više o nama, svratite do naše *web-stranice* : www.cromsic.hr ili potražite nekog *Kromsikovca* u «*Komi*»....

Ana Jurin,
voditeljica zagrebačke podružnice
IFMSA Croatia- CroMSIC-a

PROMOCIJE NOVIH DOKTORA MEDICINE

Promocija doktora medicine 4. srpnja 2002. godine

Promocija doktora medicine 26. rujna 2002. godine

Studentski športski život

Osmerac Medicinskog fakulteta godinama je među najboljim sveučilišnim posadama na domaćim i međunarodnim natjecanjima

SUBITO - nova usluga Središnje medicinske knjižnice

Nastojeći poboljšati i obogatiti naše usluge, veselimo se što vam možemo ponuditi još jedan brz i jeftin način dobavljanja dokumenata iz inozemstva potrebnih u vašem nastavnom, znanstvenom i stručnom radu. Usluga dobavljanja fotokopija članaka iz British Library već vam je poznata.

SUBITO je njemački informacijski centar u kojem konzorcijski djeluje dvadeset sedam knjižnica iz Njemačke, Švicarske i Austrije. One su elektronički povezane i zajedno tvore impresivnu bazu časopisne i monografske građe. Dokumenti (fotokopije članaka iz časopisa)

stižu u PDF formatu u roku od najkasnije tri dana, te se mogu proslijediti u vašu osobni elektronski pretinac ili ispisati u našoj knjižnici. Cijena tako priobavljenih fotokopija iznosi 40,00 kuna po dokumentu do 20 stranica za

vanjske korisnike, a 30,00 kuna za nastavnike Medicinskog fakulteta (troškovi terete sredstva vaših projekata).

Uslugu SUBITO servisa smo već iskušali i vrlo smo zadovoljni brzinom i kvalitetom fotokopija. Nadamo se da ćete biti i vi!

Zahtjeve za nabavu dokumenata možete poslati na e-mail adresu: davor-ka@mef.hr ili na telefon 4566-918, a bit će nam drago i osobno vas vidjeti u našoj knjižnici.

Davorika Granić

Predavanje profesorice Demarin u Europskom domu

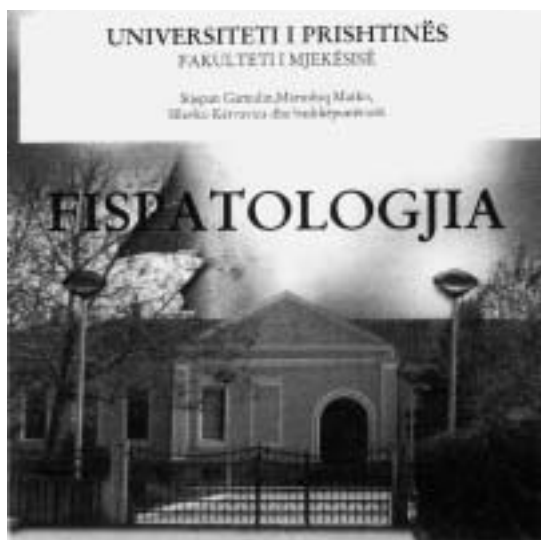
Od 11. -17- ožujka 2002. godine u organizaciji Dana Alliance obilježen je Brain Awareness Week u cijelom svijetu. Klinika za neurologiju KB "Sestre milosrdnice" uključila se u program organizacijom niza predavanja.

Tom je prigodom prof. dr. Vida Demarin održala predavanje u Europskom domu u Zagrebu: Moždani udar - izazov u dijagnostici i terapiji, Europski Dom, Zagreb.

Patofiziologija prevedena na albanski

Treće izdanje udžbenika "Patofiziologija", urednici Stjepan Gamulin i Matko Marušić, izdavač Medicinska naklada, Zagreb, prevedeno je na albanski jezik i objavljeno u obliku knjige i CD-a. Od 2002. godine taj je udžbenik postao službenim nastavim štivom na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Prištini

Dubrovački kongres o multiploj sklerozi u posebnom izdanju uglednog časopisa

Ove je godine tiskano posebno izdanje časopisa *Clinical Neurology and Neurosurgery* u kojem su objavljena izlaganja s Prvog međunarodnog simpozija o multiploj sklerozi i kojega je gost-urednica profesorica Vesna Brinar. Simpozij je održan u svibnju 2001. godine u Dubrovniku, predsjedavajući i glavni organizatori kongresa bili su prof. dr. Vesna Brinar iz Neurološke klinike Medicinskog fakulteta u Zagrebu i prof. dr. C. M. Poser iz Neurološke klinike Harvardskog sveučilišta (Boston, SAD). Na skupu su sudjelovali poznati svjetski stručnjaci iz područja istraživanja, dijagnostike i liječenja multiple skleroze, te je iskazana kvaliteta predavanja prevladala pri donošenju odluke o tiskanju predavanja pozvanih predavača.

S obzirom na postignuti uspjeh s ovim skupom, organizatori su odlučili pripremiti drugi simpozij 2003. godine.

Predstavljanje Fakulteta i studija brucošima Medicinskog fakulteta

Tradicionalni susret dekana i prodekana s brucošima na početku akademske godine dogodio se u ugodnoj atmosferi predstavljanja Fakulteta i pročelnika katedri koji sudjeluju u izvođenju nastave prve godine studija.

Tom prigodom dekan je približio povijesni pregled i organizaciju Fakulteta, posebno se osvrćući na nastavni program i zahtjeve koji se postavljaju pred studente kako bi uspješno svladali taj program.

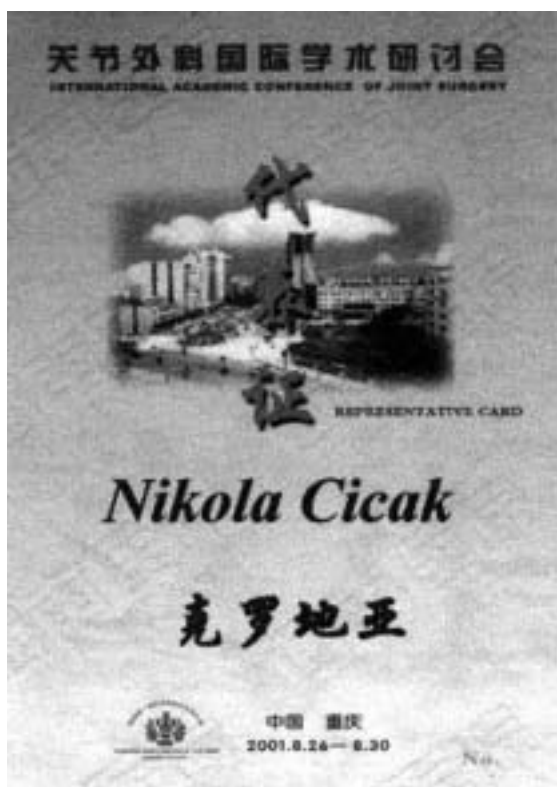
Svaki od prodekana ukratko je iznio problematiku iz svoje nadležnosti. Prof. dr. sc. Marko Pećina je slikovito ocrtao znanstvene aktivnosti Fakulteta, naglašavajući pritom da se radom i samo radom mogu postići dobri rezultati, kao i očekivanja da će i veći broj studenata pronaći profesionalnu orijentaciju u znanosti. Putove dolaska do akademske karijere putem poslijediplomskih studija objasnila je prodekanica prof. dr. sc. Mara Dominis. O promjeni nastavnog plana i novom pristupu izvođenja nastave govorio je prodekan prof. dr. sc. Nikola Šprem. Na kraju je prof. dr. sc. Marko Mesarić objasnio napore Fakulteta koji se ulažu u razvoj i unapređenje nastave.

Nastavne predmete predstavili su pročelnici katedara: prof. dr. sc. Ivan Vinter (Anatomija), prof. dr. sc. Jasminka Brnjas Kraljević (Medicinska fizika i biofizika), prof. dr. sc. Flora Bulić Jakuš (Medicinska biologija), prof. dr. sc. Marko Mesarić (Medicinska kemija i biokemija I), doc. dr. sc. Gordana Pavleković (Socijalna medicina s uvodom u medicinu), mr. sc. Neda Pjevač (Prva pomoć), Ozren Straža, prof. (Tjelesna i zdravstvena kultura).

Na kraju je ostalo otvoreno pitanje koje je neizmjereno zanimalo brucoše i na koje su tražili odgovor. Zbog ranijeg opravdanog odlaska jednog od pročelnika koji je znao odgovor na pitanje o razlici između brucošice i studentice šeste godine studija, nije se moglo udovoljiti znatiželji studenata.

Požrtvovnošću studenata mentora, brucoši su se upoznali sa svim tajnama pohađanja nastave i učenja.

Darko Bošnjak

Naši su nastavnici obišli Svijet stopama Columba, Magellana, Jamesa Cooka i Marka Pola – od Aljaske, preko Južne Amerike do Pekinga i Sidneja. Pogledajte akreditaciju doc. dr. Nikole Čička i vidite kako se piše Croatia na kineskom.

IZ FAKULTETSKE SINDIKALNE PODRUŽNICE

S novim članstvom bit ćemo jači

Postoje i oni pojedinci koji nisu dovoljno informirani, pa pitaju što imaju od sindikata. Tu se osobito ističu nečlanovi sindikata. Dosada su to najčešće bili kritičari koji, naravno, sudjeluju u svim pozitivnim događanjima koje izbore sindikat - s druge pak strane ne plaćaju članarinu. Sigurno je da postoje zamjerke (i to opravdane i neopravdane) o radu Sindikalne podružnice Medicinskog fakulteta, no učlanjenjem možete sindikat našega fakulteta učiniti jačim i prisutnijim u svim zbivanjima i radu. Zaposlenici fakulteta su članovi različitih sindikata. Velik broj nastavnika iz klinika su članovi liječničkog sindikata i nisu toliko zainteresirani za probleme znanosti i obrazovanja. To zasigurno otežava i umanjuje snagu Sindikalne podružnice Medicinskog fakulteta Sindikata visokog obrazovanja i znanosti.

Što je to sindikat znanosti i visokog obrazovanja do sada napravio?

Reći ćemo tek **10 najvažnijih stvari**:

1. Uspjeli smo osigurati da su u tri godine **plaće porasle** za oko 80% za većinu naših članova, a nekima još i više. Ugovorom iz 1997. osigurali smo rast plaća za 22,6%. Ugovorom iz 1998. osigurali smo rast plaća za 27%, a prošle godine za 17,6%. Prema našim informacijama, to je najveći porast plaća u svijetu (u zemljama koje imaju inflaciju nižu od 10%). U svim europskim zemljama, a osobito onim tranzicijskim plaće ne rastu ili rastu najviše do stope inflacije (od 3 do 8%). Da je takva praksa bila i kod nas, i da nije bilo naših sindikata, to znači da bi plaće ukupno rasle oko 11% umjesto 80%.
2. Osigurali smo vam već tri godine **božićnice**, dar za djecu i jubilarne nagrade.
3. Osigurali smo i niz naknada i **povoljnosti** u Kolektivnom ugovoru za znanost (npr. naknade za magistar-

sku i doktorsku radnju), i potvrdili niz dosadašnjih prava.

4. Tim ugovorom razradili smo zaštitni sustav **normativa** za nastavnike i osigurali plaćanje rada preko norme i prekovremenog rada za sve zaposlenike.
5. Osigurali smo vam vrlo duge **godišnje odmore** u zemlji, ali i među najduljima u Europi, i to Temeljnim kolektivnim ugovorom iz 1996. godine.
6. U ovoj godini uspjeli smo očuvati rezultate prethodnih godina i **osigurati relativnu poziciju** naših plaća i ublažiti pad plaća, kako je već ovdje objašnjeno.
7. **Redovnim profesorima** smo nakon dvije godine zalaganja uspjeli izborili porast plaća za 10 i 30% (Kolektivnim ugovorom za znanost i visoko obrazovanje).
8. Uspjeli smo prije dvije godine **sudskim nagodbama** izboriti plaćanje naknada za mr. i dr. svima kojima su te naknade bile uskraćene 1994. godine (kršenjem Zakona od strane Vlade).
9. Uspjeli smo pri izradi Zakona o radu spriječiti da radnici dobiju **otkaz** zbog opetovanog bolovanja iako je to Valentićeva Vlada htjela progurati. Uspjeli smo također osigurati da u sudskim postupcima pri otkazu **teret dokazivanja** razloga za otkaz bude na strani poslodavca a ne radnika. Pri izradi tog Zakona osigurali smo još niz vaših prava i prava za nesmetani rad zastupnika vaših interesa – za sindikat.
10. Uspjeli smo ukloniti neke prepreke koje su gušile **autonomiju sveučilišta** (izmjena Zakona iz 1996. godine).

Uloga je sindikata pritiskati poslodavca oko cijene rada i oko vaših prava.

Međutim, nismo zadovoljni, držimo da još uvijek nismo ostvarili sve naše ciljeve, niti smo ostvarili pravedne plaće. One još uvijek zaostaju za pravičnim plaćama (koje su bile ostvarene 1993. godine), ali ne više onoliko koliko su za-

ostajale prije tri godine. Također, valja razumjeti da usljed situacije u društvu ovih godina nije bilo moguće ublažavati zaostajanje, već je trebalo spašavati postojeće. Čim se stanje u zemlji popravi idemo na daljnji rast relativnih plaća.

Ivan Vinter

mef.hr

Vlasnik i izdavač

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU –
MEDICINSKI FAKULTET
Šalata 3b, 10000 Zagreb

Glavni urednik

Marko Pećina

Urednici

Igor Aurer, Darko Bošnjak,
Boris Brkljačić, Marko Duvnjak,
Sanja Kupešić, Ozren Gamulin,
Mladenka Vrcić-Keglević

Grafički urednik

Branko Šimat

Tajnica Uredništva

Rosa Zrinski
e-mail: rosa@mef.hr

Adresa Uredništva

Medicinski fakultet
Šalata 3b, 10000 Zagreb
Telefon: 45 66 887, 45 66 888
Telefaks: 45 66 711
e-mail: bsimat@mef.hr

Grafička priprema

DENONA d.o.o.,
Zagreb

Tisak

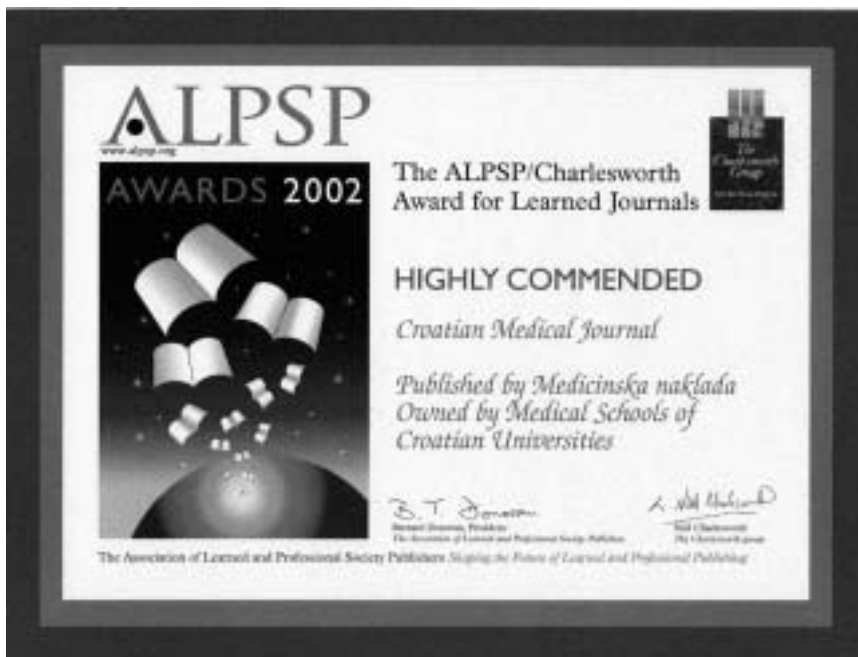
Medicinska naklada,
Zagreb

CROATIAN MEDICAL JOURNAL-U

Međunarodna nagrada za dizajn

Dana 19. rujna 2002. izdavačka kuća "Medicinska naklada", Zagreb (kao izdavač) i četiri hrvatska medicinska fakulteta (kao vlasnici) dobili su međunarodnu nagradu za izgled (design) časopisa *Croatian Medical Journal*. Nagradu su dodijelile udruge Association of Learned and Professional Society Publi-

shers (www.alpsp.org) i Charlesworth Group (www.charlesworth.com). *Croatian Medical Journal* dobio je nagradu Posebno priznanje (Highly Commended Award) u skupini znanstvenih časopisa, gdje je pobijedio arq: *Arhitectural Research Quarterly*.

Ocjenjivački je odbor "razmatrao ukupnu vrsnoću izgleda i izvedbe časopisa, uključujući korice, izgled članaka i tisak. U obzir su uzeti izgled i jednostavnost uporabe, te privlačnost čitateljima i knjižnična prikladnost. Bez obzira na mogućnosti izdavača, ocjenjivane su duhovitost i primjerenost svih značajki izvedbe proizvoda koje ga čine boljim." *Croatian Medical Journal* ocijenjen je kao prvi između četiri časopisa koji su dobili Posebno priznanje: "Navlastito nas je dojmio jasan i vješto primijenjen stil *Croatian Medical Journala* u kojemu je lako pronaći podatke kao što su oni o učestalosti izlaženja i datumima zaprimanja i prihvaćanja članaka. Radi se o posebno dojmljivoj postignuću s obzirom da je časopis na engleskom a izdaju ga ljudi kojima engleski nije materinji jezik. To vrijedi i usprkos pojavi da se kadšto slika na koricama ne čini osobito prisposobivom sadržaju toga broja!"

Budući da je Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu najviše učinio u stvaranju i rastu *Croatian Medical Journala*, da časopis ima uredništvo u našim prostorima i da većinu članova Uredničkog odbora čine nastavnici našega fakulteta ova je vrlo ugledna nagrada na neki način posebno priznanje Medicinskom fakultetu u Zagrebu. No, svakako, najveće čestitke idu onima koji su osmislili izgled časopisa. Korice su najprije (1991.) nacrtali Joško Marušić i Goce Vaskov, a novu verziju (od 2001.) napravila je Andrea Knačić. Unutrašnji izgled, tisak i izgled članaka najprije su odredili Ana Marušić i Mladen Petrovečki, a današnji im je izgled dao Marko Kljaković-Gašpić.

Kristina Fišter

Urednica hrvatskog znanstvenog časopisa – – predsjednica Svjetske udruge urednika medicinskih časopisa

Od rujna 2001. godine, predsjednik Svjetske udruge urednika medicinskih časopisa, World Association of Medical Editors, je urednik iz Hrvatske, prof. dr. sc. Ana Marušić, glavna urednica znanstvenog časopisa *Croatian Medical Journal*. Nakon tri dosadašnja predsjednika, ugledna urednika najboljih svjetskih medicinskih časopisa - *The Lancet*, *JAMA* i *BMJ*, predsjedajuća funkcija urednika iz Hrvatske dokaz je vrijedno-

sti i prepoznatljivosti časopisa na svjetskoj razini. Prof. dr. sc. Ana Marušić je profesor anatomije na Medicinskom fakultetu u Zagrebu i od 1994 je blavni su-urednik časopisa. Svjetska udruge urednika medicinskih časopisa (WAME) je virtualna (Internet) organizacija, u kojoj nema članarine ili sastanaka, te je tako otvorena svim časopisima u svijetu (njih po podacima Nacionalne medicinske knjižnice u SAD ima preko 24000),

bez obzira na to gdje se izdaju. Pod predsjedanjem prof. Marušić, WAME, koji broji 700 članova, ima namjeru raditi na razvijanju standarda uredničkog posla i kontinuiranoj edukaciji urednika, posebice iz siromašnijih zemalja, kako bi se poboljšala kvaliteta njihovih časopisa i time posredno i kvaliteta znanstvenog istraživanja.

Prof. dr. Albert Starzyk (1911. – 2002.)

Prof. dr. Albert Starzyk rodio se 28. travnja 1911. godine. 1942. godine završio je studij medicine na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Odmah nakon završenog studija, tijekom 2. svjetskog rata, zaposlio se u tadašnjoj Zakladnoj bolnici na Rebru, gdje se počinje baviti ortopedijom i traumatologijom.

Godine 1949. dodijeljen mu je naslov specijaliste iz ortopedije, 1955. je habilitirao, 1959. izabran je za sveučilišnog docenta, a 1961. za izvanrednog profesora. Za predstojnika Ortopedske klinike i pročelnika Katedre za ortopediju izabran je 1964. godine i na tom mjestu zamijenio je prof. Ferdu Grospića koji je iste godine umirovljen.

Prof. Starzyk utemeljitelj je suvremenog kirurškog pristupa u ortopediji, pa je njegovim dolaskom na čelo Ortopedske klinike značajno proširen kirurški repertoar brojnim novim zahvatima. Kao izrazito talentiran i vješt operater, prof. Starzyk uveo je čitav niz kirurških zahvata koji su se tada izvodili tek u najpoznatijim ortopedskim ustanovama u svijetu.

Tako je uveo osteotomije zdjelice kod displastičnog kuka i u tom pogledu bio je meču prvima u svijetu. Zatim operacijske zahvate na kralješnici, kuku, ramenu i stopalu. Bio je i inovator s velikim smislom i osjećajem za tehniku i mehaniku, tako da je konstruirao niz instrumenata i implantata. Najpoznatija je njegova konstrukcija intramedularnog čavla, zatim vijka s oprugom za osteosintezu proksimalnog dijela femu-

ra i za artrodeze kuka i čitav niz različitih instrumenata koje je koristio u svakodnevnom radu.

Osim interesa za ortopediju prof. Starzyk je imao vrlo širok dijapazon različitih drugih interesa. Posjedovao je temeljito muzičko obrazovanje, a također i veliko zanimanje za fotografiju, lovstvo i balistiku.

Treba spomenuti na primjer umjetničku fotografiju, gdje prof. Starzyk uz Tošu Dabca i Đuru Griesbacha, predstavlja utemeljitelja i stožernu osobu umjetničke fotografije u Hrvata.

Posebno područje zanimanja u kom je bio aktivan najduže, gotovo do kraja života, bilo je lovstvo, i to u najširem i najboljem smislu te riječi. Bio je veliki lovac a još veći prijatelj prirode. I unutar tog interesa imao je još jedno područje u kom je bio izvrstan - balistika, za koju je vrijedio kao poseban stručnjak i ekspert.

U mirovinu je otišao 1972. godine.

Opraštajući se od prof. Starzyka, opraštamo se od jednog od rijetkih još živućih liječnika »starog kova«, koji su obilježili vrijeme i prostor u kome su djelovali, i to ne samo kao vrsni liječnici u ovom slučaju i kirurzi i ortopedi, već i kao humanisti i osobe široke kulture i znanja.

Na kraju treba reći da nas je napustio čovjek kojega je resio prijateljski odnos prema kolegama i koji je na mudar način zastupao visoke etičke principe medicinske znanosti i ortopedske struke.

Opraštamo se od liječnika i čovjeka koji je svojim djelom i osobom obilježio vrijeme u kojem je živio i koji je ostavio neizbrisivi trag u povijesti hrvatske ortopedije.

Neka mu je vječna hvala i slava.

Krešimir Koržinek

Dne 9. kolovoza 2002. umro je bivši dekan našega fakulteta akademik Ljubomir Čečuk.

Osvrt na život i rad profesora Čečuka bit će objavljen u idućem broju našega časopisa.

Uredništvo

Prof. dr. sc. Zlatan Car (1931. – 2001.)

Gospodin prof. dr. sc. Zlatan Car, umirovljeni redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu umro je 24. travnja 2001. godine u Zagrebu.

Njegov bogati životopis počinje rođenjem u Zagrebu 17. lipnja 1931. godine. Osnovnu školu završava u Sušaku, a Klasičnu gimnaziju u Zagrebu maturom s odličnim uspjehom 1949. g. Medicinu studira na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i diplomira 1955. g. Po završetku obveznog pripravničkog staža obavlja posao doktora medicine i upravitelj je Zdravstvene stanice Ludina u tadašnjem kotaru Kutina.

Od 1960. g. specijalizira radiologiju u Bolnici "Dr. J. Kajfeš" u Zagrebu. Nakon položenog specijalističkog ispita iz radiologije 13. 12. 1963. g. ostaje raditi na Rendgen odjelu te bolnice sve do 31. 1. 1965. g. Tada prelazi u Rendgen odjel Kliničke bolnice "Jordanovac" u Zagrebu. Voditeljem Odjela postaje 1. 7. 1971. g. i taj posao obavlja do 1990. g. Za ozbiljan dugogodišnji stručni rad i objavljene radove iz područja radiologije dodjeljuje mu se 1. 4. 1974. godine naslov primariusa.

Neumorni znanstveni i stručni rad prof. dr. Zlatana Cara rezultira 1975. g. doktorskom disertacijom: "Radiološko funkcionalno ispitivanje propagacije bronha u medijastinum putem kimoigrafije jednaka", koju brani na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Neprekidni znanstveno nastavni rad potvrđen je habilitacijom na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 17. 11. 1976. g. iz predmeta Radiologija, radom "Radiološka obrada i klasifikacija medijastinalnih promjena", te mu je dodijeljen naziv naslovnog docenta.

Prije, a i poslije stjecanja naslova docenta, prof. dr. sc. Zlatan Car drži preko 100 predavanja na različitim domaćim i međunarodnim kongresima, simpozijima, savjetovanjima, međusekcijskim, sekcijским i drugim sastancima. Uz to objavljuje više od 50 radova, objavljenih u domaćim i stranim časopisima te skripta i knjige.

Pod vodstvom prof. dr. sc. Zlatana Cara rengenski odjel KB "Jordanovac"

prerasta u Zavod za torakalnu radiologiju. To je značilo opredjeljenje za prelazak u najmoderniji tehnički i edukativni centar za cijelu torakalnu patologiju na ovim prostorima. Uz konvencionalnu radiološku obradu uvode se nove radiološke metode u torakalnoj regiji kao i način interpretacije dobivenih rezultata. Torakalna radiologija tako dobiva oznake subspecijalizacije. Tijekom dugogodišnjeg rada prof. dr. sc. Zlatan Car educira brojne doktore medicine različitih specijalnosti iz svih krajeva tadašnje Jugoslavije i odgaja velik broj specijalista radiologa. Sva ta angažiranost nije omela profesora Cara u diplomskoj i poslijediplomskoj nastavi. Od 1975. g. prof. dr. sc. Zlatan Car neobičajno prenosi znanje studentima Medicine, a od 1973. g. postdiplomcima iz radiologije i pulmologije na Medicinskom fakultetu u Ljubljani i Zagrebu. Uz to je i mentor kandidatima za izradu magisterija i doktorata znanosti te diplomskih radova studenata.

U zvanje izvanrednog profesora unaprijeđen je 1980. g. a u zvanje profesora 1985. g. u Katedri za radiologiju i opću onkologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Tijekom svog nastavnog rada posebnu pozornost profesor Car posvećuje naučavanju i odgovju inženjera medicinske radiologije, što nastavlja i po odlasku u mirovinu 1994. godine. Ujedno je i voditelj smjera za inženjere medicinske radiologije u Višoj školi za medicinske sestre i zdravstvene tehničare u Zagrebu.

Profesor Car je tijekom svojega radnog vijeka član različitih povjerenstava, Zdravstveno-znanstvenog savjeta Kliničke bolnice "Jordanovac" te član Upravnog odbora Sekcije za radiologiju čiji je i tajnik. Član je i Pulmološke sekcije Zbora liječnika Hrvatske.

Za svoj rad prof. dr. sc. Zlatan Car je nagrađen u povodu 50-e godišnjice Medicinskog fakulteta u Zagrebu i IV. kongresa liječnika Hrvatske 1967. godine, Ordenom rada sa srebrnim vijencem 1974. godine. Godine 1987. nagrađuje se prof. dr. Zlatana Cara povodom IV. kongresa liječnika Jugoslavije za dugogodišnji uspješan rad i postignute rezultate u liječničkim organiza-

cijama, a priznanjem Upravnog odbora Pneumofiziološke sekcije za višegodišnji predani rad na suzbijanju tuberkuloze i drugih plućnih bolesti 1979. godine.

Ovom prilikom nema dovoljno ni vremena ni prostora a i emocije još nisu zapretane a da bi se sve reklo o profesoru Caru. Teško je suvislo govoriti o svom poštovanom učitelju, vodi, časnom i plemenitom čovjeku, požrtvovanom liječniku, kolegi i prijatelju. Ali valja ponavljati, uvijek je bio na usluzi svojim pacijentima i svojim kolegama.

Zato ga mnogi radiolozi pamte po nadahnutim predavanjima te kontinuiranom prenošenju znanja i novih spoznaja u torakalnoj radiologiji. Među najvažnijim postignućima profesora Cara je začetak i utiranje puta torakalnoj radiologiji što je velika obveza za sve nas, njegove sljedbenike.

Profesora Cara smo pozvali na osnivačku skupštinu Sekcije za torakalnu radiologiju. Nije mogao doći, ali je rekao, poručite svima sudionicima:

"Volim vas i torakalnu radiologiju!"

S ponosom i togom kažemo, hvala profesoru Caru na svemu što je učinio za Hrvatsku radiologiju, posebice torakalnu, brojne bolesnike i za sve nas, njegove suradnike koji smo imali sreću raditi, učiti i rasti uz njega.

Zlata Ivanovi-Herceg

Prof. dr. sc. Svebor Čerlek (1920. – 2001.)

Prof. dr. sc. Svebor Čerlek rođen 23. 09. 1920. godine napustio nas je pred godinu dana nakon kraće bolesti.

Gimnaziju je završio u Zagrebu 1939. godine, a diplomirao na Medicinskom fakultetu u Zagrebu 1944.g. Već 1947. g. izabran je za asistenta Interne klinike zagrebačkog Medicinskog fakulteta, a 1952. g. završio specijalizaciju iz Interne medicine. Odmah je počeo raditi na Gastroenterološkom odjelu prvo na Klinici Rebro, a od 1958. g. voditelj je Gastroenterološkog odsjeka Internog odjela Opće bolnice "Merkur" (tada "Ozren Novosel"). 1959. g. obranio je Disertaciju "Utjecaj upale na prijelaz steatoze u cirozu jetre", za sveučilišnog docenta izabran je 1962. g., a 1972. g. izabran je za izvanrednog profesora. Redovitim profesorom postaje 1974. g. Predstojnik Klinike za unutarnje bolesti Kliničke bolnice "Merkur" bio je od 1982. g. do umirovljenja. 1978. g. izabran je za potpredsjednika, a 1982. g. za predstojnika Katedre za Internu medicinu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Svoj stručni i znanstveni rad posebno je posvetio hepatologiji. Od kako je zajedno s pok. Prof. dr. L. Kallayem pred više od 50 godina prvi puta učinio dijagnostičku biopsiju jetre na ovim prostorima, ova metoda postala je rutinskom, a i danas je neprikosnovena u dijagnostici bolesti jetre. Sam je očitavao histopatološke nalaze biopsije, nakon što se usavršavao kod svjetski čuvenog Prof. dr. Hansa Poppera, koji je utemeljio nefrologiju histopatologije jetre. Dugogodišnja zajednička suradnja rezultirala je i posjetom Prof. Poppera Medicinskom fakultetu u Zagrebu kao i KB "Merkur". Pomno pregledavši dokumentaciju bolesnika koji su kontinuirano bili praćeni kroz 30 godina i imali nalaze 1-10 kontrolnih biopsija Prof. Popper proglasio je taj životni rad tada jedinstvenim u svijetu. Istim izrazom okarakterizirao je i studiju praćenja "Zdrave populacije u selu Gradini" gdje je Prof. Čerlek sa suradnicima kroz 25 godina, a u okviru tadašnjeg projekta HAZU pratio s općeg internističkog te kardiološkog i gastroentero-hepatološkog aspekta patologiju navedene populacije. Prof. Čerlek predviđao je razvoj patologije oboljenja te buduću epidemiju kroničnih virusnih hepatitisa kojoj smo danas svjedoci. Provodio je antibiotsku prevenciju kod encefalopatičnih i de-

kompenziranih bolesnika sa cirozom jetre opravdavajući se teorijama koje su danas objektivizirane.

Inzistirao je na primjeni endoskopske dijagnostike u gastroenteroloških bolesnika i bio jedan od prvih ali i najspособnijih endoskopičara još u vrijeme upotrebe rigidnih gastroskopa i rektoskopa. Vlastitim naporom nabavio je za radilište prvi fleksibilni fibrogastroskop radujući se unapređenju endoskopske dijagnostike. Laparoskopiju kao dijagnostičku metodu redovito je radio u indiciranim slučajevima i ne sluteći kakve će razmjere ta metoda doseći u budućnosti. Dr. Herbert Falk liječnik, industrijalac i mecena, čiji su lijekovi Salofalk, Ursofalk i td. univerzalni, nakon dugogodišnjeg prijateljstva i literarnog praćenja rada Prof. Čerleka, a pri osobnoj posjeti Gastroenterološkom odjelu KB "Merkur" s divljenjem je shvatio kakovi rezultati mogu proizaći upornim radom na tada prema međunarodnim razmjerima skromnom radilištu.

Prof. dr. Čerlek uvijek je naglašavao interdisciplinarnost u struci. Suradnja s medicinskim biokemičarima, koje je tada u KB "Merkur" predvodio prof. dr. Ibrahim Ruždić, a doajen medicinske biokemija u nas, rezultirala je uvođenjem niza novih pretraga. Suradnjom s Prof. dr. Kolašekom iz Graza održavali su se tradicionalni međunarodni susreti na kojim asu biokemičari zajedno s medicinarima iznosili svoje rezultate. Učivši od legendarnog prof. F. WeWalke u Beču dopunio je stalnom suradnjom reputaciju naše gastroenterologije i hepatologije. Prof. dr. Svebor Čerlek odmah je, ali sa znanstveno-stručnom kritičnošću uvodio nove dijagnostičke postupke i saznanja: koloskopiju, ERCP, podupirao ultrazvučnu dijagnostiku s transkutanom citološkom i histološkom punkcijom, serološke obrade na markere virusa hepatitisa, angiografiju itd. Suradnja s digestivnim kirurzima bila je nezaobilazna. Sve je to rezultiralo osebnim razvojem gastroenterologije i hepatologije posebice zahvaljujući i odgoju plejade novih kadrova koji su danas vodeći u svojim strukama. Pionirskim ali inovatorskim radom Prof. dr. S. Čerleka i njegovih tadašnjih suradnika nastali su KB "Merkur" sadašnji referalni centri u biokemijskoj struci, endoskopskoj, histopatološkoj, te i u kirurškoj gdje se danas

rutinski obavljaju transplantacije jetre, a što je za života prof. dr. Čerlek smatrao jedinstvenim rješenjem za bolesnika slušajući početna izvješća pionira tih zahvata.

Prof. Čerlek usavršavao se u niz narvata u inozemstvu, bio je dobitnik Humboldtove stipendije (Kessel 1063-1964.g.), te stipendist SZO-a u Švedskoj, Njemačkoj i Velikoj Britaniji. Svoje iskustvo i saznanja objavio je u 106 znanstvenih i stručnih radova u časopisima u zemlji i inozemstvu kao što je i aktivno s radovima sudjelovao na niz međunarodnih i domaćih kongresa i simpozija. Sudjelovao je u pisanju udžbenika Interne medicine od Botterija do Vrhovca, te udžbenika medicine za medicinske sestre, te knjiga s uputama za dijetalnu ishranu u gastroenteroloških bolesnika čemu je pridavao posebnu pažnju. Prof. dr. S. Čerlek bio je izrazito otvoren i spreman za svaku suradnju koja je obećavala dobar rezultat. U odgoju medicinskih kadrova svih profila bio je strog ali korektan i pravičan zahvaljujući izuzetnom smislu za nastavn i pedagoški rad. Zalagao se za decentralizaciju nastave kojoj je svrha bila kvaliteta. Prof. Čerlek bio je član niza međunarodnih Gastroloških društava i sekcija kao i njihov predsjednik: npr. Njemačkog gastroenterološkog društva, Europskog društva za bolest jetre, HLZ-a, HAMZ-a, svrstan je u ediciju Men and Women of Distiction izdanja Velike Britanije 1981. g. a za

svoj rad uglavnom bio nagrađivan zahvalama svojih kolega i učenika. Iako posvećen Medicinskoj struci nije propuštao radosti života: bio je izvrstan sportaš boksač, tenisač itd. brze vožnje automobilom pravdao je težnjom za točnošću, te iako je pisao knjige o dijetalnoj ishrani nije se dvoumio uživati u konzumaciji rafiniranog.

Obitelj je poklanjao posebnu pažnju. Od 1946. g. bio je oženjen kolegicom gđom. Dr. Blankom Kantoci specijalisti-

com pedijatricom. Sin dipl. ing. strojarstva Sven Čerlek podario mu je troje unučadi od kojih je Andrea Čerlek studentica 5 godine medicine u Zagrebu. Brat Prof. dr. Nenad Čerlek digestivni je kirurg, a sestra Mr. Kosana Tarrabochia bila je magistra farmacije.

Prof. dr. Čerlek uvijek je otvoreno i argumentirano iznosio i branio svoje stavove. Nije se nikada ni formalno priklanjao političkim opcijama. Njegovo

domoljublje nije uspjelo podleći svakodnevno-promjenljivim mjenama.

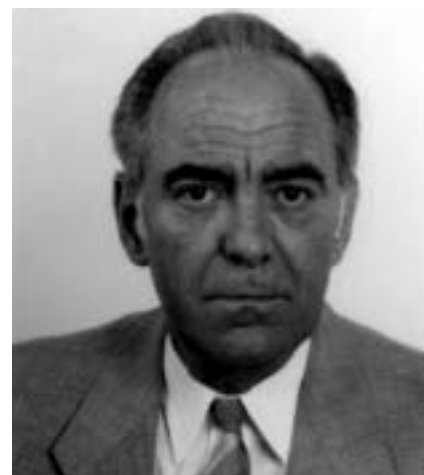
Cjelokupni medicinski, liječnički, stručni, znanstveni i osobni primjermi život Prof. dr. Čerleka duboko je ugrađen u temelje prosperiteta naše domovine. Zato smo mu zahvalni.

Vesna Čolić-Cvrlje

Prof. dr. sc. Vidko Rudež (1932. – 2002.)

U Zagrebu je 16. svibnja 2002. god. preminuo profesor dr. Vidko Rudež jedan od vodećih hrvatskih anatoma, koji je cijeli svoj radni vijek proveo na Zavodu i Katedri za anatomiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Rođen je 1932. godine u Brestanici u Sloveniji. Maturirao je u Zagrebu 1950. godine i iste godine upisao Medicinski fakultet u Zagrebu na kojem je diplomirao 1956. godine. Još kao student radio je na Katedri za anatomiju u svojstvu demonstratora, a prije završetka studija 1956. godine izabran je za pomoćnog asistenta, a nakon diplome i obaveznog vojnog staža izabran je za asistenta na istoj Katedri. Stupanj doktora medicinskih znanosti stekao je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1960. godine obranivši disertaciju pod naslovom: *Topografski odnosi etmoidnog labirinta prema maksilarnom sinusu*. Habilitirao je 1962. god. na Medicinskom fakultetu u Zagrebu s temom: *Praktično važne varijacije maksilarnog sinusa*.

Usporedno s radom na Zavodu za anatomiju specijalizira radiologiju te 1967. godine polaže specijalistički ispit. 1967. g. izabran je za izvanrednog, a 1974. g. za redovitog profesora na Katedri za anatomiju. U tijeku svog rada bio je predstojnik Zavoda za anatomiju "Drago Perović" kao i predsjednik Katedre za anatomiju, sudjelovao je u brojnim odborima i povjerenstvima Medicinskog fakulteta. Njegov znanstveni opus je vrlo bogat napisao je preko 70 publikacija u zemlji i inozemstvu. Organizirao je znanstvene skupove i kongrese anatoma u Hrvatskoj, a kao aktivni sudionik držao je referate na mnogim domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima. Njegov znanstveni rad može se podijeliti u dvije cjeline u prvoj nastavlja tradiciju istraživanja svog učitelja Akademika Drage Perovića proučavajući varijabilnost paranazalnih sinusa. Specijalizacija iz radiologije uveliko je usmjerila znanstveni rad profesora Rudeža u pravcu pionirskog razvoja

primjenjene radiološke i kliničke anatomije što čini drugi i najveći dio njegovog znanstvenog opusa.

Vasilije Nikolić

Prof. dr. sc. Raoul Hirtzler (1923. – 2002.)

Potkraj veljače 2002. godine umro je i sahranjen u Zagrebu doktor znanosti, liječnik, specijalist patolog, umirovljeni redovni sveučilišni profesor Medicinskog fakulteta u Zagrebu, član Akademije medicinskih znanosti Hrvatske i član Royal Society of Medicine u Londonu.

Rođen je u Karlovcu 3. ožujka 1923. Klasičnu gimnaziju u Zagrebu završio je 1941. Kao dječak i gimnazijalac boravio je više puta u inozemstvu, što mu je pomoglo da vrlo dobro savlada francuski i njemački, a kasnije i engleski jezik. Od ljeta 1941. godine počela su vrlo teška ratna vremena za mladog Raoula i za njegovu majku nakon što je otac obitelji, liječnik ginekolog, upućen na robiju u Kaznionicu u Lepoglavi.

Upisuje se na Medicinski fakultet u Zagrebu i uredno polaže ispite. Nakon završenog rata, u kasnu jesen 1945.g., javlja se kao student dobrovoljno u akciju za sječu šume u okolici grada Zagreb, da bi grad u zimi dobio dovoljno drva za gorivo. Tamo se razboljeva i dugo vremena oporavlja. Kao savršeni liječnik u 1946. godini postaje asistent Zavoda za patologiju. Voditelj Zavoda je tada bio profesor Sergej Saltykow. Potkraj 1951. godine položio je u Sarajevu specijalistički ispit iz patološke anatomije.

Nakon nekoliko publiciranih radova obranio je i habilitacijsku radnju (o lipidnim retikulozama), a zatim 1958. g. izabran je u Vijeću Medicinskog fakulteta za sveučilišnog docenta.

Za izvanrednog sveučilišnog profesora bio je izabran 1963. g., a za redovnog profesora 1970. Za znanstvenog savjetnika izabran je 1977. u Zagrebu. Doktorat medicinske znanosti postigao je 1978. godine.

Profesor Hirtzler je osim osnovnog rada na Fakultetu djelovao u 1952-1953. g. kao prosekter u Općoj bolnici "Dr. Josip Kajfeš" (sada Opća bolnica "Sveti Duh"). Radio je tri desetljeća (od 1955. do 1985.) kao suvoditelj u Odjelu za patologiju Infektologijske klinike u Zagrebu, gdje je, uz obdukcijski i biopsijski rad, s infektolozima organizirao mnogobrojne uzorne kliničko-patologijske konferencije. U tom razdoblju publicirao je u suradnji niz radova iz infektologijske problematike. Među tim radovima obradio je epidemiju polimijelitisa (1960.g.), probleme bilhareioze,

listerioze, herpes simplex i dr. Više godina je kao patolog surađivao s Otorinolaringološkom klinikom Medicinskog fakulteta (voditelj prof. B. Gušić).

Velik dio njegove posebne pažnje, njegovog stručnog i znanstvenog rada, pored opće patologije, bila je onkološka patologija. Spomenimo da je u suradnji s patolozima i kliničarima obrađivao i publicirao karcinoide bronha, solidni karcinom štitnjače i tumore glave i vrata.

Nakon osnivanja Odjela za elektronsku mikroskopiju, u zgradi Zavoda za patologiju (na Šalati, 1955.g.) sudjelovao je u publiciranju radova primjenjujući elektronsko-mikroskopske pretrage. Uključivao se je i u eksperimentalno-patologijske radove, tako npr. pri istraživanju koštanih heterotransplantata.

Dobivši stipendiju Svjetske zdravstvene organizacije radio je 1956.g. u Londonu, u Chester Beatty Research Institut, uz voditelja profesora A. Haddowa koji se bavio eksperimentalno-onkološkim istraživanjima.

Profesor Hirtzler je objavio niz radova, dijelom u suradnji, u časopisima: "Medicinar" (1948.g.), "Liječnički vjesnik" (1951-1962.), "Libri oncologici" (1971.) "Radovi Medicinskog fakulteta u Zagrebu" (1954, 1970.), "Rad JAZU" (sada HAZU) (1958.), "tuberkuloza" (1956, 1969.), "Zeitschrift für Krebsforschung und klinische Onkologie" (1953.), "Journal of Laryngology and Otology" (1962), "Zentralblatt der allgemeine u Pathologie und pathologischer Anatomie" (1975) i dr.

Objavljivao je i nastavne tekstove. Napisao je "Praktikum patološke histologije" za studente (1955. i 1958.), a bio je suautor u priručniku A. Bunarević i sur. "Obdukcijaska tehnika i dijagnostika", Zagreb (1972) i suautor u udžbenicima "Opće patološke anatomije", Zagreb (1961) i "Specijalne patološke anatomije", Zagreb (1965).

U svom laboratorijskom i dijagnostičkom radu prof. Hirtzler je bio marljiv, strpljiv i pedantan. S mnogo pažnje redigirao je tekstove publikacija, kongresnih radova i prijevode kratkih sadržaja.

Posebno se trudio oko prijevoda oba izdanja poznate knjige S. L. Robbinsa "Patologijske osnove bolesti" u kojima je bio redaktor prijevoda. Poslije pred-

govora i srdačne podrške profesora Robbinsa i njegova inozemnog nakladnika i našeg domaćeg nakladnika, knjigu su prevodili 15 naših patologa i neuropatologa. Knjiga je općenito dobro primljena, posebno njezino II izdanje u 1985. godini, kako sadržajem, opremom i načinom izlaganja gradiva. Studentima je pružila pouzdanu razinu međunarodne kvalitete znanja u područjima tada suvremene humane patologije.

Profesor Hirtzler bio je od 1976-1979. predstojnik Katedre patologije, a 1979. predstojnik Zavoda za patologiju. U jednom semestru bio je predsjednik Savjeta Medicinskog fakulteta.

Primio je brojna javna priznanja, a jedno od njih bio je Orden rada sa zlatnim vijencem.

Neka bi i ovo, sažeto i nepotpuno komemorativno slovo bilo izraz priznanja profesoru Raoulu Hirtzleru za njegovo životno djelo.

Anton Zimolo

Prof. dr. sc. Dubravka Žanić – Matanić (1941. – 2002.)

Dubravka Žanić Matanić rođena je 9. veljače u Požegi, gdje je završila osnovnu školu i gimnaziju.

Godine 1960. upisuje se na Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, na kojem i diplomira 1966. g.

Nakon završenog obveznog liječničkog staža u Medicinskom centru u Požegi, svoju liječničku karijeru započinje radom na Odjelu za interne bolesti Opće bolnice u Požegi.

Svoju anesteziološku edukaciju započinje 1969. g u KBC Rebro, a nakon položenoga specijalističkog ispita, tijekom dvije godine razvija i vodi Odjel za anesteziologiju u Općoj bolnici u Požegi.

Od 1974. g. djelatnica je Zavoda za anesteziologiju i intenzivno liječenje Klinike za kirurgiju KBC Rebro. Upisom na poslijediplomski studij iz farmakologije započinje svoju znanstvenu karijeru.

Znanstveni stupanj magistra znanosti iz toga područja stječe 1979. g, a 1983. g. brani svoju doktorsku disertaciju pod naslovom: «Interakcija teofilina i halotana u anestetiziranih bolesnika s bronhijalnom astmom» na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Svoje kliničko usavršavanje dr. Dubravka Žanić Matanić nastavlja višek-

ratnim studijskim boravcima u Švicarskoj i Njemačkoj te stečeno znanje primjenjuje unapređujući kliničku rutinu na Zavodu i nesebično prenoseći kolegama svoje novo znanje i iskustvo.

Nastavnu karijeru započinje 1979. g. u svojstvu predavača na poslijediplomskim studijima.

Godine 1987. stječe naslov znanstvenog asistenta, a 1991. g. postaje docent na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Nakon utemeljenja Katedre za anesteziologiju i reanimatologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu postaje jednom od njezinih prvih pročelnica - 1997. g.

Znanstveno nastavno zvanje izvanrednog profesora na istom fakultetu stječe 1999. g.

Nažalost teška, kronična iscrpljujuća bolest, iznenada prekida njenu kliničku, znanstvenu i nastavnu aktivnost.

Dubravka Žanić Matanić u kliničkoj anesteziologiji, brojnim radovima ostavlja trag vrsnog anesteziologa, a na Medicinskom fakultetu kreativnog znanstvenika i predavača te učitelja brojnih mlađih generacija.

Objavila je više od stotinjak stručnih i znanstvenih radova u domaćim i stranim uglednim časopisima.

Anesteziološka djelatnost i Katedra za anesteziologiju i reanimatologiju ranim odlaskom prof. dr. sc. Dubravke Žanić Matanić izgubila je predanog djelatnika, pouzdanog suradnika i iskrenog prijatelja, posebno mlađim generacijama.

Za Katedru za anesteziologiju i reanimatologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Ana Markičević

OBOGAĆENA PONUDA KRAVATA I RUBACA MEDICINSKOG FAKULTETA

Najavljeno u prošleme broju našega časopisa, do danas se ostvarilo. Tvrтка POTOMAC iz Zagreba, Kaptol 21, poznata po izradi kravata, rubaca i ostalih vrijednih i karakterističnih suvenira, ponudila je medicinarima i drugim zainteresiranima bogat izbor kravata i rubaca samo za naš fakultet. U sklopu međusobne suradnje tvrtka POTOMAC je odobrila popust na cijene kravata i rubaca, ali i na cijene ostalih svojih proizvode. Popust se odnosi na sve djelatnike i studente našega fakulteta.

Svaki bivši ili sadašnji student Medicinskog fakulteta ima sada mogućnost da se i vanjskim znakom, tj. nošenjem kravate ili rupca Medicinskog fakulteta, identificira sa svojom "školom".

U ovom broju *mef.hr* pokazujemo još nekoliko motiva iz cjelokupne ponude i po prvi puta prikazujemo rubac. Pri tome moramo istaknuti kako je kvaliteta grafičkog prikaza ograničena potrebom tiska u crno-bijeloj tehnici.

NAJPOVOLJNIJA PONUDA STRUČNIH MEDICINSKIH KNJIGA ZDRAVSTVENIH TISKANICA I DIGITALNOG TIŠKA

Psychiatria Danubina
službeno glasilo psihijataru Podunavskih zemalja

- objavljuje članke iz psihijatrije i graničnih područja
- izlazi 4 puta godišnje na engleskom i njemačkom jeziku
- indeksirana u Excerpta medica (EMBASE) i Psychological abstracts / PsycINFO, a uskoro i u drugim bazama podataka

Croatian Medical Journal

Časopis koji treba čitati!
Časopis u kojem se mora objavljivati!
Časopis u kojem se mogu oglašavati proizvodi
i reklamne poruke važne za liječnike!

Izlazi 6 puta godišnje na engleskom jeziku.

Prvi i jedini hrvatski općemedicinski časopis indeksiran u najprestižnijim bibliografskim bazama podataka (Current Contents, Science Citation Index-Extended, MEDLINE).
Službeno glasilo hrvatskih medicinskih fakulteta, Hrvatske akademije medicinskih znanosti i Svjetskog zbora hrvatskih liječnika (WACP).

PRETPLATA • OBJAVLJIVANJE ČLANAKA • OGLAŠAVANJE

www.cmj.hr

**MEDICINSKA
NAKLADA**

sveučilišni i srednjoškolski udžbenici | priručnici za dodiplomsku i poslijediplomsku nastavu | znanstvene monografije | popularna medicina | stomatologija | veterina | farmacija
zdravstvene tiskanice svih vrsta (prilagođene i kompjuterskoj obradi) | uredničke i tiskarske usluge

Vlaška 69, 10001 Zagreb, Tel/fax: (01) 4617 455/4616 355, eMail: medicinska-naklada@zg.hinet.hr

www.medicinskanaklada.hr